การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

วิทยานิพนธ์

ของ

ภิญโญ สร่างไธสง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

ธันวาคม 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

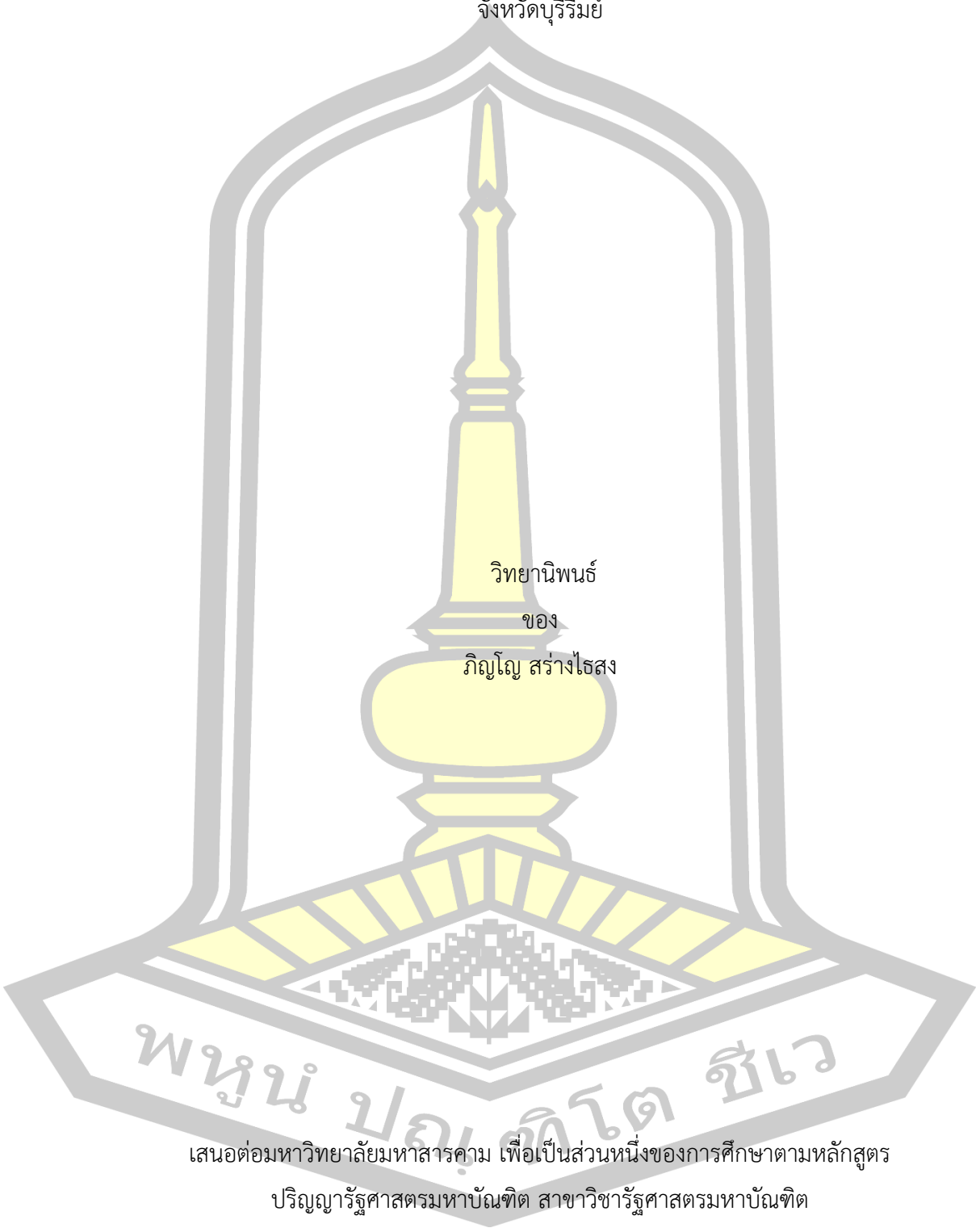

วิทยานิพนธ์

ของ

ภิญโญ สร่างไธสง

เสนอต่อมหาวิทยาลัยมหาสารคาม เพื่อเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร

ปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตรมหาบัณฑิต

ธันวาคม 2566

ลิขสิทธิ์เป็นของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

Elderly Welfare Management in Local Administrative Organizations in the form of Municipalities in Khu Mueang District Burirum Province

Pinyo Srangthaisong

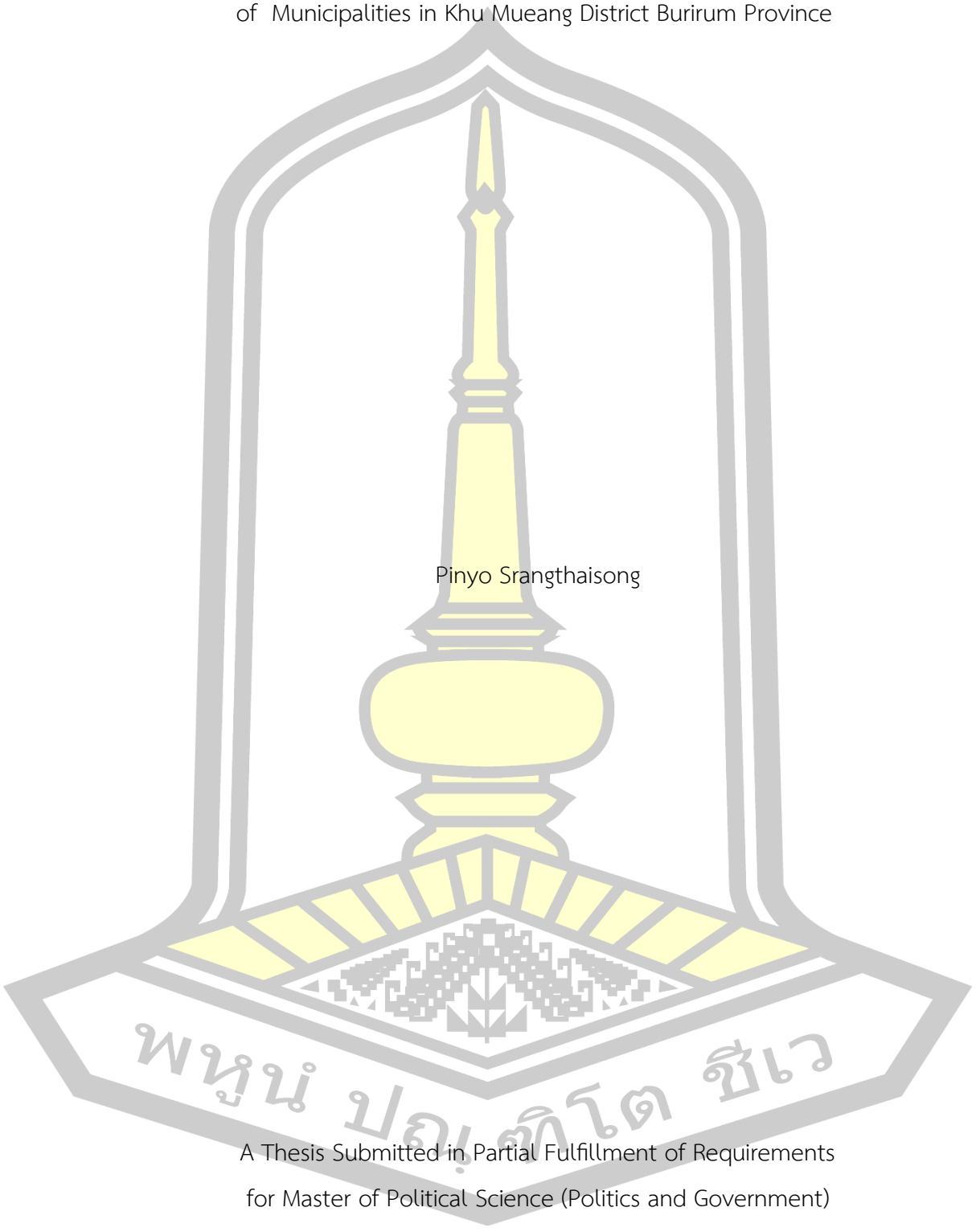

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of Requirements

for Master of Political Science (Politics and Government)

December 2023

Copyright of Mahasarakham University

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ได้พิจารณาวิทยานิพนธ์ของนายภิญโญ สร่างไธสง แล้วเห็นสมควรรับเป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญารัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

คณะกรรมการสอบวิทยานิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(รศ. ดร. ประโยชน์ ส่งกลิ่น)

.....อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์หลัก
(ผศ. ดร. วินัย ผลเจริญ)

.....กรรมการ
(ผศ. ดร. วนิดา พรมหล้า)

.....กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(อ. ดร. ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ)

มหาวิทยาลัยอนุมัติให้รับวิทยานิพนธ์ฉบับนี้ เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐศาสตรมหาบัณฑิต ของมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

.....
(ผศ. เชิงชาญ จงสมชัย)
คณบดีวิทยาลัยการเมืองการปกครอง

.....
(รศ. ดร. กริสน์ ชัยมูล)
คณบดีบัณฑิตวิทยาลัย

พหุน ปญฺ ฑิโต ชีวเ

ชื่อเรื่อง การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง
จังหวัดบุรีรัมย์
ผู้วิจัย ภิญโญ สร่างไธสง
อาจารย์ที่ปรึกษา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วินัย ผลเจริญ
ปริญญา รัฐศาสตรมหาบัณฑิต **สาขาวิชา** รัฐศาสตรมหาบัณฑิต
มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม **ปีที่พิมพ์** 2566

บทคัดย่อ

งานวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ 2) ศึกษาข้อเสนอแนะการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ การวิจัยนี้เป็นแบบผสมผสาน คือ การวิจัยเชิงปริมาณ และการวิจัยเชิงคุณภาพ กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยเชิงปริมาณได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของยามาเน่ได้จำนวน 320 คน ได้แก่ ผู้สูงอายุในเทศบาลตำบลคูเมือง และเทศบาลตำบลหินเหล็กไฟ โดยใช้เครื่องมือ คือ แบบสอบถาม และผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพได้จากการคัดเลือกผู้ให้สัมภาษณ์ จำนวน 36 คน ได้แก่ เจ้าหน้าที่ของรัฐ จำนวน 16 คน และผู้สูงอายุหมู่บ้านละ 2 คน รวม 20 คน โดยใช้เครื่องมือ คือ แบบสัมภาษณ์

ผลการวิจัยพบว่า ระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ภาพรวมในระดับปานกลาง และข้อเสนอแนะที่สำคัญมากเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ คือ การเพิ่มสวัสดิการด้านเบี้ยยังชีพ และการตรวจสุขภาพประจำปี

คำสำคัญ : สวัสดิการ, ผู้สูงอายุ, เทศบาล

TITLE Elderly Welfare Management in Local Administrative Organizations in the form of Municipalities in Khu Mueang District Burirum Province

AUTHOR Pinyo Srangthaisong

ADVISORS Assistant Professor Vinai Poncharoen , Ph.D.

DEGREE Master of Political Science **MAJOR** Politics and Government

UNIVERSITY Mahasarakham University **YEAR** 2023

ABSTRACT

The purposes of this research were 1) to study the level of elderly welfare provision; and 2) to study the recommendations benefiting the improvement of elderly welfare services quality provided in local government organizations of municipality offices areas in Khu Mueang district, Buri Ram province. This research is mixed methods research, incorporating both quantitative and qualitative research. The populations in the qualitative part were identified and 320 elders, whose residents were in Khu Mueang Subdistrict Municipality's and Hin Lek Fai Subdistrict Municipality's area, were selected by using purposive sampling, and data were collected by using a questionnaire. For the qualitative part, data were collected by interviewing 36 key informants, comprised of 16 government officers and 20 elders from 10 villages in target areas

It found that the overall level of elderly welfare provision in local government organizations in the Khu Mueang district, Buri Ram province, is at a moderate level. The most important recommendation for enhancing elderly welfare services in local governmental organizations in Khu Mueang district, includes increasing the elderly allowance and the implementing of annual health check-ups

Keyword : Welfare, Elderly, Municipalities

กิตติกรรมประกาศ

วิทยานิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จสมบูรณ์ได้ด้วยความกรุณา และช่วยเหลืออย่างสูงยิ่งจาก ผศ.ดร.วินัย ผลเจริญ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์ รศ.ดร.ประโยชน์ ส่งกลิ่น ประธานกรรมการสอบวิทยานิพนธ์ ผศ.ดร.วนิดา พรมหล้า กรรมการ และ อ.ดร.ทัชชวัฒน์ เหล่าสุวรรณ กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก ที่ช่วยให้คำแนะนำอันเป็นประโยชน์ และแก้ไขข้อบกพร่องต่าง ๆ จนสำเร็จ ผู้วิจัยขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

ขอขอบพระคุณอาจารย์วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม รวมถึงผู้ที่เกี่ยวข้องในการเก็บข้อมูลของเทศบาลตำบลคูเมือง และเทศบาลตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ที่ได้ให้ความอนุเคราะห์และอำนวยความสะดวกให้แก่ผู้วิจัยในการเก็บรวบรวมข้อมูล ขอขอบพระคุณทุกท่านมา ณ โอกาสนี้

คุณค่าทั้งหมดที่เกิดขึ้นจากวิทยานิพนธ์เล่มนี้ผู้วิจัยขอน้อมรำลึก และบูชาพระคุณแก่บุพการีของผู้วิจัย คุณพ่อและคุณแม่ที่คอยเป็นกำลังใจและให้การสนับสนุนด้วยดีตลอดมา และครอบครัว รวมทั้งบูรพาจารย์ทุกท่านที่อยู่เบื้องหลังในการวางรากฐานการศึกษาให้กับผู้วิจัยตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

ภิญโญ สร่างไธสง

พหูน ปณฺฑิโต ชีเว

สารบัญ

หน้า

บทคัดย่อภาษาไทย ..... ง

บทคัดย่อภาษาอังกฤษ ..... จ

กิตติกรรมประกาศ ..... ช

สารบัญ ..... ซ

สารบัญตาราง ..... ฎ

สารบัญรูปภาพ ..... ฐ

บทที่ 1 บทนำ 1

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา 1

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย 3

1.3 ขอบเขตของการศึกษา 4

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ 5

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ 5

บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม 7

2.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับผู้สูงอายุ 7

2.1.1 ความหมายของผู้สูงอายุ 7

2.1.2 หลักเกณฑ์ในการพิจารณาความสูงอายุ 8

2.2 แนวคิดและทฤษฎีทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ 9

2.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ 11

2.3.1 นโยบายรัฐบาล 11

2.3.2 แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545–2564) ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2552 12

2.3.3 การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ 14

2.3.4 รูปแบบสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในประเทศไทย 14
2.3.5 ระบบบริการที่ตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน 18
2.4 บริบทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ 22
2.5 บริบทผู้สูงอายุในจังหวัดบุรีรัมย์ 36
2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง 39
2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย 45
บทที่ 3 วิธีการดำเนินการวิจัย 46
3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง 46
3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย 47
3.3 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ 49
3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล 50
3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล 51
3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล 51
บทที่ 4 ผลการวิจัย 52
4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล 52
4.2 ลำดับขั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล 52
4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล 53
บทที่ 5 71
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ 71
5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย 71
5.2 สรุปผลการวิจัย 71
5.3 อภิปรายผล 72
5.4 ข้อเสนอแนะ 75
บรรณานุกรม 77

ภาคผนวก 83
ภาคผนวก ก เครื่องมือการวิจัย 84
ภาคผนวก ข แบบประเมินและผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ 94
ภาคผนวก ค หนังสือขอความอนุเคราะห์ 108
ประวัติผู้เขียน 112

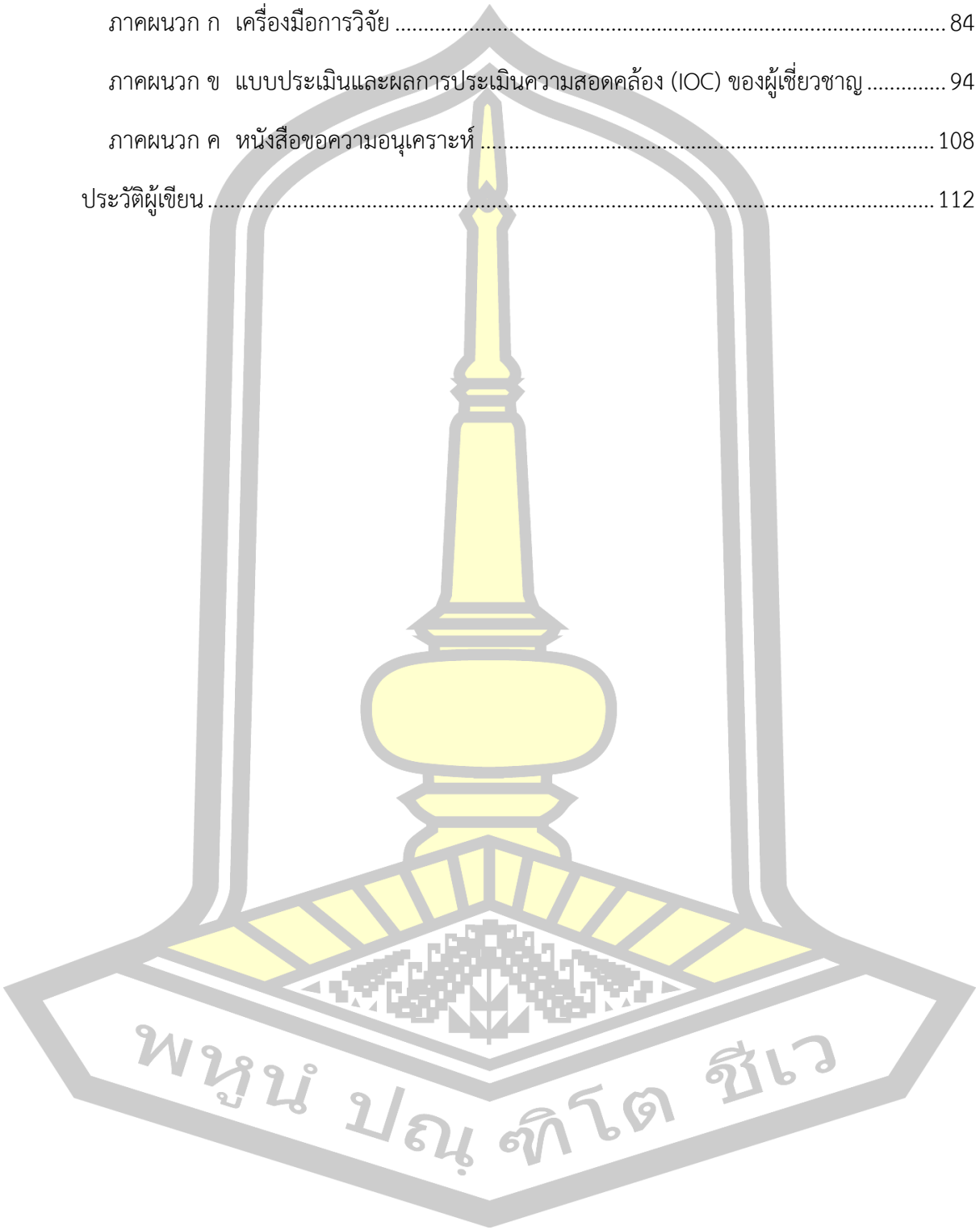

สารบัญตาราง

หน้า

ตารางที่ 1 แสดงช่วงอายุของประชากร 26

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร 30

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนประชากรตามช่วงอายุในเขตเทศบาลตำบลคูเมืองและเขตเทศบาลตำบลหินเหล็กไฟ 35

ตารางที่ 4 จำนวนประชากรผู้สูงอายุและกลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาล อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์..... 47

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบสอบถามจำแนกตามข้อมูลเพศ..... 53

ตารางที่ 6 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบสอบถามจำแนกตามข้อมูลอายุ 53

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบสอบถามจำแนกตามข้อมูลสถานภาพ..... 54

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบสอบถามจำแนกตามข้อมูลระดับการศึกษา 54

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบสอบถามจำแนกตามข้อมูลรายได้เฉลี่ยต่อเดือน..... 55

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบสอบถามจำแนกตามข้อมูลแหล่งมาของรายได้ 56

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบสอบถามจำแนกตามข้อมูลอาชีพ 56

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบสอบถามจำแนกตามข้อมูลเบี้ยยังชีพที่ได้รับ..... 57

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบสอบถามจำแนกตามข้อมูลโรคประจำตัว 57

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ภาพรวมทั้ง 5 ด้าน..... 58

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ในด้านสุขภาพอนามัย..... 59

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ในด้านการศึกษา..... 60

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ในด้านนันทนาการ..... 61

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ในด้านที่อยู่อาศัย..... 62

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน 63

พหูน ปณฺฑิโต ชีเว

สารบัญรูปภาพ

หน้า

รูปภาพที่ 1 ดวงตราเทศบาลตำบลคูเมืองZ 23

รูปภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย 45

พหุน ปณ ฑิโต ชีเว

บทที่ 1
บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญของปัญหา

ในปี 2564 ประเทศไทยเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุโดยมีผู้สูงอายุเกิน 20% ของประชากรคิดเป็นจำนวน 13 ล้านคน และจะเพิ่มเป็น 28 % ในปี 2574 ส่งผลให้ทุกภาคส่วนมีการเตรียมความพร้อมของสังคมในกลุ่มผู้ก่อนถึงวัยสูงอายุ (25-29 ปี) ควบคู่ไปกับการส่งเสริมเรื่องการออม มุมมองผู้สูงอายุที่มีคุณค่าไม่ใช่เป็นภาระ ตลอดจนวิธีการดูแลผู้สูงอายุ และการปรับสิ่งแวดล้อมให้สอดคล้องกับสภาพของผู้สูงอายุ โดยรัฐบาลได้ขับเคลื่อนโครงการตามแผนปฏิบัติการผู้สูงอายุแห่งชาติครอบคลุมทั้งกลุ่มก่อนวัยสูงอายุและกลุ่มผู้สูงอายุ ด้วยการจัดทำโครงการตามแผนปฏิบัติการผู้สูงอายุแห่งชาติครอบคลุมทั้งกลุ่มก่อนวัยผู้สูงอายุ และกลุ่มผู้สูงอายุ ด้วยการจัดทำโครงการ อาทิ โครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ โครงการส่งเสริมการออมพร้อมสู้สูงวัย โครงการสร้างทันคติที่ดีต่อผู้สูงอายุ โครงการส่งเสริมความรู้และเข้าถึงดิจิทัลในกลุ่มผู้สูงอายุ โครงการโรงเรียนผู้สูงอายุ โครงการบริหารจัดการแรงงานนอกระบบ แรงงานสูงอายุ และแรงงานผู้พิการ (ดุสิดา พุทธิไสย, 2563) อย่างไรก็ตามในการดำเนินโครงการดังกล่าวให้เป็นไปตามวัตถุประสงค์ องค์กรที่มีบทบาทสำคัญในการส่งเสริมและขับเคลื่อนการทำงาน คือ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

สิ่งที่น่ากังวลต่อมาสำหรับการเข้าสู่สังคมสูงอายุของประเทศไทย นั่นคือ การบริหารจัดการสถานการณ์ดังกล่าวเพื่อให้สังคมผู้สูงอายุกลายเป็นสังคมที่มีคุณภาพ และมีความพร้อมในการรับมือกับการเปลี่ยนแปลง ดังนั้น สวัสดิการของรัฐ (State Welfare) สำหรับผู้สูงอายุจึงกลายเป็นสิ่งจำเป็นเพิ่มมากขึ้น เพื่อให้มั่นใจได้ว่าผู้สูงอายุจะได้รับบริการที่ตอบสนองต่อความจำเป็นขั้นพื้นฐานของผู้สูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี และพึ่งตนเองได้ ปัจจุบันประเทศไทยมีการจัดสวัสดิการของรัฐสำหรับผู้สูงอายุใน 4 รูปแบบ ได้แก่ การประกันสังคม การช่วยเหลือสาธารณะ การบริการสังคม และการช่วยเหลือเกื้อกูลของภาคประชาชน แต่อย่างไรก็ดี การดำเนินการในเรื่องดังกล่าวก็ยังคงประสบกับปัญหาและอุปสรรคมาอย่างต่อเนื่อง เช่น การขาดการบูรณาการระหว่างหน่วยงาน และขาดความต่อเนื่อง การดำเนินงานด้านสวัสดิการผู้สูงอายุแยกส่วนระหว่างงานด้านสุขภาพกับงานด้านสังคม การขาดการนำนโยบายสู่การปฏิบัติอย่างแท้จริง ความไม่พร้อมของงบประมาณ และการขาดแคลนบุคลากรที่มีความรู้ความสามารถในด้านผู้สูงอายุโดยตรง รวมถึงสวัสดิการของรัฐสำหรับผู้สูงอายุที่ยังไม่เพียงพอกับความต้องการของผู้สูงอายุ (สุดารัตน์ สุดสมบูรณ์, 2557)

หน่วยงานของรัฐที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการดูแลคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุเช่น กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงแรงงานกระทรวงมหาดไทย เมื่อมี

การเทียบเคียงจากการกำหนดของสหประชาชาตินับว่าประเทศไทยเข้าสู่สังคมสูงวัยในขั้นต้นแล้ว เพราะจำนวนผู้สูงอายุเพิ่มขึ้น เด็กและคนวัยแรงงานจะลดลง สัดส่วนกำลังแรงงานในประชากรทั้งหมดจะลดลงทำให้คนในวัยแรงงานต้องรับภาระการดูแลผู้สูงอายุเพิ่มมากขึ้น การเปลี่ยนแปลงเหล่านี้จะส่งผลกระทบต่อประเทศในด้านเศรษฐกิจและสังคม ในด้านเศรษฐกิจ ทำให้ตลาดสินค้าและบริการไม่เติบโตขึ้น เกิดการขาดแคลนแรงงาน ผลิตภาพของแรงงานลดลง และการที่ประชากรมีอายุยืนยาวจะส่งผลให้เกิดภาวะพึ่งพิงประชากรวัยแรงงานมากขึ้นและยังพบว่า ผู้สูงอายุที่มีระดับการศึกษาที่ไม่สูงนักประกอบอาชีพการทำงานในภาคเกษตรกรรมโดยประสบกับปัญหาความยากจนมีปัญหาด้านสุขภาพ และยังมีหลักประกันรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตในช่วงสูงอายุอีกด้วย การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรดังกล่าว ส่งผลกระทบต่อสังคม เศรษฐกิจและระบบบริการต่างๆ เพราะจำนวนประชากรผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้น มักมีปัญหาเกี่ยวกับสุขภาพอนามัยและสภาพร่างกายที่มีความเสื่อมเพิ่มขึ้น ทำให้ส่วนต่าง ๆ ของร่างกายทั่วไปอ่อนแอและเกิดโรคง่าย และต้องการการดูแลเอาใจใส่อย่างมาก แต่เมื่อสภาพความเป็นจริงในปัจจุบันนั้น ครอบครัวจะมีลูกที่ออกไปทำงานในเมืองเป็นส่วนใหญ่และผู้สูงอายุจะถูกทอดทิ้งไว้กับที่อยู่อาศัยเพียงลำพัง ดังนั้นผู้สูงอายุที่ต้องอยู่เพียงลำพังและต้องการคนดูแลจะมีแนวโน้มเพิ่มขึ้น จึงต้องทำการจัดระบบบริการเพื่อรองรับความต้องการไปด้วย ภาครัฐได้ให้ความสนใจในเรื่องของผู้สูงอายุนับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2525 เป็นต้นมา โดยเริ่มนำนโยบายผู้สูงอายุมาใช้ในการพัฒนาประเทศและได้มีการพัฒนาการรูปแบบการดำเนินงานด้านผู้สูงอายุเรื่อยมา ดังจะเห็นได้จากการจัดตั้งคณะกรรมการผู้สูงอายุแห่งชาติ มีการจัดทำแผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 1 ต่อเนื่องด้วยแผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 สำหรับองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. 2560 มาตรา 250 กำหนดให้รัฐจะต้องให้ความเป็นอิสระแก่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นตามหลักแห่งการปกครองตนเองตามเจตนารมณ์ของประชาชนในท้องถิ่นและส่งเสริมให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นเป็นหน่วยงานหลักในการจัดทำบริการสาธารณะและมีส่วนร่วมใน การตัดสินใจแก้ไขปัญหาในพื้นที่ เท่ากับเป็นการยืนยันในหลักการกระจายอำนาจที่คำนึงถึงสภาพปัญหาและความต้องการของประชาชนที่แตกต่างกันในแต่ละพื้นที่ (กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น, 2561) สำหรับภารกิจหรือบริการที่สำคัญอย่างยิ่งประการหนึ่งขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ต้องดำเนินการให้กับประชาชนในพื้นที่ก็คือการสังคมสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตเด็กสตรีคนชราและผู้ด้อยโอกาส โดยเฉพาะอย่างยิ่งเมื่อพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 ได้ประกาศใช้ซึ่งได้ระบุเรื่องสิทธิของผู้สูงอายุที่ต้องได้รับความคุ้มครอง ทั้งนี้เป็นภารกิจที่รัฐโอนมาให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นดูแลแต่รัฐยังคงทำหน้าที่ในการจัดสรรงบประมาณเพื่อการดำเนินการในขณะที่ภารกิจอื่น ๆ ที่กำหนดไว้ในพระราชบัญญัติผู้สูงอายุเป็นหน้าที่ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในอันที่จะสร้างสรรค์ดำเนินการตามกำลังความสามารถและศักยภาพที่ตนเองมีอยู่

ในการดำเนินงานด้านสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุที่ผ่านมาจนถึงปัจจุบันขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งได้แก่ เทศบาลตำบลคูเมือง และเทศบาลตำบลหินเหล็กไฟ มักมีปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินงาน คือการช่วยเหลือสงเคราะห์เบี้ยยังชีพไม่เพียงพอกับค่าใช้จ่ายในชีวิตประจำวัน ไม่สมดุลกับสภาวะเศรษฐกิจในปัจจุบัน โดยในบริบทของเทศบาลทั้งสองเทศบาลนั้นมีลักษณะบริบทที่คล้ายคลึงกันในเรื่องของประชากรส่วนใหญ่ประกอบอาชีพการเกษตร ทำการเกษตรต่างๆ อาทิ เช่น ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย ยางพาราและข้าวโพด เป็นต้น ซึ่งส่งผลไปยังผู้สูงอายุบางกลุ่มอาจไม่มีความต้องการในด้านที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์จัดให้ จึงไม่ตอบสนองต่อสิ่งที่องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นจัดให้ บางเรื่องอาจไม่ตรงกับความต้องการของผู้สูงอายุ ปัจจุบันผู้สูงอายุมีแนวโน้มเพิ่มมากขึ้นทุกปี ผู้สูงอายุในชนบทส่วนใหญ่ถูกทอดทิ้งขาดการดูแลเอาใจใส่จากคนในครอบครัว สิ่งเหล่านี้ก่อให้เกิดปัญหาการขาดความอบอุ่นในครอบครัว การทอดทิ้งผู้สูงอายุให้อยู่ตามลำพังและไม่มีโอกาสที่จะร่วมกลุ่มทำกิจกรรมร่วมกันในยามว่าง ในขณะที่บางหน่วยงานประสบกับปัญหาด้านบุคลากร และงบประมาณ ทำให้ไม่สามารถให้บริการได้อย่างทั่วถึง อีกอย่างผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ มักจะมีปัญหาด้านสุขภาพเสื่อมโทรม มีโรคภัยต่างๆ เบียดเบียนทั้งโรคทางร่างกายและสภาพจิตใจ

จากความเป็นมาดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะศึกษาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เพื่อศึกษาระดับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ การศึกษาครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ต่อทั้งชุมชนและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุและใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนแนวทางการดูแลช่วยเหลือผู้สูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดี สามารถดำเนินชีวิตได้อย่างผาสุกมีสุขภาวะในบั้นปลายของชีวิตและเป็นทรัพยากรบุคคลที่มีคุณค่าของประเทศ

1.2 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

2. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

1.3 ขอบเขตของการศึกษา

1. ขอบเขตในด้านช่วงเวลาของการศึกษา ศึกษาความคิดเห็นของผู้สูงอายุต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ในช่วงปี 2563-2565

2. ขอบเขตในด้านพื้นที่ของการศึกษา การศึกษาในครั้งนี้จำกัดขอบเขตการศึกษาเฉพาะเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งได้แก่เทศบาลตำบลคูเมือง และเทศบาลหินเหล็กไฟ

3. ขอบเขตในด้านเนื้อหาของการศึกษา คือ การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งได้แก่ การดำเนินโครงการต่างๆ ที่เกี่ยวกับผู้สูงอายุ รวมถึงนโยบายต่างๆ ที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ

3.1 ตัวแปรต้น ได้แก่

ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย

1) เพศ
2) อายุ
3) สถานภาพ
4) ระดับการศึกษา
5) รายได้เฉลี่ยต่อเดือน
6) แหล่งมาหลักของรายได้
7) อาชีพหลักที่เคยทำในอดีต
8) เบี้ยยังชีพที่ได้รับ
9) โรคประจำตัว

3.2 ตัวแปรตาม

รูปแบบการจัดสวัสดิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ดังนี้

1) สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย
2) สวัสดิการด้านการศึกษา
3) สวัสดิการด้านนันทนาการ
4) สวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย
5) สวัสดิการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

4. ขอบเขตในด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

4.1 ประชากร ได้แก่ ประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปที่อาศัยอยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 2 เทศบาลตำบล ได้แก่ เทศบาล

ตำบลคูเมือง และเทศบาลตำบลหินเหล็กไฟ รวมกันจำนวน 1,570 คน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 2 แห่ง

4.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจากสูตรของ Taro Yamane (Yamane, 1973, pp. 727-728) ได้กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 320 คน

4.3 ผู้ให้สัมภาษณ์ ได้แก่ ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุทั้ง 2 เทศบาล จำนวน 16 คน และผู้สูงอายุ จำนวน 20 คน

1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. ได้ทราบถึงระดับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

2. ได้ทราบถึงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

1.5 นิยามศัพท์เฉพาะ

ผู้สูงอายุ หมายถึง ประชาชนที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป มีสัญชาติไทยและมีภูมิลำเนาอยู่ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น หมายถึง องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ซึ่งได้แก่ เทศบาลตำบลคูเมืองและเทศบาลตำบลหินเหล็กไฟ

รูปแบบการจัดสวัสดิการ หมายถึง การมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่างๆในการจัดสวัสดิการสังคมที่เหมาะสม เป็นธรรม ทั่วถึง เท่าเทียม มีมาตรฐานเป็นรูปแบบที่มีความหลากหลายเป็นสวัสดิการแบบทางเลือกให้กับกลุ่มเป้าหมายต่างๆ ในสังคมขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

นโยบาย หมายถึง หลักการและวิธีปฏิบัติซึ่งถือเป็นแนวดำเนินการในด้านการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

กลไกการจัดสวัสดิการ หมายถึง กลไกที่ทำให้การจัดสวัสดิการสังคมเกิดขึ้น ได้แก่ กลไกนโยบาย กลไกการบริหารจัดการและกลไกการดำเนินงานซึ่งการจัดสวัสดิการสังคมจะบรรลุวัตถุประสงค์มากน้อยเพียงใดย่อมขึ้นอยู่กับการใช้กลไกการทำงาน 3 ส่วน ไปพร้อม ๆ กัน

ความต้องการ หมายถึง ความต้องการเกี่ยวกับบริการ และสวัสดิการสังคมที่ผู้สูงอายุต้องการให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จัดบริการให้

การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ หมายถึง

1. การจัดสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย หมายถึง การให้บริการสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัยสำหรับผู้สูงอายุ ถือเป็นสิทธิของผู้สูงอายุที่จะได้รับการรักษาพยาบาลที่ได้มาตรฐานทั่วถึง มีประสิทธิภาพ โดยไม่เสียค่าใช้จ่าย ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

2. การจัดสวัสดิการด้านการศึกษา หมายถึง การให้บริการสวัสดิการด้านการศึกษาสำหรับผู้สูงอายุ ได้แก่ การให้ความรู้ที่จำเป็นต่อการเป็นผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ การฝึกอาชีพที่เหมาะสม การจัดกิจกรรมเผยแพร่ข่าวสาร ขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

3. การจัดสวัสดิการด้านนันทนาการ หมายถึง การให้บริการสวัสดิการด้านนันทนาการสำหรับผู้สูงอายุ ได้แก่ การจัดตั้งชมรมผู้สูงอายุ การจัดสิ่งอำนวยความสะดวกในที่สาธารณะ โครงการและกิจกรรมต่าง ๆ ในช่วงวันสำคัญประจำปีขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

4. การจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย หมายถึง การให้บริการสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยสำหรับผู้สูงอายุ ได้แก่ การจัดตั้งสถานสงเคราะห์ผู้สูงอายุ โครงการสินเชื่อดอกเบี้ยต่ำเพื่อที่อยู่อาศัยขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

5. การจัดสวัสดิการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน หมายถึง การให้บริการสวัสดิการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินสำหรับผู้สูงอายุ ได้แก่ การจัดบริการด้านรักษาความสงบและความปลอดภัยให้แก่ผู้สูงอายุในอาคารสถานที่ทั้งส่วนบุคคลและสาธารณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

แนวทางในการจัดสวัสดิการ หมายถึง วิธีการดำเนินงานและการปฏิบัติเพื่อจัดสวัสดิการสังคมให้แก่ผู้สูงอายุ ซึ่งเริ่มจากการวางแผน วางแนวทางปฏิบัติเพื่อให้บรรลุเป้าหมายตามมาตรฐานตัวชี้วัดการจัดสวัสดิการ เพื่อให้การสงเคราะห์และการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

พหูน ปณฺฑิโต ชีเว

บทที่ 2
ทบทวนวรรณกรรม

การศึกษาเรื่อง การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ในครั้งนี้ผู้วิจัยศึกษาและรวบรวมแนวคิด ทฤษฎี ตลอดจนรายงานผลการวิจัยที่เกี่ยวข้อง โดยเรียงลำดับตามรายละเอียดดังนี้

1. ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับผู้สูงอายุ
2. แนวคิดและทฤษฎีทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ
3. ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ
4. บริบทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
5. บริบทผู้สูงอายุในจังหวัดบุรีรัมย์
6. งานวิจัยเกี่ยวข้อง
7. กรอบแนวคิดการวิจัย

2.1 ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับผู้สูงอายุ

2.1.1 ความหมายของผู้สูงอายุ

ผู้สูงอายุ หมายถึง บุคคลที่อยู่ในภาวะความสูงอายุหรือชราภาพ (aging) โดยอายุหรือวัยที่มีผลต่อพฤติกรรมและแรงจูงใจของบุคคลที่มีความเกี่ยวข้องกับการเปลี่ยนแปลงทางชีววิทยา จิตใจและสังคม (จันทร์ฉาย ฉายากุล, 2558, น. 33) จากการประชุมสมัชชาโลกได้กำหนดให้ผู้สูงอายุ เป็นกลุ่มที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป และกำหนดเป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วโลก (บุษยมาส สินธุประมา, 2559 น. 5)

ราชบัณฑิตสถาน (2552, น. 347) ได้ให้ความหมายคำว่า สูงอายุคือ ผู้มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป ในขณะที่ประเทศพัฒนาแล้วส่วนใหญ่ หมายถึง ผู้มีอายุ 65 ปีขึ้นไป

ศศิพัฒน์ ยอดเพชร (2559, น. 12-13) ได้เสนอว่า คือบุคคลที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปและมีข้อพิจารณาประกอบ เช่นภาวะสุขภาพ บางคนอายุประมาณ 50-55 ปี แต่มีสุขภาพไม่แข็งแรงมีโรคภัย และทำงานไม่ไหว ผมขาว เป็นต้น

สถาบันเวชศาสตร์สมเด็จพระสังฆราชญาณสังวรเพื่อผู้สูงอายุ (2561, น. 11) ผู้สูงอายุ หมายถึง บุคคลที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีบริบูรณ์ขึ้นไป มีสิทธิได้รับการคุ้มครอง การส่งเสริม และการสนับสนุนในด้านต่าง ๆ

สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็กเยาวชนผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ. (2555, ไม่ระบุหน้า). “ผู้สูงอายุ” ตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 หมายความว่า บุคคลซึ่งมีอายุเกินกว่า หกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปและมีสัญชาติไทย จากคำนิยามดังกล่าว จะเห็นได้ว่าบุคคลที่จะ

เป็นผู้สูงอายุได้ตามกฎหมายของประเทศไทย และจะได้รับสิทธิตามพระราชบัญญัติฯ ฉบับนี้จะต้องเป็นบุคคลที่มีอายุหกสิบปีบริบูรณ์ขึ้นไปและจะต้องเป็นสัญชาติไทยเท่านั้น นั่นหมายถึง ผู้ที่เดินทางเข้ามาทำงานหรืออพยพลี้ภัยเข้ามาในประเทศไทยไม่สามารถ มีสิทธิที่จะได้รับสวัสดิการและการช่วยเหลือใดจากรัฐทั้งปวง แม้ว่าจะเป็นผู้ที่เสียภาษีอากรให้แก่รัฐก็ตาม

จากการศึกษาครั้งนี้ผู้ศึกษาได้นิยามคำศัพท์ของผู้สูงอายุนั้น หมายถึง บุคคลอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไป มีสัญชาติไทย และที่มีการเปลี่ยนแปลงของร่างกาย และจิตใจไปในทางที่เสื่อมลง มีบทบาททางสังคม และกิจกรรมในการประกอบอาชีพลดลง

2.1.2 หลักเกณฑ์ในการพิจารณาความสูงอายุ

R. H. Hall (ดวงฤดี ลาศุขะ, 2558, น. 32; อ้างอิงมาจาก Hall, R.H. 1991, p. 112) ได้ทำการศึกษาของผู้สูงอายุและได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการพิจารณาความเป็นผู้สูงอายุไว้ 3 ประการคือ

2.1 การสูงอายุตามวัน ความสูงอายุนี้เป็นไปตามอายุของมนุษย์ โดยนับตั้งแต่ปีที่เกิดเป็นต้นไป คือดูที่จำนวนอายุจริง ได้กำหนดเกณฑ์การสูงอายุว่าเป็นผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป โดยใช้เป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วโลก บรรลุ ศิริพานิช (2550, น. 3-40) ได้แยกผู้สูงอายุและภาวะสุขภาพออกเป็น 3 กลุ่มดังนี้

1) กลุ่มผู้สูงอายุระดับต้น (the young old) เป็นผู้ที่มีอายุ 60-70 ปี มีการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ และสรีรวิทยาเปลี่ยนแปลงไม่มาก สามารถช่วยเหลือตนเองได้เป็นส่วนใหญ่

2) กลุ่มผู้สูงอายุระดับกลาง (the middle old) เป็นผู้ที่มีอายุ 71-80 ปี มีการเปลี่ยนแปลงทางกายภาพ และสรีรวิทยาไปแล้วเป็นส่วนใหญ่ มีความบกพร่องในการดูแลตนเองเริ่มมีความจำเป็นในการดูแลจากบุคคลอื่น และการดูแลเอาใจใส่

3) กลุ่มผู้สูงอายุระดับปลาย (the old old) เป็นผู้ที่มีอายุ 81 ปีขึ้นไปมีการเปลี่ยนแปลงสภาวะทางกายภาพและสรีรวิทยาไปอย่างเห็นได้ชัดเจน มีไม่สามารถดูแลตนเองได้อย่างเต็มที่ จำเป็นต้องการการดูแลจากบุคคลอื่น

2.2 การสูงอายุตามสภาพจิตใจ (psychological aging) ความสูงอายุนี้เป็นไปตามการเปลี่ยนแปลงทางด้านจิตใจ รวมถึงการเปลี่ยนแปลงในทางการรับรู้ ความคิด ความจำ การเรียนรู้ สติปัญญา และบุคลิกต่าง ๆ ที่แสดงออกตามอายุที่เพิ่มขึ้นนั่นเอง

2.3 การสูงอายุตามสภาพสังคม (sociological aging) ความสูงอายุนี้เป็นไปตามบทบาทหน้าที่ สถานภาพของบุคคลในระบบสังคม ได้แก่ ครอบครัว เพื่อนฝูง ความรับผิดชอบในหน้าที่การงาน และบทบาททางสังคมอื่น ๆ

R. L. Kahn (ศรีทับทิม {รัตนโกศล} พานิชพันธ์, 2555, น. 27; อ้างอิงมาจาก Kahn, R. L. 1997, pp. 67-78) ได้กล่าวว่าผู้สูงอายุนั้นไม่ได้มีกลุ่มเดียว และไม่ได้มีลักษณะคล้ายกันมีลักษณะแตกต่างกันตามปฏิทินอายุถึง 3 กลุ่ม คือ

1) กลุ่มผู้สูงอายุต้น (the young elderly) มีอายุต่ำกว่า 74 ปี

2) กลุ่มผู้สูงอายุกลาง (the middle aged elderly) มีอายุระหว่าง 74-84 ปี

3) กลุ่มผู้สูงอายุสุดท้าย (the old elderly) มีอายุ 85 ปีขึ้นไป

Yurick, Ann Gera: et al. (1984, p. 31) ได้แบ่งผู้สูงอายุออกตามสถาบันผู้สูงอายุแห่งชาติของสหรัฐอเมริกา เป็น 2 กลุ่มคือ

(1) กลุ่มผู้สูงวัยต้น (young old) มีอายุ 60-70 ปี ยังไม่ชรามาก เป็นวัยที่ยังทำงานได้ ถ้ายังมีสุขภาพกายและจิตใจดี

(2) กลุ่มผู้สูงวัยท้าย (old-old) มีอายุ 75 ปีขึ้นไป ถือเป็นวัยชราที่แท้จริง

สรุปได้ว่า หลักเกณฑ์ในการพิจารณาความสูงอายุ คือ ผู้ที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไป และแบ่งเป็น 3 ลักษณะดังต่อไปนี้ 1) กลุ่มผู้สูงอายุต้น (the young elderly) มีอายุต่ำกว่า 74 ปี 2) กลุ่มผู้สูงอายุกลาง (the middle aged elderly) มีอายุระหว่าง 74-84 ปี 3) กลุ่มผู้สูงอายุสุดท้าย (the old elderly) มีอายุ 85 ปีขึ้นไป

2.2 แนวคิดและทฤษฎีทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ

ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังต่อไปนี้

เนตรดาว สงวนสิน (2556, น. 1-3) กล่าวว่า ทฤษฎีทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ เป็นทฤษฎีที่กล่าวถึงแนวทางที่น่าจะเป็นไปในทางใดทางหนึ่งของบทบาท การปรับตัว และสัมพันธภาพในสังคมของผู้สูงอายุ ซึ่งการวิเคราะห์สาเหตุที่ทำให้ผู้สูงอายุต้องมีการเปลี่ยนแปลงสถานภาพทางสังคมไปและพยายามที่จะช่วยให้ผู้สูงอายุมีการดำรงชีวิตอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข มีแนวคิดดังต่อไปนี้ ได้แก่ 1) ทฤษฎีกิจกรรม 2) ทฤษฎีแยกตนเองหรือทฤษฎีการถอยห่าง 3) ทฤษฎีความต่อเนื่อง 4) ทฤษฎีบทบาท 5) ทฤษฎีความทันสมัย ประเด็นหนึ่งปรากฏการณ์ทั่วไปเกี่ยวกับผู้สูงอายุในทุกสังคม 8 ประการ คือ 8.1) ผู้สูงอายุเป็นประชากรกลุ่มน้อยในประชากรทั้งหมด 8.2) ในกลุ่มประชากรสูงอายุจะมีสตรีมากกว่าบุรุษ 8.3) สตรีหม้ายเป็นกลุ่มประชากรที่มีสัดส่วนสูงในกลุ่มผู้สูงอายุ 8.4) ในทุกสังคมบุคคลที่ถูกจัดว่าเป็นผู้สูงอายุจะได้รับการปฏิบัติทางสังคมแตกต่างจากบุคคลอื่น 8.5) ผู้สูงอายุมักเป็นผู้มีบทบาทในด้านการให้คำปรึกษาหรือควบคุมการดำเนินงานที่ใช้กำลังแต่น้อยแต่มักสนใจอยู่กับเรื่องกลุ่มมากกว่าการผลิตทางเศรษฐกิจ 8.6) ในทุกสังคมผู้สูงอายุจะมีบทบาทเป็นผู้นำทางการเมืองการยุติธรรมและกิจกรรมทางด้านพลเรือนต่าง ๆ 8.7) ในทุกสังคม จารีตหรือกฎศีลธรรม

เป็นตัวกำหนดความรับผิดชอบร่วมกันบางประการระหว่างผู้สูงอายุและบุตรของตนซึ่งเป็นผู้ใหญ่แล้ว 8.8) ในทุกสังคมเห็นคุณค่าของชีวิตและแสวงหามาตรการในการทำให้มีชีวิตยืนยาวแม้จะเป็นชีวิตในวัยสูงอายุก็ตาม และประเด็นที่สองข้อเสนอที่เป็นปรากฏการณ์ที่ผันแปรระหว่างสังคมที่ต่างกัน 6) ทฤษฎีการแยกตนเอง

นิรมล อินทฤทธิ์ (2557, น. 9-13) กล่าวว่าทฤษฎีของผู้สูงอายุมีหลายทฤษฎีโดยแบ่งออกเป็น 3 กลุ่ม คือ ทฤษฎีทางชีววิทยา จิตวิทยาและสังคมวิทยา ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

ทฤษฎีทางชีววิทยา แบ่งเป็น 9 ทฤษฎี ดังนี้ 1) ทฤษฎีว่าด้วยคอลลาเจน 2) ทฤษฎีว่าด้วยภูมิคุ้มกัน 3) ทฤษฎีว่าด้วยยีน 4) ทฤษฎีว่าด้วยการเปลี่ยนแปลงของเซลล์ร่างกาย 5) ทฤษฎีว่าด้วยการเสื่อมและถดถอย 6) ทฤษฎีว่าด้วยการดูดซึมที่บกพร่อง 7) ทฤษฎีว่าด้วยการสะสม 8) ทฤษฎีว่าด้วยสารที่เกิดจากการเผาผลาญ 9) ทฤษฎีว่าด้วยความเครียดและการปรับตัว

สรุปได้ว่า ทฤษฎีทางชีววิทยาของผู้สูงอายุนั้น ชี้ให้เห็นว่าสาเหตุของความชราเกิดจากการเปลี่ยนแปลงภายในร่างกาย โดยเริ่มเกิดขึ้นทีละน้อยอย่างต่อเนื่อง อาจจะช้าหรือเร็วนั้นขึ้นอยู่กับบุคคลว่ามีการดูแลสุขภาพอย่างไร ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่บุคคลทั่วไปก่อนเข้าวัยสูงอายุนั้นควรศึกษาความรู้เกี่ยวกับลักษณะของผู้สูงอายุและปัญหาต่างๆ ของร่างกาย เพื่อเป็นแนวทางในการรักษาความสมดุลให้กับร่างกาย อันเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันปัญหาด้านสุขภาพที่ตามมา

ทฤษฎีทางจิตวิทยา แบ่งเป็น 2 ทฤษฎี ประกอบด้วย 2 ทฤษฎีดังนี้

1) ทฤษฎีบุคลิกภาพ (Personality Theory) กล่าวว่า ผู้สูงอายุจะมีความสุขหรือความทุกข์ขึ้นอยู่กับภูมิหลังและการพัฒนาจิตของผู้นั้น ถ้าผู้สูงอายุเติบโตด้วยความมั่นคง อบอุ่น มีความรักแบบถ้อยที่ถ้อยอาศัยเห็นความสำคัญของคนอื่นได้เป็นอย่างดีมักจะเป็นผู้สูงอายุที่ค่อนข้างจะมีความสุข สามารถอยู่ร่วมกับลูกหลานและผู้อื่นได้โดยไม่เดือดร้อน ในทางกลับกัน ถ้าผู้สูงอายุเกิดมาอยู่ร่วมกับใครไม่ได้ ไม่อยากช่วยเหลือผู้อื่นจิตใจคับแคบ ผู้สูงอายุมักจะเป็นผู้ไม่ค่อยมีความสุข

2) ทฤษฎีความปราดเปรื่อง (Intelligence Theory) เชื่อว่าผู้สูงอายุที่ยังปราดเปรื่องและคงความเป็นปราชญ์อยู่ได้เพราะเป็นผู้ที่มีความสนใจในเรื่องต่าง ๆ อยู่เสมอมีการค้นคว้าและพยายามที่จะมีการเรียนรู้ตลอดเวลา ผู้ที่มีลักษณะเช่นนี้ต้องเป็นผู้ที่มีสุขภาพดี มีฐานะเศรษฐกิจดีพอเป็นเครื่องเกื้อหนุน

สรุปได้ว่า ผู้สูงอายุจะมีความสุขหรือความทุกข์ ขึ้นอยู่กับภูมิหลัง และการพัฒนาจิตของผู้นั้น ผู้สูงอายุที่ยังปราดเปรื่องและคงยังเป็นปราชญ์ เนื่องจากผู้สูงอายุมีความสนใจที่จะค้นคว้าหรือเรียนรู้อยู่ตลอดเวลา

ทฤษฎีทางสังคมวิทยา ประกอบด้วย 5 ทฤษฎีดังนี้

1) ทฤษฎีบทบาท (Role Theory) มีแนวคิดว่าการปรับตัวการเป็นผู้สูงอายุ น่าจะเกี่ยวกับทฤษฎีบทบาท คือ บุคคลนั้นจะรับบทบาททางสังคมที่ต่างกันไปตลอดชั่วชีวิต เช่น บทบาทการเป็นพ่อ แม่ สามี ภรรยา ความเป็นคนถูกกำหนดโดยบทบาทหน้าที่ที่ตนกำลังรับผิดชอบบุคคลจะอยู่ในสังคมอย่างเป็นสุขได้ขึ้นอยู่กับการปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ตนกำลังเป็นอยู่ได้เหมาะสมเพียงใด โดยอายุจะเป็นองค์ประกอบในการกำหนดบทบาทของแต่ละคนในช่วงชีวิตที่ผ่านมา

2) ทฤษฎีกิจกรรม (Activity Theory) ผู้สูงอายุที่มีกิจกรรมอยู่เสมอ ๆ จะมีบุคลิกภาพที่กระฉับกระเฉงมีภารกิจอย่างสม่ำเสมอทำให้มีความพึงพอใจในชีวิตปรับตัวได้ดีกว่าผู้สูงอายุที่ปราศจากกิจกรรมมีภาพพจน์ในด้านบวก ชอบเข้าร่วมกิจกรรมผู้สูงอายุ เป็นการทดแทนบทบาทที่เสียไปจากการที่ต้องเป็นหม้าย การเกษียณอายุจากการปฏิบัติงาน ซึ่งผู้สูงอายุจะมีความสุขได้ควรมีบทบาทหรือกิจกรรมทางสังคมตามสมควร เช่น มีงานอดิเรกการเป็นสมาชิกกลุ่มกิจกรรมสมาคมชมรม

3) ทฤษฎีการแยกตนเอง (Disengagement Theory) เชื่อว่าการที่ผู้สูงอายุไม่เกี่ยวข้องกับบทบาททางสังคม เป็นเพราะการถอนสถานภาพบทบาทของตนเอง ตามปกติผู้สูงอายุจะลดกิจกรรมลงในขณะที่ปรับตนเองให้เข้ากับการเปลี่ยนแปลงตามปกติของกระบวนการผู้สูงอายุ

4) ทฤษฎีความต่อเนื่อง (Continuity Theory) ผู้สูงอายุจะแสวงหาบทบาททางสังคมให้มาทดแทนทางสังคมเก่าที่สูญเสียไป ยังคงปรับตนให้เข้ากับสภาพแวดล้อมใหม่อย่างต่อเนื่องอยู่เสมอ

5) ทฤษฎีระดับชั้นอายุ (Age Stratification Theory) อายุเป็นหลักเกณฑ์สากลที่จะกำหนดบทบาท สิทธิ หน้าที่ ซึ่งจะเปลี่ยนแปลงไปตามขั้นอายุ จากอายุหนึ่งไปสู่อีกอายุหนึ่ง

สรุป ทฤษฎีสังคมวิทยา กล่าวว่าบุคคลจะได้รับบทบาททางสังคมที่ต่างกันไปตลอดชีวิต เช่น เป็นพ่อ แม่ สามี ภรรยาและบุคคลจะอยู่ในสังคมได้อย่างมีความสุข ขึ้นอยู่กับการปฏิบัติตนตามบทบาทหน้าที่ของตนว่าเหมาะสมเพียงใด และผู้สูงอายุที่มีกิจกรรมอยู่เสมอ ๆ จะมีบุคลิกกระฉับกระเฉง ขณะเดียวกัน ผู้สูงอายุที่ไม่เกี่ยวข้องกับบทบาททางสังคม มักจะแยกตัวไปจากสังคม ผู้สูงอายุบางคนจะแสวงหาบทบาททางสังคม มาทดแทนสังคมเก่าที่เสียไปและปรับตัวให้เข้ากับสิ่งแวดล้อมใหม่อย่างต่อเนื่อง

2.3 ทฤษฎีเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ

2.3.1 นโยบายรัฐบาล

คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรีพลเอก ประยุทธ์ จันทร์โอชา นายกรัฐมนตรีแถลงต่อสภานิติบัญญัติแห่งชาติ ซึ่งมีนโยบายที่เกี่ยวข้องด้านผู้สูงอายุดังต่อไปนี้

การลดความเหลื่อมล้ำของสังคม และการสร้างโอกาสการเข้าถึงบริการของรัฐโดยมีประเด็นเรื่องการเตรียมความพร้อมเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ เพื่อส่งเสริมคุณภาพชีวิตและการมีงานหรือกิจกรรมที่

เหมาะสม เพื่อสร้างสรรค์และไม่ก่อภาระต่อสังคมในอนาคตโดยมีการจัดระบบการดูแลในสถานพักฟื้นและโรงพยาบาล เป็นความร่วมมือของภาครัฐ ภาคเอกชน ชุมชนและครอบครัว รวมทั้งพัฒนาระบบการเงินการคลังสำหรับการดูแลผู้สูงอายุ

2.3.2 แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ ฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545–2564) ฉบับปรับปรุงครั้งที่ 1 พ.ศ. 2552

แผนดังกล่าวเป็นแผนยุทธศาสตร์ของประเทศเพื่อมุ่งเตรียมความพร้อมของประชากรเพื่อวัยผู้สูงอายุที่มีคุณภาพ ทั้งการส่งเสริมพัฒนาผู้สูงอายุระบบคุ้มครองทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุรวมทั้งเผยแพร่องค์ความรู้ด้านผู้สูงอายุและติดตามประเมินผล จำแนกเป็นยุทธศาสตร์และมีมาตรการชัดเจนของแต่ละยุทธศาสตร์ เพื่อให้ทุกหน่วยงานทำงานร่วมกันให้ผู้สูงอายุมีอายุคาดหวังที่ยังดูแลตัวเองและมีความสุขเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง ดังนี้

1) ยุทธศาสตร์ด้านการเตรียมความพร้อมของประชากรเพื่อวัยสูงอายุที่มีคุณภาพ ประกอบด้วย 3 มาตรการหลัก

1) มาตรการหลักประกันด้านรายได้เพื่อวัยสูงอายุ

2) มาตรการการให้การศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิต

3) มาตรการการปลุกจิตสำนึกให้คนในสังคมตระหนักถึงคุณค่าและศักดิ์ศรีของผู้สูงอายุ

2) ยุทธศาสตร์ด้านการส่งเสริมผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 6 มาตรการหลัก

1) มาตรการส่งเสริมความรู้ด้านการส่งเสริมสุขภาพ ป้องกันดูแลตนเองเบื้องต้น

2) มาตรการส่งเสริมการอยู่ร่วมกันและสร้างความเข้มแข็งขององค์กรผู้สูงอายุ

3) มาตรการส่งเสริมด้านการทำงานและการหารายได้ของผู้สูงอายุ

4) มาตรการสนับสนุนผู้สูงอายุที่มีศักยภาพ

5) มาตรการส่งเสริมสนับสนุนสื่อทุกประเภทให้มีรายการเพื่อผู้สูงอายุและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุได้รับความรู้และสามารถเข้าถึงข่าวสารและสื่อ

6) มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนให้ผู้สูงอายุมีที่อยู่อาศัยและสภาพแวดล้อมที่เหมาะสมและปลอดภัย

3) ยุทธศาสตร์ด้านระบบคุ้มครองทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 4 มาตรการหลัก

1) มาตรการคุ้มครองด้านรายได้

2) มาตรการหลักประกันด้านสุขภาพ

3) มาตรการด้านครอบครัวผู้ดูแล และการคุ้มครอง

4) มาตรการระบบบริการและเครือข่ายการเกื้อหนุน

4) ยุทธศาสตร์ด้านการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนางานด้านผู้สูงอายุระดับชาติและการพัฒนาบุคลากรด้านผู้สูงอายุ ประกอบด้วย 2 มาตรการหลัก

1) มาตรการการบริหารจัดการเพื่อการพัฒนางานด้านผู้สูงอายุระดับชาติ

2) มาตรการส่งเสริมและสนับสนุนการพัฒนาบุคลากรด้านผู้สูงอาย

5) ยุทธศาสตร์ด้านการประมวลและพัฒนาองค์ความรู้ด้านผู้สูงอายุและการติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติประกอบด้วย 4 มาตรการหลัก

1) มาตรการสนับสนุนและส่งเสริมให้หน่วยงานวิจัยดำเนินการประมวลและพัฒนาองค์ความรู้ด้านผู้สูงอายุที่จำเป็นสำหรับการกำหนดนโยบาย และการพัฒนาการบริการหรือการดำเนินการที่เป็นประโยชน์แก่ผู้สูงอายุ

2) มาตรการสนับสนุนและส่งเสริมการศึกษาวิจัยด้านผู้สูงอายุโดยเฉพาะที่เป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายการพัฒนาการบริการและการส่งเสริมให้ผู้สูงอายุสามารถดำรงชีวิตอยู่ในสังคมอย่างเหมาะสม

3) มาตรการดำเนินการให้มีการติดตามประเมินผลการดำเนินการตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติที่มีมาตรฐานอย่างต่อเนื่อง

4) มาตรการพัฒนาระบบข้อมูลทางด้านผู้สูงอายุให้เป็นระบบและทันสมัย

สำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็กเยาวชน ผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ (มาตรฐานและคู่มือการใช้มาตรฐานการส่งเสริมสวัสดิภาพและคุ้มครองพิทักษ์ผู้สูงอายุ, 2555, น. 17) กล่าวว่า มาตรฐานฯผู้สูงอายุ : ความหมายและข้อกำหนดว่ามาตรฐานการส่งเสริมสวัสดิภาพและคุ้มครองพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุ หมายถึง ข้อกำหนดที่ทำให้ผู้สูงอายุได้รับการปกป้องดูแล และมีหลักประกันในสวัสดิภาพทั้งทางเศรษฐกิจและสังคม รวมถึงความยุติธรรมทางสังคมในการพัฒนาความสามารถและทักษะด้านต่าง ๆ อย่างสูงสุดเพื่อให้พึ่งพาตนเองได้ดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสม มีส่วนร่วมในชีวิตครอบครัว ชุมชน และสังคม ตลอดจนได้รับความช่วยเหลือไม่ถูกแสวงหาผลประโยชน์ทุกรูปแบบ ข้อกำหนดในที่นี้ได้แก่

1. ข้อกำหนดด้านความมั่นคงในชีวิต หมายถึง ผู้สูงอายุได้รับการส่งเสริมสวัสดิภาพด้านสุขภาพการใช้ชีวิตอยู่ในครอบครัว การมีที่อยู่อาศัยมั่นคง และผู้สูงอายุมีความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

2. ข้อกำหนดด้านการศึกษา หมายถึง ผู้สูงอายุได้รับการส่งเสริมสวัสดิภาพด้านการศึกษาและการเรียนรู้ การเข้าถึงบริการข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ผ่านสื่อต่าง ๆ

3. ข้อกำหนดด้านเศรษฐกิจ หมายถึง ผู้สูงอายุได้รับการส่งเสริมสวัสดิภาพด้านการมีงานทำกับรายได้ และมีหลักประกันด้านการออมที่ทำให้ผู้สูงอายุรู้สึกมีความมั่นคงในชีวิต

4. ข้อกำหนดด้านสังคม หมายถึง ผู้สูงอายุได้รับการส่งเสริมสวัสดิภาพด้านการปฏิบัติศาสนกิจและการมีส่วนร่วมกิจกรรมทางสังคมและการเป็นที่พึ่งทางจิตใจให้กับคนวัยอื่น

2.3.3 การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ

ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังต่อไปนี้

มัทยา ศรีพนา (2557, น. 3) กล่าวว่า Admund A. Smith และ Nathan E. Cohen ให้ความหมายสวัสดิการสังคมไว้ว่า เป็นการปฏิบัติงานซึ่งเป็นระบบ รวบรวมวิถีทาง แนวทางในการแก้ปัญหาสังคมและเศรษฐกิจ ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงค่านิยมทางสังคม และใช้ความรู้ความชำนาญที่ได้ฝึกปฏิบัติมาในการแก้ปัญหาต่าง ๆ

Encyclopedia Britannica (ระพีพรรณ คำหอม, 2552, น. 6; อ้างอิงมาจาก Encyclopedia Britannica, 1768, pp. 633-645) กล่าวว่า “สวัสดิการสังคม” หมายถึงการปฏิบัติจัดทำทั้งหลาย ไม่ว่าโดยส่วนราชการหรือเอกชนเป็นการปฏิบัติจัดทำเพื่อช่วยเหลือบุคคล ครอบครัว กลุ่มชน และชุมชนให้มีมาตรฐานการครองชีพอันดีมีสุขภาพและสังคมที่น่าพึงพอใจ โดยมุ่งให้สามารถช่วยเหลือตนเองได้ และช่วยเหลือผู้อื่นในสังคมเดียวกันได้

รำพรรณ ศิริจันทนันท์ (2555, น. 5) กล่าวว่า สวัสดิการสังคม หมายถึง ระบบการจัดบริการทางสังคม ซึ่งเกี่ยวข้องกับการป้องกัน การแก้ไขปัญหาการพัฒนาและการส่งเสริมความมั่นคงทางสังคม เพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของผู้สูงอายุให้มีคุณภาพชีวิตที่ดีและเหมาะสม

จากการศึกษาสามารถสรุปได้ว่า สวัสดิการสังคม หมายถึง ระเบียบนโยบายผลประโยชน์การบริการและกิจกรรมต่าง ๆ ที่จัดขึ้นเพื่อมุ่งป้องกันแก้ไขปัญหา การพัฒนาและการส่งเสริมความเป็นอยู่ที่ดีของบุคคล เพื่อตอบสนองความจำเป็นขั้นพื้นฐานของประชาชนให้มีคุณภาพที่ดีและพึ่งตนเองได้

2.3.4 รูปแบบสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในประเทศไทย

ได้มีนักวิชาการและนักการศึกษาหลายท่านได้ให้ความหมายไว้ดังต่อไปนี้

ศศิพัฒน์ ยอดเพชร (2559) ได้กล่าวว่า รูปแบบระบบสวัสดิการผู้สูงอายุในประเทศไทยที่มีอยู่ในปัจจุบัน จำแนกตามประเภทบริการ 2 ประเภท

1) การประกันสังคม (Social Insurance)

การประกันสังคม (Social Insurance) เป็นการสร้างหลักประกันความมั่นคงในการดำรงชีวิตและคุ้มครองลูกจ้าง ปัญหาการขาดรายได้เมื่อเกษียณอายุการทำงาน สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้ผู้สูงอายุได้รับการเกื้อหนุนจากครอบครัวน้อยลงปัญหาสุขภาพที่เรื้อรังส่งผลให้ตัวเลขค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลสูง การสร้างหลักประกันทางเศรษฐกิจจึงมีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งการออมเพื่อเกษียณอายุมีความจำเป็นในสังคมไทยเนื่องจากสัดส่วนของประชากรผู้สูงอายุสูงขึ้นมีอัตราการพึ่งพิงของผู้สูงอายุ

2) การช่วยเหลือสาธารณะ (Public Assistance)

เป็นการสงเคราะห์แบบให้เปล่าสำหรับผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือเพราะช่วยเหลือตนเองไม่ได้ ด้อยโอกาสทางสังคมและไร้ที่พึ่ง รูปแบบของสวัสดิการที่มีอยู่คือ

(1) เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เป็นการจ่ายเงินแบบให้เปล่าตามระเบียบของกองทุนส่งเสริมสวัสดิการผู้สูงอายุและครอบครัวในชุมชน

(2) กองทุนดูแลผู้สูงอายุที่ขาดที่พึ่ง โดยสำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุ เป็นโครงการที่ดำเนินการเพื่อช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ขาดที่พึ่งใน 3 ด้าน ได้แก่ การให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุกรณีเดือดร้อนจากการถูกทารุณกรรม ถูกแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบด้วยกฎหมายและถูกทอดทิ้งการสนับสนุนการจัดการงานศพผู้สูงอายุที่มีฐานะยากจน และการช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาความเดือนร้อนเรื่องที่พักอาศัย อาหาร และเครื่องนุ่งห่ม

3) การบริการสังคม (Social Services)

เป็นระบบบริการที่ตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของประชาชน ประกอบด้วยบริการด้านต่าง ๆ ดังนี้

(1) ด้านสุขภาพอนามัย ประกอบด้วย

1.1) หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าถือเป็น “สิทธิ” ขั้นพื้นฐานของประชาชนที่รัฐมอบให้เพื่อเป็นการสร้างหลักประกันให้ประชาชนทุกคน สามารถเข้าถึงบริการทางด้านสุขภาพได้ตามความจำเป็น

1.2) การบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุข พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 และแผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564) นำไปสู่ประกาศกระทรวงสาธารณสุขให้จัดช่องทางเฉพาะสำหรับผู้สูงอายุแยกจากผู้รับบริการทั่วไปในแผนกผู้ป่วย

1.3) โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล เป็นโครงการดูแลสุขภาพที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของชุมชนและท้องถิ่นในการจัดการระบบประกันสุขภาพระดับตำบลในรูปแบบของกองทุนสุขภาพชุมชน

มัทยา ศรีพนา (2557, น. 10-14) สรุปรูปแบบการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของประเทศไทยประกอบด้วย

1. การประกันสังคม (Social Insurance) เป็นการสร้างหลักความมั่นคงในการดำรงชีวิต และคุ้มครองลูกจ้าง ปัญหาการขาดรายได้เมื่อเกษียณอายุทำงาน สภาพสังคมที่เปลี่ยนแปลงไปทำให้ผู้สูงอายุได้รับการเกื้อหนุนจากสังคมน้อยลง ปัญหาสุขภาพที่เรื้อรังส่งผลให้ตัวเลขค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลสูง ระบบประกันสังคมในประเทศไทยประกอบด้วยกองทุนต่างๆ ดังนี้

1.1 กองทุนประกันสังคมกรณีชราภาพ เป็นการส่งเสริมการออมสำหรับแรงงานที่เป็นลูกจ้างของภาคเอกชนของกระทรวงแรงงาน

1.2 กองทุนบำเหน็จบำนาญข้าราชการ (กบข.) เป็นการออมภาคบังคับสำหรับกลุ่มข้าราชการ

1.3 กองทุนสำรองเลี้ยงชีพสำหรับลูกจ้างประจำของส่วนราชการที่จดทะเบียน (กสจ.) ผลประโยชน์ที่ได้รับคือเงินบำเหน็จลูกจ้างและเงินที่สมาชิกสมทบเข้ากองทุน

1.4 กองทุนสำรองเลี้ยงชีพเป็นจุดเริ่มต้นของการออมแบบสมัครใจ

1.5 กองทุนรวมเพื่อการเลี้ยงชีพเป็นการออมแบบสมัครใจสำหรับกลุ่มประชาชนทั่วไปที่มีกำลังการออมมาก

1.6 กองทุนสงเคราะห์ครูใหญ่และครูโรงเรียนเอกชนซึ่งกระทรวงศึกษาธิการ ได้จัดตั้งขึ้นเป็นการออมภาคบังคับ

1.7 กองทุนทวีสุขเป็นกองทุนที่จัดตั้งขึ้นโดยกระทรวงเกษตรและสหกรณ์การเกษตรเพื่อส่งเสริมให้เกษตรกรออมเงินไว้ใช้เป็นสวัสดิการแก่ตนเองและครอบครัว

1.8 กองทุนสวัสดิการชุมชนเป็นการออมในระดับชุมชน เพื่อสร้างหลักประกันความมั่นคงให้กับคนในชุมชนได้อยู่ดีกินดี

1.9 กองทุนการออมชราภาพ (กอช.) กระทรวงการคลังเป็นผู้จัดตั้งกองทุนเป็นการออมเพื่อการชราภาพขั้นพื้นฐานแบบสมัครใจ

2. การช่วยเหลือสาธารณะ (Public Assistance) เป็นการสงเคราะห์แบบให้เปล่าสำหรับผู้ที่ต้องการความช่วยเหลือเนื่องจากช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ ด้อยโอกาสทางสังคมและไร้ที่พึ่ง รูปแบบของการช่วยเหลือสาธารณะ มี 5 รูปแบบ คือ

2.1 เบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ เป็นการจ่ายแบบให้เปล่าตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 18 ตุลาคม 2554 โดยให้กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นเป็นคนดำเนินงาน

2.2 กองทุนดูแลผู้สูงอายุที่ขาดที่พึ่งพิง โดยสำนักงานส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุเป็นการให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุกรณีเดือดร้อนจากการทารุณกรรม ถูกแสวงหาผลประโยชน์โดยไม่ชอบด้วยกฎหมายและถูกทอดทิ้ง

2.3 การให้คำปรึกษาเรื่องคดีการช่วยเหลือด้านการทารุณกรรม การถูกทอดทิ้งโดยกระทรวงยุติธรรมคอยให้คำปรึกษาที่เกี่ยวกับคดีของผู้สูงอายุ

2.4 การยกเว้นการเข้าชมสถานที่ของรัฐ โดยกระทรวงคมนาคมและกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้ผู้สูงอายุเข้าชมฟรี

2.5 การช่วยเหลือด้านการโดยสารยานพาหนะตามความเหมาะสม โดยกระทรวงคมนาคมให้การช่วยเหลือผู้สูงอายุโดยสารรถไฟ/รถไฟฟ้า/รถ บขส./ขสมก.โดยการลดค่าโดยสารลงครึ่งหนึ่งและการบินไทยลดค่าโดยสารภายในประเทศลง ร้อยละ 15

3. การบริการสังคม (Social Service) เป็นระบบบริการที่ตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของประชาชนประกอบด้วยการบริการด้านต่างๆ 5 ด้าน คือ

3.1 ด้านสุขภาพ ประกอบด้วย

3.1.1 หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้าถือเป็นสิทธิขั้นพื้นฐานของประชาชนทุกคนการให้บริการครอบคลุมด้านการตรวจสุขภาพ การรักษาพยาบาลการส่งเสริมด้านสุขภาพดำเนินการโดยสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ

3.1.2 บริการทางด้านการแพทย์และการสาธารณสุข จากพระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ.2546 และแผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 พ.ศ. 2545-2564 มีการจัดช่องทางเฉพาะสำหรับการช่วยเหลือผู้สูงอายุแยกจากผู้รับบริการทั่วไปแผนกผู้ป่วยนอก

3.1.3 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพชุมชน เป็นโครงการดูแลสุขภาพที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของชุมชนและท้องถิ่นบนพื้นฐานแนวคิด “หุ้นส่วนการดูแล” ประกอบด้วย ประชาชนในพื้นที่สถานบริการสุขภาพและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

3.1.4 การดูแลที่บ้าน (Home Care) เป็นบริการสำหรับผู้สูงอายุอีกรูปแบบหนึ่งซึ่งเหมาะกับผู้ป่วยที่ไม่รุนแรงและไม่สะดวกเดินทางมารักษาที่โรงพยาบาลเป็นการลดค่าใช้จ่ายในการเดินทาง

3.1.5 โครงการอาสาสมัครดูแลผู้สูงอายุ เป็นโครงการที่มุ่งช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ขาดแคลนช่วยเหลือตัวเองไม่ได้โดยอาศัยการสร้างอาสาสมัครจากอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน (อสม.) ช่วยดูแลฟื้นฟูผู้สูงอายุในชุมชน

3.2 ด้านการศึกษา ประกอบด้วย

3.2.1 การศึกษานอกโรงเรียน กระทรวงศึกษาธิการโดยศูนย์การศึกษานอกโรงเรียนในกลุ่มเป้าหมายพิเศษ (ศกพ.) ได้พัฒนาแนวทางการศึกษานอกโรงเรียนสำหรับผู้สูงอายุตามความต้องการและความสนใจของผู้สูงอายุ

3.2.2 การเรียนรู้คอมพิวเตอร์ เช่น ชมรมการศึกษาเกี่ยวกับคอมพิวเตอร์

3.3 ด้านที่อยู่อาศัย ประกอบด้วย การสงเคราะห์ที่อยู่อาศัยและการดูแลเป็นบริการในสถานสงเคราะห์สำหรับผู้สูงอายุที่ครอบคลุมการบริการด้านปัจจัย 4 รวมทั้งการบริการ ด้านการรักษาพยาบาล กายภาพบำบัด ศาสนกิจ งานอดิเรก การนันทนาการ ปัจจุบันมีสถานสงเคราะห์ของรัฐ 21 แห่งทั่วประเทศ

3.4 ด้านการมีงานทำและมีรายได้ ประกอบด้วย กองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุ สถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) จัดทำโครงการโดยยึดหลักการให้ผู้สูงอายุเป็นแกนนำในการกำหนดและตัดสินใจร่วมกันในการจัดการสวัสดิการผู้สูงอายุเองและด้านการสังคมและการนันทนาการ ประกอบด้วย

3.4.1 ชมรมผู้สูงอายุ เป็นการรวมกลุ่มกันของผู้สูงอายุที่มีความสนใจและมีอุดมการณ์ร่วมกันในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุโดยเฉพาะการสร้างคุณภาพชีวิตทั้งทางกาย จิตใจ สังคม เพื่อให้ชีวิตมีคุณค่าและมีประโยชน์ทั้งแก่ตนเอง ครอบครัวและสังคม โดยมีสภาผู้สูงอายุและกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้สนับสนุนงบประมาณแต่การบริหารจัดการหลัก คือกลุ่มผู้สูงอายุเอง

3.4.2 ศูนย์เอนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุ เป็นสถานที่ที่เป็นศูนย์รวมขององค์กรชุมชนผู้สูงอายุเพื่อจัดกิจกรรมด้านสุขภาพ สังคม จิตใจและปัญญา โดยมีแนวคิดพื้นฐาน คือการให้ชุมชนเป็นฐานรากในการดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุเป็นการจัดการแบบองค์รวม

3.4.3 ศูนย์ชุมชนเพื่อผู้สูงอายุ ให้บริการโดยไม่คิดค่าใช้จ่ายจากผู้สูงอายุ การบริการที่จัดให้ เช่น กายภาพบำบัด ชีวภาพบำบัด ออกกาลังกาย ศาสนกิจ กิจกรรมนันทนาการตลอดจนกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ

3.4.4 ศูนย์บริการผู้สูงอายุในวัด เป็นโครงการที่จัดตั้งขึ้นเพื่อสนับสนุนให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลผู้สูงอายุของชุมชนเองโดยมีวัดและสถาบันทางศาสนาเป็นศูนย์กลาง

3.4.5 กองทุนผู้สูงอายุเพื่อสนับสนุนโครงการสำหรับองค์กรผู้สูงอายุหรือองค์กรที่ทำงานด้านผู้สูงอายุเพื่อคุ้มครองส่งเสริม สนับสนุนผู้สูงอายุให้มีศักยภาพ มีความมั่นคงมีคุณภาพชีวิตที่ดี

4. การช่วยเหลือเกื้อกูลของภาคประชาชน เป็นการจัดสวัสดิการสังคมโดยกลุ่มต่างๆ เป็นผู้ดำเนินการหลัก เช่น การจัดสวัสดิการชุมชนที่ครอบคลุมการเกิดแก่เจ็บตาย กลุ่มออมทรัพย์ที่มีรูปธรรมก้าวหน้าอย่างชัดเจน ภาคธุรกิจเอกชนที่คำนึงผลประโยชน์ของตนเองเป็นหลักปัจจุบันได้เริ่มเข้ามาให้ความร่วมมือ สนับสนุนการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุมากขึ้น

2.3.5 ระบบบริการที่ตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐาน

ได้มีนักวิชาการให้ความหมายเกี่ยวกับระบบบริการที่ตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานไว้ดังต่อไปนี้

สมปอง สุวรรณภูมา (2564, น. 220 - 232) กล่าวว่า ระบบบริการที่ตอบสนองความต้องการขั้นพื้นฐานของประชาชน ประกอบด้วยบริการ 4 ด้าน ดังนี้

1. ด้านสุขภาพอนามัย ประกอบด้วย

1.1 หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ถือเป็น “สิทธิ" ขั้นพื้นฐานของประชาชนที่รัฐมอบให้เพื่อเป็นการสร้างหลักประกันให้ประชาชนทุกคนสามารถเข้าถึงบริการทางด้านสุขภาพได้ตามความจำเป็นโดยขอบข่ายการให้บริการครอบคลุมด้านการตรวจสุขภาพ การรักษาพยาบาล และการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคดำเนินงานโดยสำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) ในปี พ.ศ. 2549 เพื่อให้ประชาชน ในทุกพื้นที่ได้รับหลักประกันสุขภาพที่เหมาะสมกับความต้องการในแต่ละท้องถิ่น องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นได้รับการสนับสนุนให้เป็นผู้ดำเนินงานและบริหารจัดการระบบ

หลักประกันสุขภาพที่เกี่ยวกับการสร้างเสริมสุขภาพ การป้องกันโรคและการฟื้นฟูสมรรถภาพที่จำเป็นต่อสุขภาพและการดำรงชีวิตในระดับท้องถิ่นโดยมี สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ กระทรวงสาธารณสุข กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ กระทรวงมหาดไทย สมาคมองค์การบริหารส่วนจังหวัดแห่งประเทศไทย สมาคมสันนิบาตเทศบาลแห่งประเทศไทยและสมาคมองค์การบริหารส่วนตำบลแห่งประเทศไทยร่วมมือกันให้การสนับสนุนองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น (คือ องค์การบริหารส่วนตำบลหรือเทศบาล) ได้บริหารจัดการระบบหลักประกันสุขภาพอย่างเหมาะสมและมีประสิทธิภาพ(สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ, 2550) บริการเชิงรุกของ สปสช. รูปแบบหนึ่งคือการจัดสรรงบประมาณให้“กองทุนตำบล” เพื่อให้ผู้สูงอายุที่รวมตัวกันในลักษณะชมรมขอทุนสนับสนุนไปทำโครงการสร้างเสริมสุขภาพและป้องกันโรค

1.2 การบริการทางการแพทย์และการสาธารณสุข พระราชบัญญัติผู้สูงอายุ พ.ศ. 2546 และแผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564) นำไปสู่ประกาศกระทรวงสาธารณสุขให้จัดช่องทางเฉพาะสำหรับผู้สูงอายุแยกจากผู้รับบริการทั่วไปในแผนกผู้ป่วยนอก (กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของ มนุษย์, 2548) ในทางปฏิบัติการจัดช่องทางด่วนหรือช่องทางสีเขียวสำหรับผู้สูงอายุมีปัญหาในการปฏิบัติในสถานการณ์จริง โดยเฉพาะสถานพยาบาลหรือในแผนกที่มีผู้ป่วยสูงอายุจำนวนมากเนื่องจากจำนวนผู้ป่วยสูงอายุที่มากแต่กลับต้องมาเข้ารับบริการที่จำกัดในช่องทางด่วนเพียงช่องเดียว ซึ่งบางแห่งหากบริหารจัดการไม่ดีอาจทำให้ต้องใช้เวลาในการรอรับบริการนานมากกว่าเดิม

1.3 โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลเป็นโครงการดูแลสุขภาพที่เกิดจากการมีส่วนร่วมของชุมชนและท้องถิ่นในการจัดการระบบประกันสุขภาพระดับตำบลในรูปแบบของกองทุนสุขภาพชุมชนบนพื้นฐานแนวคิด “หุ้นส่วนการดูแล” ที่ประกอบด้วย 3 ส่วน คือ ประชาชนในพื้นที่สถานบริการสุขภาพและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ตามแนวทางของพระราชบัญญัติประกันสุขภาพแห่งชาติ พ.ศ. 2545 มาตรา 13 (3) มาตรา 18 (8) มาตรา 47 และมาตรา 48 (4) ที่กำหนดให้สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติสนับสนุนองค์กรที่ดำเนินงานโดยไม่หวังผลกำไรบริหารกองทุนในท้องถิ่นได้ ตัวอย่าง ได้แก่ “โรงพยาบาล 2 บาท” ตำบลบุ่งคล้า อำเภอหล่มสัก จังหวัดเพชรบูรณ์ และโรงพยาบาลตำบลศรีฐาน อำเภอป่าติ้ว จังหวัดยโสธร ระดมทุนจากประชาชนคนละ 2 บาทต่อเดือน หรือ 24 บาทต่อปี และได้รับการสนับสนุนจากสถานบริการสุขภาพด้านบุคลากรและงบประมาณประกอบกับ อบต. สามารถสนับสนุนงบประมาณโรงพยาบาลชุมชนที่จัดว่าเป็นหน่วยงานของภาครัฐได้ โดยไม่ขัดกับระเบียบเพราะสนับสนุนการดำเนินกิจกรรมผ่านช่องทางกองทุนสุขภาพชุมชนกิจกรรมบริการสุขภาพของกองทุน ได้แก่ การสร้างเสริมสุขภาพการป้องกันและควบคุมโรคการรักษาโรคและการส่งต่อเพื่อการรักษา นอกจากนี้ยังเสริมศักยภาพของสถานีอนามัยที่เพิ่มบทบาทเป็นโรงพยาบาลชุมชนด้วยการให้ทุนการศึกษาแก่ลูกหลานของประชาชนในพื้นที่เพื่อเรียนการพยาบาล

และกลับมาทำงานที่โรงพยาบาลตำบลนั้นหากการบริหารงานของกองทุนในลักษณะนี้ดำเนินต่อไปอย่างต่อเนื่องและเข้มแข็งจะเป็นช่องทางหนึ่งที่จะสนับสนุน การจัดสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุในอนาคต (นารีรัตน์ จิตรมนตรี และสาวิตรี ทยานศิลป์, 2552)

1.4 การดูแลที่บ้าน (Home Care) เป็นบริการสุขภาพที่จัดว่าเป็นสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุรูปแบบหนึ่งเพราะผู้สูงอายุที่มีอายุมาก ๆ มักมีภาวะพึ่งพาและมีโรคเรื้อรังจำเป็นต้องได้รับการเยี่ยมบ้านจากพยาบาลและทีมสหวิทยาการซึ่งต้องมีความชำนาญทางคลินิก ประกอบกับมีทักษะในการบริหารจัดการและทักษะทางสังคมเพื่อให้บริการที่สอดคล้องกับภาวะสุขภาพของผู้ใช้บริการภายในบริบทของครอบครัว ข้อดีของการเยี่ยมบ้านคือเหมาะสำหรับผู้ป่วยสูงอายุที่อาการไม่รุนแรงและไม่สะดวกในการเดินทางมาตรวจรักษาที่โรงพยาบาลเป็นการลดค่าเดินทางของผู้ใช้บริการและผู้สูงอายุ ส่วนมากพึงพอใจที่จะรับการรักษาพยาบาลที่บ้านอันเป็นผลดีต่อการหายของโรคด้วย นอกจากนี้ บทบาทของพยาบาลในการเป็นผู้มาเยือนผู้สูงอายุและครอบครัวอยู่ในฐานะเจ้าบ้านจะรู้สึกเป็นผู้มีอำนาจพยาบาลสามารถใช้สถานการณ์เช่นนี้ส่งเสริมพลังอำนาจให้แก่ผู้ใช้บริการและครอบครัวได้พยาบาลที่เยี่ยมบ้านสามารถนำข้อมูลข่าวสารไปให้ผู้ใช้บริการและชุมชนได้ในขณะเดียวกันเป็นโอกาสที่ได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับศักยภาพความสามารถของผู้ใช้บริการและชุมชนรวมถึงแหล่งทรัพยากรของชุมชนด้วยซึ่งเป็นประโยชน์ในการพัฒนาความสามารถของผู้ใช้บริการครอบครัวและชุมชนในการแก้ปัญหาต่างๆ (สุภาณี อ่อนชื่นจิตร และฤทัยพร ตรีตรง, 2549)

2. ด้านที่อยู่อาศัยประกอบด้วย

การสงเคราะห์ที่อยู่อาศัยและการดูแลเป็นบริการในสถานสงเคราะห์สำหรับผู้สูงอายุที่ครอบคลุมความจำเป็นด้านปัจจัย 4 รวมทั้งบริการด้านการรักษาพยาบาลกายภาพบำบัดศาสนกิจงานอดิเรก นันทนาการ กิจกรรมส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรม ปัจจุบันมีสถานสงเคราะห์ของรัฐ 21 แห่ง ให้บริการได้ 3,000 คนในจำนวนนี้มี 13 แห่ง ที่กระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ได้ถ่ายโอนให้องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีความพร้อมเป็นผู้รับผิดชอบและอีก 8 แห่งจัดเป็นศูนย์สาธิตสังกัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ปัญหาของบริการในสถานสงเคราะห์ คือ ขาดแคลนบุคลากรที่เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน นอกจากนี้เกณฑ์ในการรับผู้สูงอายุเข้ารับบริการกำหนดให้เป็นผู้ที่ยังช่วยเหลือตนเองได้จึงขัดกับแนวคิดที่ควรช่วยเหลือผู้ที่มีภาวะพึ่งพาและไม่มีอัตรากำลังของเจ้าหน้าที่เพื่อรองรับผู้สูงอายุที่อยู่นานจนช่วยเหลือตนเองไม่ได้และแม้ว่าการดูแลจะครอบคลุมทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิตผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในสถานสงเคราะห์เป็นเวลานานจะรู้สึกเหงา คิดถึงลูกหลาน บางรายกลับไปอยู่บ้าน บางรายมีอาการซึมเศร้าและโครงการวัยทองนิเวศน์ที่เชียงใหม่สว่างคนิวาสที่บริการที่อยู่อาศัยให้ผู้สูงอายุ พบว่า มีผู้สูงอายุหลายคนที่อยู่ได้ไม่นานต้องย้ายที่อยู่บ้างก็ย้ายกลับไปอยู่บ้านเพราะน้อยใจลูกหลานบางคนก็คิดถึงลูกหลาน ซึ่งผลการศึกษาความต้องการหลักประกันทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุของสำนักงานปลัดกระทรวงแรงงาน พบว่า ผู้สูงอายุ

ส่วนใหญ่อยากอยู่กับครอบครัว (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2549) ดังนั้น แผนระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุจึงควรมุ่งขยายบริการในรูปศูนย์บริการหน่วยสงเคราะห์เคลื่อนที่และจำกัดจำนวนสถานสงเคราะห์ไว้เท่าที่จำเป็น (ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, 2559)

3. ด้านการมีงานทำและการมีรายได้

ประกอบด้วยกองทุนสวัสดิการผู้สูงอายุสถาบันพัฒนาองค์กรชุมชน (องค์การมหาชน) หรือ พอช.เป็นผู้ใช้งบประมาณ 80 ล้านบาทในการพัฒนาระบบสวัสดิการผู้สูงอายุใน 76 จังหวัด โดยสนับสนุนจังหวัดละ 1 ล้านบาทเป็นโครงการที่ยึดหลักการให้ผู้สูงอายุเป็นแกนนำในการกำหนดและตัดสินใจร่วมกันในการบริหารจัดการสวัสดิการสำหรับผู้สูงอายุกันเองในขณะที่มี พอช.และกลไกพัฒนาในท้องถิ่นเป็นผู้ร่วมสนับสนุนตัวอย่างจังหวัดที่เป็นที่รู้จักคือ “โครงการสวนปาล์ม” จังหวัดกระบี่เป็นจังหวัดหนึ่งที่ผ่านกระบวนการจัดทำโครงการจนเกิดแนวทางการดำเนินงานร่วมกันโดยมีแนวคิดหรือมีปรัชญาร่วมกันคือ "ไม่ให้แบ่งไม่ให้สูญต้องถึงมือผู้สูงอายุ" มีการศึกษาพบว่าผู้สูงอายุในชนบทมากกว่าครึ่งมีรายได้ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตอยากทำงาน ผู้สูงอายุที่ยากจนไม่ค่อยมีโอกาสได้เข้าร่วมกิจกรรมในชุมชน (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2549)

4. ด้านการบริการสังคมและนันทนาการประกอบด้วย

4.1 ชมรมผู้สูงอายุ รูปแบบบริการทางสังคมสำหรับผู้สูงอายุที่มีการพัฒนาขึ้นอย่างมาก ในปัจจุบันชมรมผู้สูงอายุเป็นการรวมกลุ่มกันทางสังคมของผู้สูงอายุที่มีความสนใจและมีอุดมการณ์ร่วมกันในการที่จะพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุโดยเฉพาะการสร้างคุณภาพทั้งทางกาย จิต และสังคม เพื่อให้ชีวิตมีคุณค่าและมีคุณประโยชน์ทั้งแก่ตนเอง ครอบครัว และสังคมโดยมีสภาผู้สูงอายุและกระทรวงสาธารณสุขเป็นผู้สนับสนุนแต่ผู้บริหารจัดการและดำเนินการหลักคือกลุ่มผู้สูงอายุเอง การดำเนินงานของชมรมผู้สูงอายุในลักษณะเครือข่ายทำให้งานด้านผู้สูงอายุเข้มแข็งมากขึ้นดัง เช่น โครงการพันธมิตรเครือข่ายผู้สูงอายุจังหวัดเชียงใหม่ (Age Net) ที่เป็นเครือข่ายที่เข้มแข็ง

4.2 ศูนย์อเนกประสงค์สำหรับผู้สูงอายุ (ศศิพัฒน์ ยอดเพชร, 2559) หมายถึง “สถานที่รวมสำหรับองค์การชุมชนและผู้สูงอายุใช้ในการจัดบริการและกิจกรรมสำหรับผู้สูงอายุ” เป็นสถานที่ที่เป็นศูนย์รวมขององค์การชุมชนและผู้สูงอายุเพื่อจัดกิจกรรมด้านสุขภาพ สังคม จิต และปัญญาโดยแนวคิดในการจัดตั้งศูนย์อเนกประสงค์ฯ คือ

(1) การใช้ชุมชนเป็นฐานในการให้บริการ (Community-Based Approach) เป็นการลดการพึ่งพิงจากบริการภายนอก (Deinstitutionalization) เน้นการพึ่งตนเองการมีส่วนร่วมและเครือข่ายทางสังคม ส่งเสริมศักยภาพของผู้สูงอายุมุ่งใช้คุณลักษณะเด่นของชุมชนและทรัพยากรในชุมชน

(2) การดูแลระยะยาวสำหรับผู้สูงอายุ (Long-Term Care System) เป็นการดูแลอย่างต่อเนื่อง และเชื่อมโยงระหว่างการดูแลในครอบครัวสถาบันและชุมชนเพื่อให้ผู้สูงอายุที่ต้องการการดูแลสามารถดำรงชีวิตอย่างมีคุณภาพชีวิตที่ดี

(3) การจัดบริการแบบองค์รวมเป็นการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุอย่างครอบคลุมทั้งด้านร่างกายจิตใจสังคมและจิตวิญญาณ (Spiritual Development)

จากการศึกษารูปแบบสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในประเทศไทย ผู้วิจัยทำสามารถสังเคราะห์ได้ดังต่อไปนี้ 1) สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย 2) สวัสดิการด้านการศึกษา 3) สวัสดิการด้านนันทนาการ 4) สวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย 5) สวัสดิการด้านความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน

2.4 บริบทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาค้นคว้าข้อมูลของบริบทองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

จังหวัดบุรีรัมย์มีพื้นที่ 10,322.885 ตารางกิโลเมตร เป็นลำดับที่ 17 ของประเทศ เป็นลำดับที่ 7 ของจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ จังหวัดที่มีพื้นที่มากเป็นอันดับที่ 1 ของประเทศคือ จังหวัดนครราชสีมา มีพื้นที่ 20,493,924 ตารางกิโลเมตร (สำนักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดบุรีรัมย์, 2563) จำนวนประชากรของจังหวัดบุรีรัมย์มี 1,579,805 คน เป็นอันดับที่ 6 ของประเทศไทย และเป็นลำดับที่ 4 ของจังหวัดในภาคตะวันออกเฉียงเหนือ (สำนักงานสถิติแห่งชาติ, 2565)

การปกครองส่วนภูมิภาค

จังหวัดบุรีรัมย์มี 23 อำเภอ มีอำเภอในปกครองมากเป็นอันดับที่ 5 ของประเทศ (เท่ากับจังหวัดนครศรีธรรมราช) และเป็นอันดับที่ 4 ของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ ลำดับที่ 1 ของประเทศคือจังหวัดนครราชสีมามี 32 อำเภอ (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร เพราะเป็นท้องถิ่นรูปแบบพิเศษและแบ่งการปกครองออกเป็นเขต ไม่ได้เรียกชื่อว่าเป็นอำเภอ) (สำนักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดบุรีรัมย์, 2563)

จังหวัดบุรีรัมย์ครั้งแรกได้แบ่งการปกครองออกเป็น 4 อำเภอ ต่อมาได้มีการตั้งอำเภอเพิ่มขึ้นอีก 1 อำเภอ คืออำเภอลำปลายมาศ โดยกระทรวงมหาดไทยได้ประกาศให้โอนหมู่บ้านบางหมู่บ้านของตำบลในเขตอำเภอพิมาย (เขตอำเภอชุมพวง ปัจจุบัน) จังหวัดนครราชสีมา โอนบางตำบลจากอำเภอนางรอง และโอนบางตำบลจากอำเภอเมืองบุรีรัมย์ มาตั้งเป็นกิ่งอำเภอลำปลายมาศ และเป็นอำเภอตามลำดับจึงมีอำเภอ รวม 5 อำเภอ หากจะเปรียบว่าอำเภอเหล่านี้เป็น “อำเภอแม่” ก็คงไม่ผิด (สำนักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดบุรีรัมย์, 2563)

อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ แบ่งเขตการปกครอง เป็น 7 ตำบล 106 หมู่บ้านประกอบด้วย ตำบล คูเมือง,ปะเคียบ,บ้านแพ,พรสำราญ,หินเหล็กไฟ,ตูมใหญ่, หนองขมาร

จำนวนประชากรใน อำเภอคูเมือง

จำนวนหลังคาเรือน :	16,522	หลังคาเรือน
จำนวนประชากร :	59,110	คน
จำนวนผู้สูงอายุ :	10,025	คน
จำนวนเด็กแรกเกิด ถึง 6 ปี :	3,395	คน
จำนวนผู้สูงอายุ ที่ป่วยเป็นโรคเรื้อรัง :	1,630	คน
จำนวนสตรีตั้งครรภ์ :	314	คน
จำนวนผู้สูงอายุ ที่ช่วยตนเองไม่ได้ :	108	คน
จำนวนสตรีอายุ 35 ปี ขึ้นไป :	12,632	คน
จำนวนผู้พิการ :	1,335	คน

ข้อมูลพื้นฐานและสภาพทั่วไปของเทศบาลตำบลคูเมือง (สำนักปลัดเทศบาลตำบลคูเมือง, 2565)

ด้านกายภาพ

ที่ตั้งของหมู่บ้านหรือชุมชนหรือตำบล

เทศบาลตำบลคูเมือง เดิมเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบสุขาภิบาลมาก่อน ซึ่งเรียกว่า “สุขาภิบาลคูเมือง” จัดตั้งครั้งแรกเมื่อวันที่ 4 มกราคม พ.ศ. 2523 ตามประกาศกระทรวงมหาดไทยในราชกิจจานุเบกษา ฉบับพิเศษ เล่ม 97 ตอนที่ 25 ลงวันที่ 19 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2523 และต่อมามีพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 จัดตั้งเทศบาลตำบล ประกาศในราชกิจจานุเบกษา ฉบับกฤษฎีกา เล่ม 116 ตอนที่ 9ก ลงวันที่ 24 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2542 เป็นผลให้สุขาภิบาลคูเมือง เปลี่ยนแปลงฐานะเป็นเทศบาลตำบล คูเมือง ตั้งแต่วันที่ 25 พฤษภาคม พ.ศ. 2542

ปัจจุบันเทศบาลตำบลคูเมือง มีอาคารสำนักงานเป็นของตนเอง สำหรับให้บริการประชาชนที่มาติดต่อราชการได้ด้วยความสะดวกซึ่งสำนักงานดังกล่าวตั้งอยู่เลขที่ 399 หมู่ที่ 10 บ้านคูขาด ถนนบุรีรัมย์–พุทไธสง อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

รูปภาพที่ 1 ดวงตราเทศบาลตำบลคูเมืองZ

ลักษณะภูมิประเทศ

เทศบาลตำบลคูเมือง มีพื้นที่ 7.75 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของ 2 ตำบล จำนวน 4 หมู่บ้านของอำเภอคูเมือง ดังนี้ ตำบลคูเมือง จำนวน 2 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 6, 10 และตำบลหนองขมาร จำนวน 2 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 7, 10 เทศบาลตำบลคูเมือง อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ตั้งอยู่ทางทิศเหนือของอำเภอเมืองบุรีรัมย์ อยู่ห่างจากกรุงเทพมหานครโดยทางรถยนต์ประมาณ 418 กิโลเมตร และอยู่ห่างจากอำเภอใกล้เคียง ดังนี้

คูเมือง – บุรีรัมย์	34	กิโลเมตร
คูเมือง – ลำปลายมาศ	38	กิโลเมตร
คูเมือง – พุทไธสง	30	กิโลเมตร
คูเมือง – กิ่งอำเภอแคนดง	30	กิโลเมตร
คูเมือง – กิ่งอำเภอลำทะเมนชัย	24	กิโลเมตร

เทศบาลตำบลคูเมือง มีพื้นที่รับผิดชอบทั้งหมด 7.75 ตารางกิโลเมตรหรือเท่ากับ 4,843.75 ไร่

อาณาเขตติดต่อ เทศบาลตำบลคูเมือง มีอาณาเขต ดังนี้

ทิศเหนือ ตั้งแต่หลักเขตที่ 1 ซึ่งตั้งอยู่ริมลำห้วยหนองหว้า ฝั่งเหนือห่างจากด้านตะวันตกของศูนย์กลางทางหลวงหมายเลข 2074 ตอนอำเภอคูเมือง–อำเภอพุทไธสง ตามแนวเส้นตั้งฉาก ระยะ 1,000 เมตร เรียบริมลำห้วยหนองหว้า ฝั่งเหนือไปทางทิศตะวันออกผ่านทางหลวงจังหวัดหมายเลข 2074 ตอนอำเภอคูเมือง–อำเภอพุทไธสง ถึงหลักเขตที่ 2 ซึ่งตั้งอยู่ริมลำห้วยพุราชฝั่งตะวันตก

ทิศเหนือ ติดต่อกับเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองขมาร

ทิศตะวันออก ตั้งแต่หลักเขตที่ 2 เป็นเส้นตรงไปทางทิศใต้ ถึงหลักเขตที่ 3 ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากด้านตะวันออกเฉียงเหนือของศูนย์กลางทางหลวงจังหวัดหมายเลข 2074 ตอนอำเภอคูเมือง-อำเภอพุทไธสง ตร กม. 33.000 ตามแนวเส้นตั้งฉาก ระยะ 1,000 เมตร

ทิศตะวันออก ติดต่อกับเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหนองขมารและองค์การบริหารส่วนตำบลหินเหล็กไฟ

ทิศใต้ จากหลักเขตที่ 3 เป็นเส้นตรงไปทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ ผ่านทางหลวงหมายเลข 2074 ตอนอำเภอคูเมือง – อำเภอพุทไธสง ตรง กม. 33.000 ถึงหลักเขตที่ 4 ซึ่งตั้งอยู่ห่างจากด้านตะวันตกเฉียงใต้ของศูนย์กลางทางหลวงจังหวัดหมายเลข 2074 ตอนอำเภอคูเมือง – อำเภอพุทไธสง ตร.กม. 33.000 ตามแนวเส้นตั้งฉาก ระยะ 800 เมตร

ทิศใต้ ติดต่อกับเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง

ทิศตะวันตก ทิศตะวันตก ตั้งแต่หลักเขตที่ 4 เป็นเส้นตรงไปทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือถึงหลักเขตที่ 5 ซึ่งตั้งอยู่ริมถนนเข้าหมู่บ้านโคกสะอาด ฟากเหนือ ห่างจากด้านตะวันตกของศูนย์กลางทางหลวงจังหวัด หมายเลข 2074 ตอนอำเภอคูเมือง - อำเภอพุทไธสง ตามแนวเส้นตั้งฉาก ระยะ 1,000 เมตร

ทิศตะวันตก ติดต่อกับเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง

ลักษณะภูมิอากาศ

สภาพภูมิอากาศ อากาศในเขตเทศบาลตำบลคูเมืองแบ่งออกได้ 3 ฤดู ได้แก่

- ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่เดือน พฤษภาคม–ตุลาคม โดยได้รับอิทธิพลมรสุมตะวันออกเฉียงใต้
- ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่เดือน พฤศจิกายน–กุมภาพันธ์
- ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่เดือน มีนาคม–กลางเดือนพฤษภาคม ในฤดูร้อนอากาศค่อนข้างร้อนและแห้งแล้งมาก
- อุณหภูมิเฉลี่ยตลอดปี 27.9 องศาเซลเซียส อุณหภูมิต่ำสุดอยู่ในช่วงเดือนธันวาคม ประมาณ 17 องศาเซลเซียส อุณหภูมิสูงสุดอยู่ในช่วงเดือนเมษายน ประมาณ 40 องศาเซลเซียส

ลักษณะของดิน

สภาพดินทั่วไปเป็นดินร่วนปนทราย และพื้นที่ลาดชัน มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ปลูกพืชได้ผลผลิตน้อยกว่ามาตรฐาน

ลักษณะของแหล่งน้ำ

1) ฝายน้ำล้น จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ ฝายน้ำล้นบ้านคูขาด บริเวณศาลเจ้าพ่อหลวงอุดมและฝายน้ำล้นบ้านหนองหว้า

2) สระน้ำ จำนวน 2 แห่ง ได้แก่ ถนนหลวงอุดม 6 จำนวน 1 แห่ง และวัดโคกสะอาด จำนวน 1 แห่ง

3) ลำห้วย จำนวน 1 แห่ง คือ ลำห้วยคูขาด

ลักษณะของไม้และป่าไม้

ป่าเต็งรัง เป็นป่าผลัดใบที่มีไม้วงศ์ยางบางชนิดเป็นไม้เด่น ได้แก่ เต็ง รัง เหียง พลวง และยางกราด โดยทั่วไปความหนาแน่นของต้นไม้ในป่าเต่งรังจะน้อยกว่าป่าเบญจพรรณ เพราะดินตื้นกักเก็บน้ำได้น้อย มีหินบนผิวดินมาก ก่อให้เกิดความแห้งแล้ง ป่าเต็งรังเป็นสังคมพืชเด่นของภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เกิดขึ้นที่ระดับความสูงประมาณ 50-1,000 เมตร จากระดับน้ำทะเล มีช่วงแห้งแล้งจัดเกิน 4 เดือนต่อปี ประกอบกับปริมาณน้ำฝนตกน้อยคือ 900-1,200 มิลลิเมตรต่อปีเท่านั้น

ด้านการเมือง/การปกครอง

เขตการปกครอง

เทศบาลตำบลคูเมือง มีเขตการปกครองครอบคลุมพื้นที่ 4 หมู่บ้าน 2 ตำบล คือบ้านคูเมือง, บ้านคูขาด ตำบลคูเมือง และบ้านโคกสะอาด, บ้านหนองหว้า ตำบลหนองขมาร

เขตการปกครอง

จำนวนผู้มีสิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลตำบลคูเมืองเมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2554 แบ่งเขตเลือกตั้งจำนวน 2 เขตเลือกตั้งจำนวน 2,690 คน อัตราผู้มาใช้สิทธิ์เลือกตั้งทั่วไปที่ผ่านมาโดยเฉลี่ยร้อยละ 76.28 ข้อมูลการเลือกตั้งนายกเทศมนตรีและสมาชิกสภาเทศบาลตำบลคูเมือง เขตเลือกตั้งที่ 1 ผู้มาใช้สิทธิ เฉลี่ยร้อยละ 76.62 เขตเลือกตั้งที่ 2 ผู้มาใช้สิทธิ เฉลี่ยร้อยละ 75.89 (สำนักปลัดเทศบาลตำบลคูเมือง, 2565)

ประชากรส่วนใหญ่อยู่ในวัยทำงานและมีประชากรที่ย้ายออกไปประกอบอาชีพในเขตต่างจังหวัดจำนวนมากเนื่องจากประสบปัญหาเศรษฐกิจตกต่ำและปัญหาฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาลทำให้เกิดสภาวะแห้งแล้ง ผลผลิตทางการเกษตรเสียหายมาก จึงทำให้ประชาชนดินทางไปทำงานในกรุงเทพฯเพื่อหาเงินมาใช้ในการดำรงชีพ

ตารางที่ 1 แสดงช่วงอายุของประชากร

ช่วงอายุ	ชาย	หญิง	รวม
1-10	273	239	512
11-20	270	241	511
21-30	262	259	521
31-40	297	298	595
41-50	300	280	580
51-60	221	248	469
61-70	126	144	270

(ที่มา: สำนักปลัดเทศบาลตำบลคูเมือง, 2565)

ข้อมูลพื้นฐานและสภาพทั่วไปของเทศบาลตำบลหินเหล็กไฟ (สำนักปลัดเทศบาลตำบลหินเหล็กไฟ, 2565)

สภาพทั่วไปและข้อมูลพื้นฐาน

1. ด้านกายภาพ

1.1 ที่ตั้งของหมู่บ้านหรือชุมชนหรือตำบล

ที่ตั้งของหมู่บ้านในเขตเทศบาลตำบลหินเหล็กไฟ ประกอบด้วย 2 ตำบล คือ ตำบลหินเหล็กไฟ

หมู่ที่ 1 บ้านหินเหล็กไฟ

หมู่ที่ 2 บ้านสาวเอ้

หมู่ที่ 3 บ้านถาวร

หมู่ที่ 12 บ้านหนองไผ่

หมู่ที่ 14 บ้านหนองสนวน

ตำบลคูเมือง

หมู่ที่ 8 บ้านคูบอน

เทศบาลแบ่งเขตการปกครองดังนี้

ชุมชนที่ 1 ชุมชนโนนกลาง (หมู่ที่ 1)

ชุมชนที่ 2 ชุมชนโรงพัก–อนามัย (หมู่ที่ 1)

ชุมชนที่ 3 ชุมชนวัด–โรงเรียน (หมู่ที่ 1)

ชุมชนที่ 4 ชุมชนอีสานเขียว (หมู่ที่ 1)

ชุมชนที่ 5 ชุมชนน้อยสาละวัน (หมู่ที่ 1)

ชุมชนที่ 6 ชุมชนโนนเต่าทอง (หมู่ที่ 2)

ชุมชนที่ 7 ชุมชนบ้านสาวเอ้ (หมู่ที่ 2)

ชุมชนที่ 8 ชุมชนบ้านถาวร (หมู่ที่ 3)

ชุมชนที่ 9 ชุมชนบ้านคูบอน (หมู่ที่ 8) (พื้นที่บางส่วน)

ชุมชนที่ 10 ชุมชนบ้านหนองไผ่ (หมู่ที่ 12)

ชุมชนที่ 11 ชุมชนบ้านหนองสนวน (หมู่ที่ 14)

สำนักงานเทศบาลตำบลหินเหล็กไฟ เป็นเทศบาลขนาดกลาง

ตั้งอยู่ที่ หมู่ 383 หมู่ 1 ตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ลักษณะภูมิประเทศ

ภูมิประเภทของเทศบาลมีลักษณะเป็นที่ราบลุ่ม ตั้งอยู่ทางภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่าง มี 3 ฤดูกาล คือ ฤดูร้อน ฤดูฝน ฤดูหนาว

ลักษณะภูมิอากาศ

ลักษณะอากาศมีลักษณะร้อนชื้น อากาศเปลี่ยนแปลงไปตามฤดู ซึ่งมี 3 ฤดู ดังนี้

ฤดูร้อน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนมีนาคมไปจนถึงกลางเดือนพฤษภาคม ช่วงระยะนี้อากาศจะร้อนและแห้งแล้งมาก อุณหภูมิเฉลี่ยประมาณ 39 องศาเซลเซียส

ฤดูฝน เริ่มตั้งแต่กลางเดือนพฤษภาคม ไปจนถึงกลางเดือนตุลาคม

ฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่กลางเดือนตุลาคมถึงกลางเดือนกุมภาพันธ์ อากาศแปรปรวนไม่แน่นอน

ลักษณะของดิน

ลักษณะดินโดยทั่วไปเป็นดินร่วนปนทราย พื้นที่ลาดชัน มีความอุดมสมบูรณ์ต่ำปลูกพืชได้ผลผลิตน้อยกว่ามาตรฐาน

ลักษณะของแหล่งน้ำ

มีแหล่งน้ำ จำนวน 9 แห่ง แหล่งน้ำทั้ง 9 แห่งเคยเป็นแหล่งน้ำที่เกิดขึ้นตามธรรมชาติและเทศบาลได้ดำเนินการปรับปรุงก่อสร้างขึ้นใหม่เพื่อเพียงพอกับการอุปโภคและบริโภคของประชาชน ดังนี้

หนองน้ำ 1 แห่ง

สระน้ำ 8 แห่ง

ลักษณะของไม้และป่าไม้

ในเขตเทศบาลไม่มีป่าไม้ แต่มีต้นไม้ที่ชาวบ้านปลูกลักษณะของไม้เป็นไม้ยืนต้น เช่น ยางพารา ยูคาลิปตัส เป็นต้น พืชเศรษฐกิจ เช่น มันสำปะหลัง อ้อย

ด้านการเมือง/การปกครอง

เทศบาลได้จัดตั้งชุมชนในเขตเทศบาล มีทั้งหมด 6 หมู่บ้าน 11 ชุมชน ประชาชนมีส่วนร่วมในการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาล ประชาชนให้ความร่วมมือด้านการเลือกตั้งเป็นอย่างดี เช่น การเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาลในปี พ.ศ. 2556 ประชาชนมาใช้สิทธิเลือกตั้ง จำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งนายกเทศมนตรี 2,623 คน จากผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งสิ้น 4,021 คน คิดเป็นร้อยละ 65.23 จำนวนผู้มาใช้สิทธิเลือกตั้งสมาชิกสภาเทศบาล 2,622 คน จากผู้มีสิทธิเลือกตั้งทั้งสิ้น 4,018 คน คิดเป็นร้อยละ 65.26

การประชุมประชาคมท้องถิ่นทุกชุมชนในเขตเทศบาล ในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาล จากผลการประชุมทุกครั้งที่เทศบาลจัดขึ้น มีประชาชนสนใจเข้าร่วมประชุมรวมทั้งแสดงความคิดเห็นที่หลากหลายส่งผลให้เทศบาลดำเนินงานตามความต้องการของประชาชน และประชาชนได้รับและมีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาล นอกจากนี้ เทศบาลได้จัดโครงการอบรมศึกษาดูงาน ของคณะผู้บริหาร สมาชิกสภาเทศบาล พนักงานเทศบาล อสม. และกรรมการชุมชน โครงการอื่น ๆ สำหรับประชาชนอีกหลายโครงการ เพื่อนำความรู้และประสบการณ์ที่ได้รับมาพัฒนาเทศบาลให้เจริญเท่า

เทียมกับเทศบาลอื่นๆ และเทศบาลมีโครงการจัดซื้อเครื่องมือเครื่องใช้ในการปฏิบัติงานให้ทันสมัย และมีประสิทธิภาพ โดยเทศบาลแบ่งเขตการปกครอง ดังนี้

เขตการปกครอง

เทศบาลตำบลหินเหล็กไฟเดิมเป็นการปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบสุขาภิบาลมาก่อน ซึ่งเรียกว่า สุขาภิบาลหินเหล็กไฟ จัดตั้งครั้งแรกเมื่อปี พ.ศ. 2509 ตามประกาศกระทรวงมหาดไทย เรื่องจัดตั้งสุขาภิบาล หินเหล็กไฟ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ลงวันที่ 4 กรกฎาคม พ.ศ. 2503 และประกาศในราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 83 หน้า 2333-2334 ตอนที่ 61 ลงวันที่ 19 กรกฎาคม 2503 และได้เปลี่ยนแปลงสุขาภิบาลเป็นเทศบาลตำบลหินเหล็กไฟ ตามพระราชบัญญัติเปลี่ยนแปลงฐานะของสุขาภิบาลเป็นเทศบาล พ.ศ. 2542 และมีผลบังคับใช้เมื่อวันที่ 25 พฤษภาคม 2542

เทศบาลหินเหล็กไฟ มีพื้นที่ทั้งหมด 12 ตารางกิโลเมตรครอบคลุมพื้นที่บางส่วนของ 2 ตำบล จำนวน 6 หมู่บ้าน 11 ชุมชน ดังนี้

- ตำบลหินเหล็กไฟ จำนวน 5 หมู่บ้าน ได้แก่ หมู่ที่ 1, หมู่ที่ 2, หมู่ที่ 3, หมู่ที่ 12, หมู่ที่ 14
- ตำบลคูเมือง จำนวน 1 หมู่บ้าน (พื้นที่บางส่วน) ได้แก่ หมู่ที่ 8

อาณาเขตของเทศบาลตำบลหินเหล็กไฟ

ทิศเหนือจดเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหินเหล็กไฟ

ทิศใต้จดเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหินเหล็กไฟ

ทิศตะวันออกจดเขตองค์การบริหารส่วนตำบลหินเหล็กไฟ

ทิศตะวันตกจดเขตองค์การบริหารส่วนตำบลคูเมือง

เทศบาลแบ่งเขตการปกครองดังนี้

ชุมชนที่ 1 ชุมชนโนนกลาง (หมู่ที่ 1)

ชุมชนที่ 2 ชุมชนโรงพัก–อนามัย (หมู่ที่ 1)

ชุมชนที่ 3 ชุมชนวัด–โรงเรียน (หมู่ที่1)

ชุมชนที่ 4 ชุมชนอีสานเขียว (หมู่ที่ 1)

ชุมชนที่ 5 ชุมชนน้อยสาละวัน (หมู่ที่ 1)

ชุมชนที่ 6 ชุมชนโนนเต่าทอง (หมู่ที่ 2)

ชุมชนที่ 7 ชุมชนบ้านสาวเอ้ (หมู่ที่ 2)

ชุมชนที่ 8 ชุมชนบ้านถาวร (หมู่ที่ 3)

ชุมชนที่ 9 ชุมชนบ้านคูบอน (หมู่ที่ 8) (พื้นที่บางส่วน)

ชุมชนที่ 10 ชุมชนบ้านหนองไผ่ (หมู่ที่ 12)

ชุมชนที่ 11 ชุมชนบ้านหนองสนวน (หมู่ที่ 14)

ประชากร ข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร

ตารางที่ 2 แสดงข้อมูลเกี่ยวกับจำนวนประชากร

ช่วงอายุ	จำนวนประชากร		
	ชาย	หญิง	รวม
น้อยกว่า 1 ปี	16	22	38
1 – 20 ปี	568	523	1,091
21 – 30 ปี	341	387	728
31 – 40 ปี	379	330	709
41 – 50 ปี	382	396	778
51 – 60 ปี	347	394	741
61 ปีขึ้นไป	410	467	877
รวม	**2,443**	**2,519**	**4,921**

(ที่มา: สำนักปลัดเทศบาลตำบลหินเหล็กไฟ, 2565)

สภาพทางสังคม

การศึกษา

1) การศึกษา

การศึกษา ในเขตเทศบาลตำบลหินเหล็กไฟ จำแนกได้ ดังนี้

- ระดับเตรียมความพร้อม อนุบาล จำนวน 1 แห่ง คือ ศูนย์พัฒนาเด็กเล็กเทศบาลตำบลหินเหล็กไฟ ตั้งอยู่ในเทศบาลตำบลหินเหล็กไฟ
- ระดับประถมศึกษาประกอบด้วยจำนวน 4 แห่ง ประกอบด้วย
  1. โรงเรียนบ้านหินเหล็กไฟ ตั้งอยู่หมู่ที่ 1
  2. โรงเรียนบ้านสระปะคำถาวร ตั้งอยู่หมู่ที่ 3
  3. โรงเรียนบ้านสาวเอ้ ตั้งอยู่หมู่ที่ 2
  4. โรงเรียนบ้านคูบอน ตั้งอยู่หมู่ที่ 8
- โรงเรียนขยายโอกาสทางการศึกษา จำนวน 2 แห่ง ประกอบด้วย
  1. โรงเรียนบ้านหินเหล็กไฟ ตั้งอยู่หมู่ที่ 1
  2. โรงเรียนบ้านสาวเอ้ ตั้งอยู่หมู่ที่ 2

สาธารณสุข

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานพบว่า ประชาชนกรส่วนมากมีสุขภาพที่ดี มีการคัดกรองสุขภาพให้กับประชาชนกลุ่มเสี่ยง โรคที่มักเกิดแก่ประชาชนในชุมชน ได้แก่ โรคความดัน เบาหวาน โรคไข้เลือดออก มือปาก-เท้าในเด็ก และโรคอื่นๆ มีสถิติเข้ารับการรักษาพยาบาล

ปัญหาคือ ประชาชนบางรายไม่ยอมไปคัดกรองหรือตรวจสุขภาพประจำปี การแก้ไขปัญหาคือ เทศบาลและหน่วยงานสาธารณสุข โรงพยาบาล ได้จัดกิจกรรมร่วมมือกันรณรงค์ให้ชุมชนเห็นความสำคัญและหันมาดูแลและรักษาใส่ใจสุขภาพตนเองเพิ่มขึ้น

หน่วยงานด้านสาธารณสุข

- โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบล จำนวน 1 แห่ง
- บุคลากรทางการแพทย์ที่ปฏิบัติงานในสถานพยาบาลทุกแห่ง ทุกสังกัดในเขตพื้นที่

นักบริหารงานสาธารณสุข จำนวน 1 คน

นักวิชาการสาธารณสุข จำนวน 1 คน

เจ้าพนักงานทันตสาธารณสุข จำนวน 1 คน

เจ้าพนักงานสาธารณสุขชุมชน จำนวน 1 คน

แพทย์แผนไทย จำนวน 1 คน

พยาบาลวิชาชีพ จำนวน 1 คน

การสังคมสังเคราะห์

เทศบาลได้ดำเนินการด้านสงคมสังเคราะห์ ดังนี้

1. ดำเนินการจ่ายเบี้ยยังชีพให้กับผู้สูงอายุ ผู้พิการ และผู้ป่วยเอดส์
2. รับลงทะเบียนและประสานโครงการเงินอุดหนุนเพื่อการเลี้ยงดูเด็กแรกเกิด
3. ประสานการทำบัตรผู้พิการ
4. ตั้งโครงการช่วยเหลือผู้ยากจน ยากไร้ รายได้น้อย และผู้ด้อยโอกาสไร้ที่พึ่ง
5. ตั้งโครงการปรับปรุงซ่อมแซมบ้านคนจน

ระบบบริการพื้นฐาน

ในเขตเทศบาลมีระบบบริการพื้นฐาน ดังนี้

การไฟฟ้า

การขยายเขตไฟฟ้า ปัจจุบันมีไฟฟ้าใช้ทุกครัวเรือน คิดเป็น 100 เปอร์เซ็นต์ ปัญหาคือไฟฟ้าส่องสว่างทางหรือที่สาธารณะยังไม่สามารถดำเนินการครอบคลุมพื้นที่ได้ทั้งหมด เนื่องจากพื้นที่ที่มีความต้องการให้ติดตั้งไฟฟ้าส่องสว่างนั้นยังไม่เป็นที่สาธารณะ เทศบาลจึงไม่สามารถดำเนินการได้เช่นเดียวกับถนน การแก้ปัญหาคือ ประสานความร่วมมือกันในหลายๆ ฝ่าย เพื่อที่จะทำความเข้าใจกับประชาชนในพื้นที่

(1) จำนวนครัวเรือนที่ใช้ไฟฟ้า จำนวน 250 หลังคาเรือน

(2) ไฟฟ้าสาธารณะ จำนวน 250 จุด

การประปา

การประปา เทศบาลมีโรงสูบน้ำ จำนวน 2 แห่ง จำนวนครัวเรือนที่ใช้น้ำประปา จำนวน 1,200 ราย สามารถให้บริการได้ครอบคลุมเกือบทุกหลังคาเรือน มีน้ำใช้ตลอดทั้งปี การประปาของเทศบาลยังไม่สามารถที่จะผลิตเป็นน้ำประปาสำหรับบริโภคได้ เนื่องจากต้องใช้งบประมาณค่อนข้างสูงในการดำเนินการ

ระบบเศรษฐกิจ

การเกษตร

ผลผลิตทางการเกษตรที่สำคัญ ได้แก่ ข้าว มันสำปะหลัง อ้อย ยางพารา ยูคาลิปตัส เป็นต้น

การประมง

(ในเขตเทศบาลไม่มีการประมง)

การปศุสัตว์

สำหรับการปศุสัตว์ ในเขตเทศบาลตำบลหินเหล็กไฟ มีประชาชนบางส่วนประกอบอาชีพทำฟาร์มเลี้ยงสุกรและบางส่วนเลี้ยงโค เป็ด และไก่

การบริการ

ลักษณะการค้าและบริการของพื้นที่เทศบาลตำบลหินเหล็กไฟ เป็นการค้าและบริการพื้นฐานที่จำเป็นสำหรับชุมชนและบริเวณโดยรอบได้แก่ ร้านค้าปลีกประเภทร้านขายของชำ ของใช้ เบ็ดเตล็ด ร้านขายอาหาร และเครื่องดื่ม กิจการร้านค้าเฉพาะด้าน เช่น ร้านล้างรถ ร้านเสริมสวย ร้านซ่อมมอเตอร์ไซค์ มีรถหายเร่ รถจักรยานยนต์มาจำหน่ายสินค้าให้กับคนในชุมชน

การท่องเที่ยว

เทศบาลตำบลหินเหล็กไฟมีการส่งเสริมการท่องเที่ยวโดยการจัดงานประเพณีตีหินเหล็กไฟ ฉลองเจ้าพ่อหลวงอุดม การปรับปรุงภูมิทัศน์ศาลเจ้าพ่อและบริเวณสระน้ำเพื่อเป็นสถานที่ท่องเที่ยวและการออกกำลังกายพักผ่อนหย่อนใจสำหรับคนในชุมชน

อุตสาหกรรม

ลักษณะอุตสาหกรรมในเขตเทศบาลตำบลหินเหล็กไฟ โดยส่วนใหญ่เป็นอุตสาหกรรมขนาดย่อมหรืออุตสาหกรรมในครัวเรือน อุตสาหกรรมที่ประกอบการอยู่ในเขตเทศบาล ได้แก่

- โรงสีข้าว จำนวน 5 แห่ง
- โรงงานน้ำตาล จำนวน 1 แห่ง
- โรงงานผลิตกระแสไฟฟ้า จำนวน 3 แห่ง

การพาณิชย์และกลุ่มอาชีพ

การพาณิชย์

ธนาคาร	จำนวน	1	แห่ง
สถานีบริการน้ำมัน	จำนวน	1	แห่ง
บริษัท	จำนวน	2	แห่ง
ตลาดสด	จำนวน	1	แห่ง
ห้างหุ้นส่วนจำกัด	จำนวน	1	แห่ง
ร้านค้าทั่วไป	จำนวน	89	แห่ง
มีกลุ่มอาชีพ	จำนวน	1	กลุ่ม คือ กลุ่มทอผ้าไหม ตั้งอยู่บ้านคูบอน

แรงงาน

จากการสำรวจข้อมูลพื้นฐานพบว่า เด็กเยาวชนช่วงอายุ 12-16 ปีบางส่วน เรียนไม่จบชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 มีครอบครัวก่อนวัยอันควร บางส่วนไปทำงานรับจ้างทั่วไป เยาวชนช่วงอายุ 18 ขึ้นไปรับจ้างทำงานในโรงงานอุตสาหกรรมอยู่ในพื้นที่ รวมทั้งแรงงานที่ไปทำงานต่างประเทศ ปัญหาที่พบคือ เด็กเยาวชนที่มีอายุช่วง 12-26 ปี บางกลุ่มตกงาน เที่ยวเตร่ เกเร บางครั้งมีสิ่งเสพติดเข้ามาเกี่ยวข้อง เป็นสิ่งที่ยังยากแก่การแก้ไขปัญหา ถึงแม้ว่าทางเทศบาลจะมีมาตรการในการควบคุมดูแลโดยจัดกิจกรรมรณรงค์ป้องกันและแก้ไขปัญหายาเสพติดหรือมีการจัดอบรมให้ความรู้แก่เด็กเยาวชนเกี่ยวกับสิ่งเสพติดให้โทษอยู่เรื่อย ๆ ก็ตาม

ศาสนา ประเพณี วัฒนธรรม

การนับถือศาสนา

ผู้นับถือศาสนาพุทธ ร้อยละ 99.98 ของจำนวนประชากรทั้งหมด

มีวัดจำนวน 4 แห่ง ได้แก่ วัดศิลาเรืองบ้านหินเหล็กไฟ, วัดบ้านคูบอน, วัดบ้านสาวเอ้, วัดบ้านหนองไผ่, สำนักสงฆ์บวรธรรมศิริ บ้านถาวร ผู้นับถือศาสนาอื่น ๆ ร้อยละ 0.02 ของจำนวนประชากรทั้งหมดในเขตเทศบาลตำบลหินเหล็กไฟ

ประเพณีและงานประจำปี

ประเพณีท้องถิ่นที่สำคัญของชุมชนในเขตเทศบาลหินเหล็กไฟ ดังนี้

ประเพณีลอยกระทง ประมาณเดือนพฤศจิกายน

กิจกรรมพอสังเขป มีการจัดงานประเพณีลอยกระทง ประกวดขบวนแห่ ประกวดนางนพมาศจัดทำกระทงประกวดแข่งขันกันแต่ละชุมชน ฯลฯ

ประเพณีจัดงานประเพณีตีหินเหล็กไฟฉลองเจ้าพ่อหลวงอุดม ช่วงติดต่อกับงานประเพณีลอยกระทง มีกิจกรรมการจัดกิจกรรมเฉลิมฉลองศาลเจ้าพ่อหลวงอุดม

ประเพณีทำบุญตักบาตรเนื่องในวันขึ้นปีใหม่ เดือนมกราคม มีการจัดกิจกรรมทำบุญตักบาตรบริเวณหน้าสำนักงานเทศบาล

ประเพณีสงกรานต์ เดือน เมษายน

กิจกรรมพอสังเขป มีการรดน้ำดำหัว มอบของขวัญผู้สูงอายุ สรงน้ำพระ ก่อเจดีย์ทราย

ประเพณีงานเข้าพรรษา ประมาณเดือน กรกฎาคม

กิจกรรมพอสังเขป การจัดกิจกรรมวันเข้าพรรษา มีขบวนแห่เทียนพรรษา

ประเพณีงานวันออกพรรษา ประมาณเดือน ตุลาคม

กิจกรรมพอสังเขป จัดงานประเพณีตักบาตรเทโว แข่งขันกีฬาประเพณีมีการละเล่นต่าง ๆ

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ภาษาถิ่น

ภูมิปัญญาท้องถิ่น ประชาชนในเขตเทศบาลได้อนุรักษณ์ภูมิปัญญาท้องถิ่น ได้แก่ การเลี้ยงไหมและการทอผ้าไหม การทอผ้าฝ้ายตีนแดง

ภาษาถิ่น ส่วนมากร้อยละ 90 % พูดภาษาอิสาน

สินค้าพื้นเมืองและของที่ระลึก

ประชาชนในเขตเทศบาลได้ผลิตของใช้พื้นเมืองขึ้นใช้ในครัวเรือนและเหลือเอาไว้จำหน่ายบ้าง ได้แก่ ผ้าที่ทอจากผ้าฝ้ายและผ้าไหม

ทรัพยากรธรรมชาติ

น้ำที่ใช้ในการอุปโภค-บริโภค เป็นน้ำที่ได้จากน้ำฝน น้ำบาดาล แหล่งเก็บน้ำที่มีในเขตเทศบาลจะต้องนำมาผ่านกระบวนการของระบบประปานำมาบริโภคเลยไม่ได้และแหล่งกักเก็บน้ำที่จะนำมาผลิตในระบบน้ำประปามีจำนวนจำกัด

ป่าไม้ ในเขตเทศบาลไม่มีป่าไม้

ภูเขา ในเขตเทศบาลไม่มีภูเขา

คุณภาพของทรัพยากรธรรมชาติ

ในพื้นที่ของเทศบาลส่วนมากเป็นพื้นที่สำหรับเพาะปลูก ที่อยู่อาศัย ร้านค้า สถานประกอบการ ตามลำดับ และมีพื้นที่เพียงเล็กน้อยที่เป็นพื้นที่สาธารณะ ทรัพยากรธรรมชาติในพื้นที่ได้แก่ ดิน น้ำ ต้นไม้ อากาศที่ไม่มีมลพิษ น้ำในการเกษตรต้องรอฤดูฝน มีแหล่งน้ำใช้ในการเกษตรไม่เพียงพอ ปัญหาคือยังไม่สามารถหาแหล่งน้ำสำหรับการเกษตรที่เพียงพอต่อความต้องการของประชาชน

อื่นๆ

เทศบาลตำบลหินเหล็กไฟได้จัดกิจกรรมรวมถึงอบรมให้ความรู้เรื่องต่างๆ ที่เป็นประโยชน์ต่อคนในชุมชน ดังนี้

1) ส่งเสริม สนับสนุนให้ประชาชนใส่ใจในสุขภาพมากขึ้น โดยการจัดกิจกรรมก่อตั้ง ชมรมปั่นจักรยาน ชมรมเต้นแอโรบิค เป็นต้น เพื่อให้ทุกคนในเขตเทศบาลมีสุขภาพที่ดี

2) จัดอบรมให้เด็กเยาวชนในวัยเรียนได้รู้จักป้องกันการติดเชื้อเอดส์หรือ HIV

3) จัดอบรมเด็กเยาวชน และวัยทำงานให้รู้จักวิธีการเอาตัวรอดจากการจมน้ำเพื่อช่วยเหลือตัวเองในเบื้องต้น

4) จัดกิจกรรมแข่งขันกีฬาเพื่อป้องกันสิ่งเสพติดให้เยาวชนและวัยทำงานมีสุขภาพที่แข็งแรง เช่น กีฬาเทโวเกมส์จะมีแข่งขันกีฬา วอลเล่ย์บอล เตะฟุตบอล เป็นต้น

5) จัดกิจกรรมรณรงค์ ติดตาม สอดส่อง อบรมให้ความรู้เรื่องสิ่งเสพติดให้โทษ สำหรับผู้ที่ติดสิ่งเสพติดทางเทศบาลนำไปบำบัดรักษา เพื่อให้เขาเข้ากับสังคมและอยู่ร่วมกับสังคมได้อย่างมีความสุข

6) จัดกิจกรรมเพื่อผู้สูงอายุ ให้รู้จักดูแลรักษาสุขภาพช่องปากและฟัน รวมถึงการรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุในวันสงกรานต์ เพื่อเป็นการแสดงถึงความรักความห่วงใย ประเพณีวัฒนธรรมของลูกหลานที่มีต่อผู้สูงอายุ

7) ส่งเสริมการประกอบอาชีพ จัดอบรม ให้ความรู้ โดยมีวิทยากรมาให้ความรู้และฝึกปฏิบัติจนเป็นอาชีพเป็นการเสริมสร้างอาชีพให้กับคนในชุมชนได้เป็นอย่างดี เช่น การฝึกอบรมนวดแผนไทยโบราณ การเรียนรู้การทำขนมหวาน อบรมการทอผ้า เป็นต้น

สรุปข้อมูลผู้สูงอายุของเขตเทศบาลตำบลคูเมืองและเขตเทศบาลตำบลหินเหล็กไฟ

ตารางที่ 3 แสดงจำนวนประชากรตามช่วงอายุในเขตเทศบาลตำบลคูเมืองและเขตเทศบาลตำบลหินเหล็กไฟ

เขตเทศบาลตำบลคูเมือง			ช่วงอายุประชากร/คน							
หมู่บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	60 - 69 ปี		70 - 79 ปี		80 - 89 ปี		90 ปีขึ้นไป	
			ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
คูเมือง	6	คูเมือง	33	44	9	17	7	11	1	1
คูขาด	10	คูเมือง	65	78	30	39	5	11	1	2
โคกสะอาด	7	หนองขมาร	48	43	12	21	9	7	3	2
หนองหว้า	10	หนองขมาร	28	35	18	9	2	5	-	4
เขตเทศบาลตำบลหินเหล็กไฟ			ช่วงอายุประชากร/คน							
หมู่บ้าน	หมู่ที่	ตำบล	60 - 69 ปี		70 - 79 ปี		80 - 89 ปี		90 ปีขึ้นไป	
			ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง	ชาย	หญิง
คูบอน	8	คูเมือง	46	43	18	23	11	13	2	1
หินเหล็กไฟ	1	หินเหล็กไฟ	94	107	59	58	20	23	10	14

สาวเอ้	2	หินเหล็กไฟ	63	67	31	40	11	10	5	7
ถาวร	3	หินเหล็กไฟ	22	22	9	15	3	3	1	-
หนองไผ่	12	หินเหล็กไฟ	20	22	6	7	5	6	-	-
หนองสนวน	14	หินเหล็กไฟ	12	17	8	13	1	2	-	-
รวม			431	478	200	242	74	91	23	31
			1,570							

(ที่มา: สำนักทะเบียนท้องถิ่น เทศบาลตำบลคูเมือง และเทศบาลตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์, 2565)

2.5 บริบทผู้สูงอายุในจังหวัดบุรีรัมย์

ผู้วิจัยได้ศึกษาและค้นคว้าข้อมูลเกี่ยวกับการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ 20 ปี จังหวัดบุรีรัมย์ มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

ปิยนาฏ เสงี่ยมศักดิ์ (2564, น. ไม่ปรากฏหน้า) นักพัฒนาสังคม จังหวัดบุรีรัมย์ ได้กล่าวถึงบริบทผู้สูงอายุจังหวัดบุรีรัมย์ ดังรายละเอียดต่อไปนี้

การเปลี่ยนแปลงโครงสร้างของประชากรเกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว ในช่วง 3 -4 ทศวรรษที่ผ่านมา ทำให้ประเทศไทยเข้าสู่การเป็นสังคมผู้สูงวัย (Ageing Society) ตั้งแต่ประมาณปี 2543 -2544 คือ มีประชากรอายุ 60 ปี คิดเป็นสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 10 ของประชากรทั้งหมด และคาดการณ์ว่า ในอีก 7-8 ปี ข้างหน้าจำนวนผู้สูงอายุจะเพิ่มขึ้นถึงร้อยละ 20 และจะทำให้ประเทศไทยเข้าสู่ภาวการณ์เป็นสังคมผู้สูงอายุแบบสมบูรณ์ (Aged Society) ในที่สุด จังหวัดบุรีรัมย์ก็ไม่อาจหลีกหนีความเปลี่ยนแปลงนี้ได้ ปัจจุบันจังหวัดบุรีรัมย์มีจำนวนผู้สูงอายุ 223,999 คน คิดเป็นร้อยละ 14.11 ของประชากรทั้งหมด การเข้าสู่สังคมผู้สูงอายุและจำนวนที่เพิ่มมากขึ้นของประชากรกลุ่มนี้จำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้บริหารและทุกฝ่ายที่เกี่ยวข้องจะต้องให้ความสำคัญและร่วมกันกำหนดยุทธศาสตร์ที่เหมาะสมในการรองรับ และร่วมกันพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ เพื่อให้เป็นทรัพยากรที่มีคุณภาพและสามารถพึ่งพาตนเองได้ให้เป็นกลุ่มประชากรที่ “สูงวัย อย่างมีคุณค่า ชราอย่างมีศักดิ์ศรี” ต่อไป อย่างไรก็ตามเป็นที่ยอมรับโดยทั่วกันว่า ในความเป็นจริงยังมี ผู้สูงอายุจำนวนไม่น้อยที่ตกอยู่ในภาวะยากลำบากทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ เศรษฐกิจ และสังคม อาทิ-ผู้สูงอายุถูกทอดทิ้งมีรายได้น้อย อยู่ใต้เส้นความยากจน รายได้ไม่พอยังชีพ และมีรายได้หลักจากเบี้ยยังชีพเท่านั้น-ผู้สูงอายุมีที่อยู่อาศัยไม่เหมาะสมเสี่ยงต่อการหกล้มและนำไปสู่สภาวะความพิการและเป็นผู้ป่วยติดเตียงต่อไป

- ผู้สูงอายุส่วนหนึ่งต้องรับภาระดูแลผู้สูงอายุด้วยกันเอง ดูแล คนพิการ และเด็กในครอบครัว
- ผู้สูงอายุไม่มีอาชีพรองรับหลังเกษียณ ไม่สามารถพึ่งพาตนเอง

ทางเศรษฐกิจได้สำนักงานสถิติแห่งชาติประเมินว่า มีผู้สูงอายุมากกว่าร้อยละ 60 ที่ไม่มีอาชีพและไม่มีงานทำซึ่งส่งผลต่อรายได้และคุณภาพชีวิตตามมา-ผู้สูงอายุมีสุขภาพไม่แข็งแรง ขาดความรู้ในการดูแลตนเอง และการป้องกันโรค-ผู้สูงอายุขาดการมีส่วนร่วมในกิจกรรมทางสังคม ส่งผลต่อภาวะโดดเดี่ยว แยกตัว และภาวะซึมเศร้า ทิศทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุในปัจจุบันของจังหวัดบุรีรัมย์

1. จังหวัดยังไม่มีแผนยุทธศาสตร์ด้านการพัฒนาผู้สูงอายุที่ชัดเจน และยั่งยืนการทำงานยังเป็นลักษณะต่างคนต่างทำแต่ละหน่วยงานยึดถือ แผนงานของตนเองขาดการบูรณาการและความร่วมมือ ทั้งในระดับหน่วยงานและในระดับท้องที่หน่วยงานที่ไม่มีภารกิจโดยตรงด้านผู้สูงอายุไม่สามารถเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุได้

2. จังหวัดขาดฐานข้อมูลขนาดใหญ่ (Big Data) ที่สามารถตอบโจทย์ ได้ว่าสถานการณ์ผู้สูงอายุในจังหวัดอยู่ในสภาวะใดมีความจำเป็นเร่งด่วนเรื่องใด และกลุ่มเป้าหมายที่จำเป็นต้องได้รับความช่วยเหลืออยู่ที่ใดขาดการแชร์ข้อมูลร่วมกัน

3. จังหวัดขาดการระดมทรัพยากรและความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ในการจัดการปัญหาและพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุหน่วยงานภาครัฐยังเป็นหน่วยงานหลักในการจัดสรรทรัพยากรและกำหนดแผนงาน/โครงการ ลงไปในพื้นที่ ภาคเอกชน และภาคประชาชนยังมีบทบาทไม่มากนักในการเข้ามามีส่วนร่วม

4. จังหวัดยังขาดนวัตกรรมใหม่ๆ และรูปแบบการจัดการที่เหมาะสมกับบริบททางสังคมและวัฒนธรรม และเข้าถึงสภาพปัญหาความต้องการ ที่แท้จริงของผู้สูงอายุ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายเพื่อการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ จังหวัดบุรีรัมย์วิสัยทัศน์“สูงวัยไม่ไร้ค่า ชราอย่างมีศักดิ์ศรี สร้างสังคมรมย์บุรี ทุกชีวีล้วนเท่าเทียม” มาตรการแก้ไขปัญหา การจัดทำยุทธศาสตร์ผู้สูงอายุ 20 ปี เพื่อวางแผนรองรับการเข้าสู่ สังคมผู้สูงอายุแบบสมบูรณ์ (Aged Society) ในอีก 7-8 ปี ข้างหน้าโดยมุ่งเน้นการพัฒนาแบบองค์รวมไม่แยกส่วน และระดมความร่วมมือจากทุกภาคส่วน โดยเน้นการนำเทคโนโลยีมาใช้และพัฒนานวัตกรรมที่เหมาะสมกับสภาพสังคมและตอบสนองความต้องการของผู้สูงอายุอย่างแท้จริง

แผนการปฏิบัติงาน

1. จัดทำแผนยุทธศาสตร์จังหวัด 20 ปี (แบ่งเป็น 4 ระยะ 5 10 15 และ 20 ปี) เพื่อกำหนดทิศทางและเป้าหมายของจังหวัดบุรีรัมย์ ในการสร้างสังคมผู้สูงอายุที่มีคุณภาพโดยกำหนดให้ทุกอำเภอ และตำบลมีแผนพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุเป็นของตนเอง เพื่อสามารถคาดการณ์ ปัญหาและจัดระบบสวัสดิการรองรับได้อย่างเป็นระบบ และสามารถกำหนดเป้าประสงค์ได้ว่าแต่ละพื้นที่กำหนดคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ของผู้สูงอายุในพื้นที่ของตนเองไว้อย่างไร และทำอย่างไรถึงจะไปถึง

เป้าหมายนั้นได้โดยตั้งเป้าให้แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุถูกบรรจุอยู่ในแผนยุทธศาสตร์จังหวัดในระยะยาวต่อไป (Innovation)

2. มีการจัดการฐานข้อมูลขนาดใหญ่อย่างเป็นระบบ (Big Data) มีการสำรวจข้อมูลผู้สูงอายุแบบเต็มพื้นที่ในทุกมิติ เพื่อทราบสถานการณ์ ปัญหาและความต้องการเพื่อนำไปสู่การจัดทำแผนปฏิบัติงานที่เหมาะสมในแต่ละพื้นที่ต่อไปมีการพัฒนาระบบฐานข้อมูลกลางที่ทุกหน่วยสามารถเข้าถึงและใช้ประโยชน์ได้ข้อมูลผู้สูงอายุทุกรายมีการกำหนดพิกัด (GPS) เพื่อที่หน่วยงานที่เกี่ยวข้องจะสามารถนำบริการไปสู่ผู้สูงอายุแต่ละรายได้ง่ายขึ้น มีการแชร์ข้อมูลเพื่อใช้ประโยชน์ร่วมกัน (Digitalization)

3. ส่งเสริมการมีที่อยู่อาศัยที่มั่นคงให้แก่ผู้สูงอายุโดยร่วมกับทุกภาคส่วนในการซ่อมสร้างให้ผู้สูงอายุมีที่อยู่อาศัยที่ปลอดภัยลดอัตรา การบาดเจ็บ และพิการโดยระดมทรัพยากรทั้งจากงบประมาณปกติของทางราชการ องค์กรภาคธุรกิจ (CSR) และภาคประชาสังคม (Volunteer) ในการปรับปรุงที่อยู่อาศัยที่เหมาะสมให้กับผู้สูงอายุโดยตั้งเป้าหมายว่าใน 20 ปี ข้างหน้า ผู้สูงอายุทุกคนในบุรีรัมย์จะมีที่อยู่อาศัยที่เหมาะสม และมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น (Collaboration)

4. สนับสนุนการจ้างงานและการส่งเสริมอาชีพให้แก่ผู้สูงอายุ โดยประสานความร่วมมือกับภาคธุรกิจ และภาคราชการ ในการจ้างงาน ผู้สูงอายุที่มีสุขภาพแข็งแรงให้สามารถมีงานทำมีรายได้ มีการเพิ่มพูนทักษะความรู้ให้แก่ผู้สูงอายุหลังเกษียณ เพื่อให้มีทางเลือกในการประกอบอาชีพ และสนับสนุนเงินกู้ไม่มีดอกเบี้ยในกรณีที่ผู้สูงอายุประสงค์จะประกอบธุรกิจส่วนตัว ส่งเสริมการพัฒนาผลิตภัณฑ์และเพิ่มมูลค่า ผลิตภัณฑ์ของผู้สูงอายุ (Branding) ตลอดจนขอความร่วมมือภาคธุรกิจ ในการเปิดโอกาสให้ผลิตภัณฑ์ของผู้สูงอายุได้วางจำหน่ายมีการยกย่อง เชิดชูเกียรติหน่วยงาน/องค์กรที่สนับสนุนการจ้างงานผู้สูงอายุเพื่อเป็นขวัญกำลังใจในการดำเนินการต่อไป ตลอดจนจัดทำฐานข้อมูลผู้สูงอายุที่ประสงค์จะเข้าสู่ตลาดแรงงาน เพื่อให้ผู้ประกอบการสามารถเลือก ผู้สูงอายุที่มีความเหมาะสมเข้าทำงานได้ (Innovation Collaboration and Digitalization)

5. การสนับสนุนการออกกำลังกายและการกีฬาที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ ตามนโยบายของจังหวัดที่ตั้งเป้าเป็น Sport City โดยส่งเสริมให้ผู้สูงอายุได้ออกกำลังกายอย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 วัน วันละ 1 ชั่วโมง โดยพัฒนารูปแบบการออกกำลังกายที่ทุกคนสามารถกระทำได้มีการจัดกีฬาผู้สูงอายุในทุกตำบล อำเภอ และมหกรรมกีฬาผู้สูงอายุในระดับจังหวัดต่อไป ตลอดจนสนับสนุนให้มีสถานที่ออกกำลังกายที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุอย่างเพียงพอ (Innovation)

6. ส่งเสริมให้เกิดการพัฒนาระบบบริการทางสุขภาพที่ผู้สูงอายุสามารถเข้าถึงได้ง่ายทั้งระบบ Mobile Unit และการพัฒนา Application ที่ผู้สูงอายุสามารถเข้ามาหาข้อมูล และขอคำปรึกษาเรื่องสุขภาพ และเรื่องอื่น ๆ ได้ มีระบบ Referral ที่ชัดเจนและมีประสิทธิภาพ มีระบบการติดตามผู้สูงอายุเฉพาะรายที่ประสบปัญหา เช่นผู้สูงอายุที่ป่วยติดเตียง ช่วยเหลือตนเองไม่ได้ และ

ผู้สูงอายุที่อยู่ตามลำพัง โดยอาศัยชุมชนเป็นฐาน และอาสาสมัครในพื้นที่เข้ามามีส่วนร่วมในการดูแลผู้สูงอายุที่ช่วยเหลือตัวเองไม่ได้ (Digitalization and Innovation)

7. พัฒนาระบบสวัสดิการสังคมให้แก่ผู้สูงอายุอย่างรอบด้านเชื่อมประสานข้อมูลผู้สูงอายุที่ประสบปัญหาผ่านคณะกรรมการพัฒนาคุณภาพ ชีวิตระดับอำเภอ (พชอ) เพื่อกำหนดแผนการให้ความช่วยเหลือร่วมกัน และประสานความร่วมมือและทรัพยากรจากทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ เอกชน และประชาสังคมในรูปแบบประชารัฐ และCSR (Cooperate Social Responsibility) รวมถึงการจัดตั้งกองทุนสำหรับผู้สูงอายุยากไร้ และถูกทอดทิ้งในทุกพื้นที่ เพื่อที่จะสามารถให้ความช่วยเหลือผู้สูงอายุ ในพื้นที่ได้อย่างทันท่วงที (Collaboration)

8. ส่งเสริมให้ทุกตำบลดำเนินโครงการโรงเรียนผู้สูงอายุ เป็นแหล่ง เรียนรู้ทักษะ วิทยาการใหม่ ๆ และการเข้าสังคม ลดปัญหาผู้สูงอายุติดบ้าน และภาวะซึมเศร้า ส่งเสริมให้ทุกพื้นที่จัดกิจกรรมสันทนาการ และทัศนศึกษา

2.6 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการศึกษาเรื่อง การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ผู้วิจัยได้ศึกษาและค้นคว้างานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ดังต่อไปนี้

บุหลัน ทองกลีบ (2550) กล่าวว่า แนวทางการพัฒนาระบบสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุภาครัฐจะต้องมีการเปลี่ยนแนวคิดในการบริการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุจากเชิงรุก และวิธีแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุบนพื้นฐานของข้อเท็จจริงอย่างแท้จริง สนับสนุนให้มีการดำเนินการโดยชุมชนเพื่อชุมชน รัฐควรสนับสนุนด้านงบประมาณต่อปัญหา และความต้องการของผู้สูงอายุ และตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริง กำหนดนโยบายการยืดเวลาการเกษียณอายุของบุคคลในสาขาวิชาชีพที่จำเป็น สนับสนุนให้มีการจ้างงานผู้สูงอายุตามความรู้ความสามารถ และสนับสนุนกลุ่มกิจกรรมของผู้สูงอายุในวัดและโรงเรียนตามแนวทางที่ได้รับพระราชทาน คือ ความสัมพันธ์ระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน หรือ “บวร”

เศรษฐวัฒน์ โชควรกุล (2555) ทำการศึกษาเรื่อง นโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ โดยมีวัตถุประสงค์ของการวิจัยในครั้งนี้คือ 1) เพื่อศึกษาการก่อตัวของนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น 2) เพื่อศึกษาการนำนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปปฏิบัติ 3) เพื่อศึกษาผลกระทบจากการนำนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปปฏิบัติ 4) เพื่อศึกษาผลของการนำนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปปฏิบัติ พื้นที่ในการศึกษาวิจัยคือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ และบุรีรัมย์ การเก็บข้อมูลใช้วิธีวิจัยเชิงคุณภาพเป็นหลักร่วมกับการเสริม

ด้วยวิธีวิจัยเชิงปริมาณโดยการวิจัยเชิงคุณภาพได้คัดเลือกเฉพาะองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ได้รับรางวัลการบริหารจัดการที่ดีแหล่งข้อมูลคือ 1) สัมภาษณ์เชิงลึกผู้เกี่ยวข้องโดยตรงกับนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุจำนวน 55 คน 2) เอกสารและทฤษฎีที่เกี่ยวข้อง 3) การสังเกตแบบไม่มีส่วนร่วม วิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพใช้วิธีการวิเคราะห์แบบอุปนัยและนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงเนื้อหาตามปรากฏการณ์ ส่วนวิธีวิจัยเชิงปริมาณได้คำนวณประชากรกลุ่มตัวอย่างจากนายกองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทั้งหมดจำนวน 686 คนด้วยสูตรคำนวณของ Yamane ที่ค่าความคลาดเคลื่อน + / - 0.05 ภายใต้ความเชื่อมั่น 95% ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 252 คน วิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณด้วยสถิติเชิงพรรณนา ผลการวิจัยพบว่า ประการแรกการวิเคราะห์ประเด็นเรื่องการก่อตัวของนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุที่สามารถเข้าสู่วาระนโยบายขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น เป็นไปตามกรอบการวิเคราะห์สามกระแส ได้แก่กระแสการเมืองกระแสตัวปัญหา กระแสนโยบายและหน้าต่างนโยบายตามตัวแบบของ Kingdon ประการที่สองพบว่าปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จของการนำนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไปปฏิบัติเรียงตามลำดับความสำคัญได้ดังนี้คือ 1) ภาวะผู้นำ 2) ทรัพยากรนโยบาย 3) การบริหารจัดการ 4) ความต้องการของผู้สูงอายุ 5) ความร่วมมือของหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ประการที่สามพบว่าผลกระทบในด้านบวกคือการนำนโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุไปปฏิบัติจะทำให้คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุดีขึ้นทั้งทางสุขภาพ ร่างกายจิตใจและรายได้ ผลกระทบในด้านลบคือปัญหาด้านความจำกัดของงบประมาณการขาดความรู้ความเข้าใจในเรื่องผู้สูงอายุของบุคลากรในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรวมทั้งการมีบุคลากรจำนวนน้อยไม่สามารถดูแลผู้สูงอายุได้ทั่วถึง ประการที่สี่พบว่าองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นประสบความสำเร็จในการนำนโยบายการพัฒนา คุณภาพชีวิตผู้สูงอายุไปปฏิบัติอยู่ในระดับปานกลางและควรปรับปรุงการนำนโยบายไปปฏิบัติหลายด้านได้แก่ งานด้านงบประมาณการบริหารบุคลากร การจัดทำฐานข้อมูลอย่างบูรณาการและการจัดให้มีเครือข่ายความร่วมมือที่มีประสิทธิภาพ

อัมภิกา ศรีบุญเรือง (2556) ทำการศึกษาเรื่อง การจัดการสวัสดิการสังคมด้านสุขภาพอนามัยสำหรับผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการบริหารมีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านสุขภาพอนามัยผู้สูงอายุระดับมาก พนักงานที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านสุขภาพอนามัยผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน ปัจจัยด้านการบริหาร มีความสัมพันธ์กับการจัดสวัสดิการสังคมด้านสุขภาพอนามัยผู้สูงอายุระดับต่ำ

กัญญา แสงสี (2556) ทำการศึกษาเรื่อง การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเทศบาลตำบลมีค่าเฉลี่ยการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุมากกว่าองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านรายได้ ด้านที่พักอาศัยและด้านนันทนาการ

ณัฏฐ์ฐิตตา เทวาเลิศสกุล (2559) ทำการศึกษาเรื่อง แนวทางการพัฒนาผู้สูงอายุจากภาระให้เป็นพลัง กรณีศึกษาเทศบาลนครรังสิต ผลปรากฏว่าการวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัญหาและอุปสรรค 2) ศักยภาพ 3) ความต้องการในการพัฒนาศักยภาพ และ 4) แนวทางการพัฒนาผู้สูงอายุจากภาระให้เป็นพลังในเขตเทศบาลนครรังสิต การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพโดยการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญ ได้แก่ นายกเทศมนตรีนครรังสิต 1 คน อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน 4 คนและผู้สูงอายุเทศบาลนครรังสิต 32 คน รวมทั้งสิ้น 36 คน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการวิเคราะห์เนื้อหาและการบรรยายเชิงพรรณนา ผลการศึกษาวิจัยพบว่า 1. ปัญหาและอุปสรรคของผู้สูงอายุ 1) ด้านบุคลากร คือ บุคลากรในการดูแลผู้สูงอายุไม่เพียงพอ 2) ด้านงบประมาณ คือ การจัดงบประมาณในการดูแลผู้สูงอายุยังไม่ครอบคลุมต่อความต้องการของผู้สูงอายุ 3) ด้านการบริหารจัดการ คือ อำนาจหน้าที่ของเทศบาลนครรังสิตมีข้อจำกัดที่ไม่ครอบคลุมการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้สูงอายุในบางเรื่อง 4) ด้านร่างกาย คือ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีร่างกายไม่ค่อยแข็งแรงและอาการเจ็บป่วย 5) ด้านจิตใจและอารมณ์ คือ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความหงุดหงิดจากปัญหาสุขภาพและปัญหาสภาพแวดล้อม 6) ด้าน ครอบครัวและสังคม คือ ปัญหาเศรษฐกิจที่ต้องดิ้นรนทำกินจนไม่มีเวลาปฏิสัมพันธ์กันในครอบครัว และ 7) ด้านรายได้และสวัสดิการ คือ รายได้ไม่สมดุลกับรายจ่าย 2. ศักยภาพของผู้สูงอายุ 1) ด้านทักษะพื้นฐานที่จำเป็นต่อการเรียนรู้ คือ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มี ความคิดที่เป็นระบบมีประสบการณ์ มีความรู้ มีความคิดเป็นผู้นำและมีการสื่อสารที่ชัดเจนพอสมควร 2) ด้านการทำงาน คือ ผู้สูงอายุเพียงส่วนน้อยเท่านั้นที่ใช้ความรู้ ความเชี่ยวชาญมาช่วยทำงานพัฒนาชุมชน และ 3) ด้านการมีส่วนร่วมและการอยู่ร่วมกันในสังคม คือ ผู้สูงอายุส่วนใหญ่มีความยินดีมีส่วนร่วมในการพัฒนาสังคมและเข้าร่วมในกิจกรรมต่าง ๆ ของชุมชน 3. ความต้องการของผู้สูงอายุ 1) ด้านร่างกาย คือ ต้องการศูนย์สุขภาพและการดูแลตรวจสุขภาพอย่างสม่ำเสมอ 2) ด้านการพัฒนาความรู้ คือ ต้องการการอบรมให้ความรู้ด้านต่าง ๆ 3) ด้านรายได้และสวัสดิการสังคม คือ ต้องการรายได้จากเบี้ยยังชีพที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต และ 4) ด้านครอบครัวและสังคม คือ ต้องการให้ลูกหลานดูแลเอาใจใส่ตนอย่างใกล้ชิดทั้งด้านร่างกายและจิตใจ 4. แนวทางการพัฒนาผู้สูงอายุจากภาระให้เป็นพลัง 1) ด้านการมีส่วนร่วมของผู้สูงอายุ คือ การจัดกิจกรรมสันทนาการให้กับผู้สูงอายุ 2) ด้านอาชีพ คือ การเชิญวิทยากร อาจารย์สอนอาชีพที่เหมาะสมกับผู้สูงอายุ และ 3) ด้านการบริหารจัดการ คือ การจัดตั้งชมรม 11 ชมรม มีประธานชมรมเป็นตัวแทนประสานงาน

ปัณณทัต ตันบุญเสริม (2561) ทำการศึกษาเรื่อง ความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคกลางตอนล่างที่ 1 โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อศึกษาความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ณ พื้นที่ภาคกลางตอนล่างที่ 1 2) เพื่อศึกษาคุณลักษณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นและกระบวนการดูแลคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคกลางตอนล่าง 1 3) เพื่อศึกษารูปแบบความสัมพันธ์เชิงสาเหตุของความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลาง

ตอนล่าง 1 พื้นที่ในการศึกษาวิจัยคือองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นภาคกลางตอนล่าง 1 มีจังหวัดสุพรรณบุรี, กาญจนบุรี,ราชบุรีและนครปฐม กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยแบ่งเป็น 2 กลุ่ม คือ กลุ่มที่ 1 เป็นผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง 1 ประกอบด้วยจังหวัดสุพรรณบุรี,กาญจนบุรี,ราชบุรีและนครปฐม กลุ่มที่ 2 เป็นผู้นำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ภาคกลางตอนล่าง 1 ประกอบด้วย จังหวัดสุพรรณบุรี,กาญจนบุรี,ราชบุรีและ นครปฐม ผลการวิจัยพบว่า 1) ความสำเร็จในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ณ พื้นที่ภาคกลางตอนล่าง 1 ได้แก่ ความสามารถในการตอบสนองนโยบายของรัฐบาลและการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพ การได้รับความร่วมมือจากทุกภาคส่วนการส่งเสริมและพัฒนาเศรษฐานะของผู้สูงอายุการส่งเสริมและการพัฒนาสุขภาพผู้สูงอายุที่มีประสิทธิภาพและผู้สูงอายุมีความสุขในการดำรงชีวิต 2) คุณลักษณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่ทำให้ประสบความสำเร็จในการดำเนินการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุนั้น ประกอบไปด้วย 2 ปัจจัย คือ ปัจจัยที่หนึ่ง คือ คุณลักษณะขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ประกอบด้วย ภาวะผู้นำขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น การจัดการทรัพยากร การหนุนเสริมจากบุคลากรและหน่วยงานภาครัฐและบริบทชุมชน และประการที่สอง คือกระบวนการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ ประกอบด้วยการพัฒนาบุคลากรเพื่อดูแลผู้สูงอายุ การจัดการความรู้การดูแลผู้สูงอายุระยะยาว

ปิยะธิดา อภัยภักดิ์ และคณะ (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การจัดสวัสดิการสังคมให้กับผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลบางกระทึก อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาสวัสดิการสังคมให้กับผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลบางกระทึก อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม 2) ศึกษาเปรียบเทียบการจัดสวัสดิการสังคมให้กับผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลบางกระทึก อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม 3) เสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาในการจัดสวัสดิการสังคมให้กับผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลบางกระทึก อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้สูงอายุที่อาศัยอยู่ในพื้นที่เทศบาล ตำบลบางกระทึก อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม จำนวน 331 คน และสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ การแจกแจงความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที และการทดสอบความแปรปรวน ทางเดียว ด้วยการทดสอบค่าเอฟ และเมื่อพบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยจึงทำการทดสอบความแตกต่างค่าเฉลี่ยรายคู่ด้วยวิธีการของเชฟเฟ่ ผลการวิจัยพบว่า การจัดสวัสดิการสังคมให้กับผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลบางกระทึก อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ภาพรวมมีการจัดสวัสดิการอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการส่งเสริมรายได้ อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.23, S.D.= 0.34) รองลงมา ด้านความมั่นคงทางสังคม อยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{x}$ = 4.21, S.D.= 0.35) และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านสุขภาพอนามัย อยู่ในระดับมาก ($\bar{x}$ = 4.05, S.D.= 0.34) โดยผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันมีความคิดเห็น ต่อการจัดสวัสดิการสังคมให้กับผู้สูงอายุแตกต่างกัน

คะนอง พิลุน (2561) ได้ทำการศึกษาเรื่อง รูปแบบการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองกุงศรี อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ 2) ปัญหาการจัดสวัสดิการ ผู้สูงอายุ และ3) รูปแบบการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ในเขตเทศบาลตำบลหนองกุงศรี อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยวิธีการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (in-depth interview) และการสนทนากลุ่ม (focus group discussion) จากคณะผู้บริหาร ข้าราชการ ประธานชุมชน คณะกรรมการกองทุนฯและผู้สูงอายุ ผลการศึกษา พบว่าสภาพการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุส่วนใหญ่เป็นการได้รับเบี้ยยัง ชีพผู้สูงอายุโดยรัฐและการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลและรักษาสุขภาพ ปัญหาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ พบว่าส่วนใหญ่เป็นปัญหาด้านผู้สูงอายุ คือ ไม่มีการจัดสวัสดิการด้านสุขภาพ ด้านรายได้ ด้านนันทนาการ และด้านความมั่นคงทางสังคม ครอบครัวและการคุ้มครองให้ครอบคลุมกับความต้องการของผู้สูงอายุในหลายๆด้าน แนวทางการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ พบว่าส่วนใหญ่ผู้สูงอายุต้องการทางด้านจิตใจ คือ ควรมีการตั้งชมรมผู้สูงอายุต่างๆ เพื่อเป็นการรวมกลุ่มในการทำกิจกรรมตามความสนใจและความถนัดของแต่ละคน

มณฑิตา ศรีพล (2562) ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ กรณีศึกษา ชมรมผู้สูงอายุในพื้นที่เทศบาลตำบลท่าช้าง อำเภอบางคล่ำ จังหวัดสงขลา โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุของชมรมผู้สูงอายุในพื้นที่เทศบาลตำบลท่าช้าง อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา กลุ่มตัวอย่าง คือ สมาชิกชมรมผู้สูงอายุในพื้นที่เทศบาลตำบลท่าช้าง อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา จำนวน 243 คน เครื่องมือสำหรับเก็บรวบรวมข้อมูลวิจัยคือแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้าง วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้สถิติพรรณนาเพื่อวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นของกลุ่มตัวอย่าง ส่วนสถิติอ้างอิงใช้ การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์แบบเพียร์สัน เพื่อทดสอบสมมติฐาน ผลการศึกษาพบว่า 1) การจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุโดยรวมอยู่ในระดับสูง เมื่อจำแนกรายด้าน พบว่าด้านนันทนาการอยู่ในระดับสูงมาก รองลงมาคือด้านสุขภาพ ด้านที่พักอาศัย และด้านการศึกษาอยู่ในระดับสูง ในขณะที่ด้านรายได้และด้านความมั่นคงทางสังคมและครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง 2) ปัจจัยด้านผู้นำโดยรวมอยู่ในระดับสูงมาก เมื่อจำแนกรายด้านพบว่าทุกด้านอยู่ในระดับสูงมากเช่นเดียวกัน เรียงลำดับได้ดังนี้ ด้านความซื่อสัตย์ ด้านการนำ ด้านแรงขับสูง ด้านความเชื่อมั่นในตนเองและด้านสติปัญญา 3) ปัจจัยด้านการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกรายด้านพบว่าการมีส่วนร่วมในการประเมินผลและการมีส่วนร่วมการตัดสินใจ อยู่ในระดับสูง ตามลำดับ ในขณะที่การมีส่วนร่วมดำเนินการและการมีส่วนร่วมรับผลประโยชน์อยู่ในระดับปานกลาง 4) ปัจจัยด้านผู้นำและปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์เชิงบวกกับการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ โดยปัจจัยด้านการมีส่วนร่วมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับปานกลางอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 ($r = 0.42$, $P < .01$) และ

ปัจจัยด้านผู้นำมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับค่อนข้างต่ำอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 (r = 0.26 , P < .01) จึงเป็นการยอมรับสมมติฐานที่กำหนด

อรนิษฐ์ แสงทองสุข (2563) ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในประเทศไทย กรณีศึกษา เขตกรุงเทพมหานคร ปทุมธานี และนนทบุรี โดยมีวัตถุประสงค์ 1) เพื่อศึกษาระดับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในประเทศไทย เขตกรุงเทพมหานคร ปทุมธานีและนนทบุรี 2) เพื่อกำหนดแนวทางการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุ เขตกรุงเทพมหานคร ปทุมธานี และนนทบุรี กลุ่มตัวอย่างคือผู้สูงอายุสัญชาติไทยที่มีอายุ 60 ปีขึ้นไปที่เป็นสมาชิกสมาคมผู้สูงอายุเขตกรุงเทพมหานคร ปทุมธานี และนนทบุรี มีการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม ที่มีค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับ เท่ากับ 0.860 จำนวน 384 ฉบับ วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน สถิติที สถิติเอฟ และการวิเคราะห์ถดถอยพหุคูณ ผลการวิจัยพบว่า คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุด้านสภาพความเป็นอยู่ที่ดีโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุด้านสภาพร่างกายที่ดีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุด้านการตัดสินใจด้วยตนเองโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุด้านการรวมกลุ่มทางสังคมโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุด้านความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลโดยภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง คุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุด้านสภาพอารมณ์ที่ดีโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก

อารีจิตร พินทุ และคณะ (2563) ได้ทำการศึกษาเรื่อง การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุของเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า ด้านที่อยู่อาศัยมีความต้องการให้มีสภาพชุมชนที่มีความปลอดภัยจากอาชญากรรม ส่วนด้านการมีงานทำและรายได้ต้องการมีอาชีพเสริมและเบี้ยผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้น ด้านบริการสังคมทั่วไปความต้องการอาสาสมัครในชุมชนดูแลช่วยเหลือที่บ้าน เช่น การทำความสะอาดหรือช่วยกิจกรรมอื่น ๆ ด้านการออกกำลังกาย และการพักผ่อนนั้นมีการออกกำลังกายเสมอ ด้านโภชนาการนั้นมีพฤติกรรมมักเลือกรับประทานอาหารตามใจตนเอง ด้านสุขภาพและการสาธารณสุขส่วนใหญ่ต้องการคำแนะนำในการดูแลสุขภาพ และแนวทางการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในอนาคตคือ ต้องการให้มีการจัดตั้งศูนย์ผู้สูงอายุกระจายหลายๆ แห่ง

เนตรนภา กาบมณี และคณะ (2564) ทำการศึกษาเรื่อง การศึกษาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตำบลหนองไผ่ อ.เมือง จ.อุดรธานี โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตำบลหนองไผ่ อ.เมือง จ.อุดรธานี กลุ่มตัวอย่างคือผู้สูงอายุในตำบลหนองไผ่ อ.เมือง จ.อุดรธานี จำนวน 286 คน เลือกกลุ่มตัวอย่างโดยการสุ่มอย่างง่าย เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ประกอบด้วย แบบบันทึกข้อมูลส่วนบุคคลและแบบสอบถามคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุซึ่งได้รับการตรวจสอบความตรงโดยผู้ทรงคุณวุฒิและคำนวณหาความเชื่อมั่นโดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาครอนบาก ได้ค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ 0.82 วิเคราะห์ข้อมูลโดยการแจกแจงความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน วิเคราะห์ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุโดยใช้สถิติวิเคราะห์การถดถอย พหุลอจิสติก นำเสนอด้วยค่า

Adjusted OR (ORadj.) ที่ระดับช่วงความเชื่อมั่น 95% ผลการวิจัยพบว่า ผู้สูงอายุมีคุณภาพชีวิตโดยรวมอยู่ในระดับปานกลางปัจจัยที่มีความสัมพันธ์กับคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ p-value

จากการศึกษางานวิจัยที่เกี่ยวข้องสรุปได้ดังนี้ พบว่า ผลการวิจัยส่วนใหญ่การจัดสวัสดิการของผู้สูงอายุในแต่ละแห่งยังมีความต้องการการจัดสวัสดิการในด้านเบี้ยยังชีพที่สูงขึ้น ด้านบุคลากรดูแลผู้สูงอายุ และงบประมาณในการจัดทำโครงการต่าง ๆ ทั้งนี้หน่วยงานเทศบาลตำบลแต่ละแห่งก็พยายามหาวิธีในการจัดการปัญหาต่าง ๆ ให้การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุให้มีประสิทธิภาพที่ดีขึ้น

2.7 กรอบแนวคิดการวิจัย

ในการศึกษาเรื่อง การจัดสวัสดิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรม และวิจัยที่เกี่ยวข้อง จากการศึกษารูปแบบสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุในประเทศไทย ผู้วิจัยสามารถทำการสังเคราะห์ได้ดังต่อไปนี้ 1) สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย 2) สวัสดิการด้านการศึกษา 3) สวัสดิการด้านนันทนาการ 4) สวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย 5) สวัสดิการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน สามารถสรุปเป็นกรอบแนวคิดการวิจัยได้ดังนี้

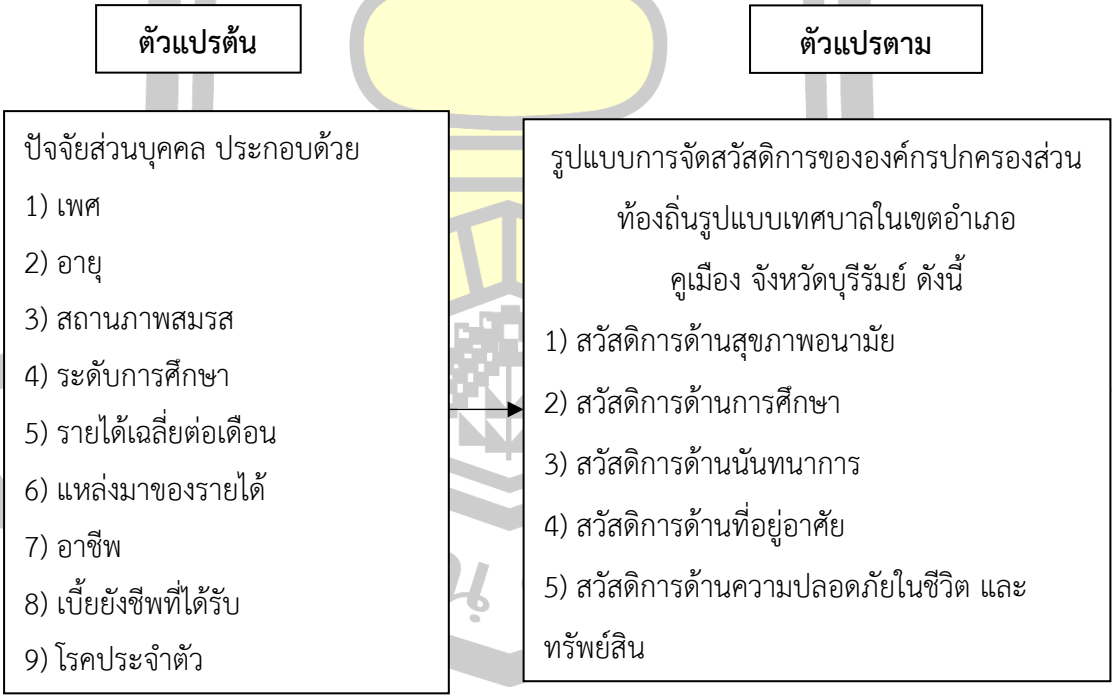

รูปภาพที่ 2 กรอบแนวคิดการวิจัย

บทที่ 3
วิธีการดำเนินการวิจัย

การศึกษาเรื่อง การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ในครั้งนี้ผู้วิจัยได้ดำเนินการตามขั้นตอนดังนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย
3. ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

3.1 ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1. ประชากร

ได้แก่ ประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปที่อาศัยอยู่ในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขต อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ คือเทศบาลตำบลคูเมือง และเทศบาลตำบลหินเหล็กไฟ จำนวน 2 เทศบาล รวมผู้สูงอายุ 1,570 คน และผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 2 แห่ง จำนวน 16 คน (ที่มา สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลคูเมือง และเทศบาลตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์)

2. กลุ่มตัวอย่าง

2.1 ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยเชิงปริมาณ ได้แก่ ประชากรที่มีอายุตั้งแต่ 60 ปีขึ้นไปที่อาศัยอยู่ในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขต อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ คือเทศบาลตำบลคูเมือง และเทศบาลตำบลหินเหล็กไฟ ได้จากการสุ่มจากประชากร โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างตามสูตรของ Yamane ในที่นี้จะกำหนดเท่ากับ + / - 0.05 ภายใต้ความเชื่อมั่น 95%

การสูตรคำนวณ

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

n = ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ต้องการ

N = ขนาดของประชากร

e = ความคลาดเคลื่อนของการสุ่มตัวอย่าง

$$n = \frac{1,570}{1+(1,570\times 0.05^2)}$$

= 318

ได้จำนวนกลุ่มตัวอย่างประมาณ 320 คน (เพื่อง่ายต่อการเก็บรวบรวมข้อมูลผู้วิจัยจึงเลือกกลุ่มตัวอย่าง 320 คน)

ตารางที่ 4 จำนวนประชากรผู้สูงอายุและกลุ่มตัวอย่างในเขตเทศบาล อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

หมู่บ้านใน 2 เขตเทศบาล	จำนวนผู้สูงอายุ	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง
เทศบาลตำบลคูเมือง		
คูเมือง	123	40
คูขาด	231	50
โคกสะอาด	145	20
หนองหว้า	101	20
เทศบาลตำบลหินเหล็กไฟ		
คูบอน	157	30
หินเหล็กไฟ	385	50
สาวเอ้	234	30
ถาวร	75	30
หนองไผ่	66	30
หนองสนวน	53	20
รวม	1,570	320

2.2 ผู้ให้ข้อมูลในการวิจัยเชิงคุณภาพ ได้แก่ ผู้ให้สัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 2 แห่ง จำนวน 16 คน ใช้การสุ่มแบบเจาะจง ได้แก่ คณะผู้บริหารเทศบาลละ 3 คน คือ นายกเทศมนตรี และรองนายกเทศมนตรี และนักบริหารงานทั่วไป จำนวน 5 คน รวมสองเทศบาล จำนวน 16 คน และตัวแทนผู้สูงอายุ 10 หมู่บ้าน จำนวน 20 คน

3.2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขต อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยใช้แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ดังนี้

1. แบบสอบถาม (Questionnaire) แบ่งออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล เป็นแบบสอบถามประเภทตรวจสอบรายการ (Check list)

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นของกลุ่มตัวอย่างเกี่ยวกับระดับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่าแบบ (Likert rating scales) มีคำตอบให้เลือก 5 ระดับ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-Ended question) และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดสวัสดิผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

2. แบบสัมภาษณ์ของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ แบ่งเป็น 2 ชุด ดังนี้

ชุดที่ 1 สำหรับผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ แบ่งเป็น 2 ส่วน ดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ แบ่งเป็นหัวข้อดังนี้

1. ท่านมีส่วนหน้าที่รับผิดชอบการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขต อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ อย่างไรบ้าง

2. ท่านมีส่วนดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการชีวิตผู้สูงอายุอย่างไรบ้าง

3. ท่านมีส่วนได้ผลประโยชน์จากการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขต อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ อย่างไรบ้าง

4. ผลการดำเนินงานการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของท่านเป็นอย่างไรบ้าง

5. สาเหตุของปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุต่อตัวท่านอย่างไรบ้าง

ชุดที่ 2 สำหรับตัวแทนผู้สุงอายุจำนวน 20 คน แบ่งเป็น 2 ส่วนดังนี้

ส่วนที่ 1 ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

ส่วนที่ 2 รูปแบบการจัดสวัสดิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ แบ่งเป็นหัวข้อดังนี้

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัยให้ท่านอย่างไรบ้าง (เช่น การบริการสุขภาพเคลื่อนที่, การจัดตรวจสุขภาพ, บริการให้ความรู้ แนะนำการดูแลสุขภาพ)

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดสวัสดิการด้านการศึกษาให้ท่านอย่างไรบ้าง (เช่น การส่งเสริมการฝึกอาชีพ, การส่งเสริมโรงเรียนผู้อายุ, การบริการให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ)

3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดสวัสดิการด้านนันทนาการให้ท่านอย่างไรบ้าง (เช่น สถานที่สำหรับการพักผ่อน และออกกำลังกาย, การจัดกิจกรรมในวันที่สำคัญทางศาสนาและประเพณีของท้องถิ่น, ทัศนศึกษา)

4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยให้ท่านอย่างไรบ้าง (เช่น การปรับปรุงที่อยู่อาศัย, การประสานกับผู้นำชุมชนให้ดูแลซ่อมแซมที่อยู่อาศัย, การช่วยเหลือซ่อมแซ่มบ้านเรือนที่เสียหายจากภัยพิบัติ, การจัดสรรที่พักพิงให้ผู้สูงอายุที่ไร้บ้าน)

5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดสวัสดิการด้านความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินให้ท่านอย่างไรบ้าง (เช่น การรักษาความสงบ และบริการความปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุในสถานที่สาธารณะ, การจัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุในสถานที่สารธารณะและสถานที่ราชการ, การส่งเสริมการดูแลความปลอดภัยในชุมชน)

3.3 ขั้นตอนการสร้างเครื่องมือ

ในการศึกษาเรื่อง การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้ทำการศึกษาวิจัยทั้งในด้านการวิจัยเชิงปริมาณ (Quantitative research) และด้านการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative research) มีรายละเอียดดังต่อไปนี้

1. การศึกษาเชิงปริมาณผู้วิจัยเก็บรวบรวมด้วยวิธีการต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

1.1 ศึกษาเอกสาร และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

1.2 สร้างแบบสอบถามที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

1.3 นำแบบสอบถาม ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์เพื่อช่วยตรวจสอบความถูกต้องของเนื้อหา และเสนอแนะเพิ่มเติม ก่อนนำเสนอผู้เชี่ยวชาญ

1.4 นำแบบสอบถาม ผ่านการตรวจสอบไปทำการปรับปรุงแก้ไขให้ถูกต้อง จากนั้นนำเสนอต่อผู้เชี่ยวชาญจำนวน 3 ท่าน ให้พิจารณาความเที่ยงตรงของเนื้อหา ภาษา การวัดและประเมินผล และพิจารณาความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับนิยามศัพท์เฉพาะ โดยวิธีหาค่าดัชนีความสอดคล้อง (Index Of Item Objective Congruence หรือ IOC) จากผู้เชี่ยวชาญ โดยระดับความคิดเห็นในแบบสอบถามแต่ละข้อดังนี้

ไม่สอดคล้อง = -1 หมายถึง พิจารณาว่าข้อคำถามนั้นไม่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์

ไม่แน่ใจ = 0 หมายถึง พิจารณาว่าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์หรือไม่

สอดคล้อง = +1 หมายถึง พิจารณาว่าข้อคำถามนั้นสอดคล้องกับวัตถุประสงค์การวิจัย

1.5 นำแบบสอบถามไปทดลองใช้ (Try Out) กับกลุ่มประชากรในเขตเทศบาลตำบลในอำเภอใกล้เคียง ซึ่งไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยครั้งนี้ จำนวน 30 คน เพื่อหาความเชื่อมั่นโดยใช้วิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α – Coefficient) ของ (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ 1.00 แสดงระดับของความคงที่ของแบบสอบถามโดยจะมีค่าระหว่าง $0 < \alpha < 1$ ค่าที่ใกล้เคียง 1 มาก แสดงว่ามีความเชื่อมั่นสูง (กัลยา วานิชย์บัญชา, 2546, น. 449) จากนั้นจัดพิมพ์เป็นแบบสอบถามฉบับสมบูรณ์แล้วนำไปเก็บข้อมูลกับกลุ่มตัวอย่าง

แบบสัมภาษณ์

1) มีลักษณะเป็นแบบสัมภาษณ์กึ่งโครงสร้างปลายเปิด (Semi Structure Interview Questionnaires) เพื่อศึกษาผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับนโยบายการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

3.4 การเก็บรวบรวมข้อมูล

3.4.1 แบบสอบถาม

1) ขอหนังสือรับรองจากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถึงนายกเทศมนตรีในอำเภอคูเมือง ทั้ง 2 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลคูเมือง และเทศบาลตำบลหินเหล็กไฟ พร้อมทั้งประสานงานกับหน่วยงานเทศบาลเพื่อดำเนินการเก็บรวมรวมข้อมูลตามกลุ่มตัวอย่าง

2) ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวมรวบข้อมูล โดยใช้แบบสอบถาม จำนวน 320 ราย โดยผู้วิจัยเป็นผู้ออกไปเก็บข้อมูล และรวบรวมแบบสอบถามกลับด้วยตนเอง

3) ในระหว่างเก็บข้อมูล ผู้วิจัยทำการตรวจสอบข้อมูลที่เก็บได้ทุกฉบับว่ามีความสมบูรณ์ของข้อมูลหรือไม่ หากพบข้อผิดพลาดหรือตอบแบบสอบถามไม่ครบถ้วน ผู้วิจัยจะดำเนินการสอบถามใหม่ทันทีเพื่อให้ได้ข้อมูลที่มีความถูกต้องสมบูรณ์

3.4.2 แบบสัมภาษณ์

1) ขอหนังสือรับรองจากมหาวิทยาลัยมหาสารคาม ถึงนายกเทศมนตรีในอำเภอคูเมือง ทั้ง 2 แห่ง ได้แก่ เทศบาลตำบลคูเมือง และเทศบาลตำบลหินเหล็กไฟ พร้อมทั้งประสานงานกับหน่วยงานเทศบาลเพื่อดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์

2) การเก็บข้อมูลแบบสัมภาษณ์ กลุ่มผู้ให้ข้อมูลสัมภาษณ์ คือ คณะผู้บริหารและนักบริหารงานทั่วไปของเทศบาลตำบลทั้ง 2 แห่งและนัดพบเข้าสัมภาษณ์ด้วยตนเอง

3.5 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยจะวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปซึ่งมีการประมวนผลข้อมูลเป็นขั้นตอนเมื่อทำการตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามในแต่ละส่วนเรียบร้อยแล้วจะนำข้อมูลที่ได้มาเปลี่ยนแปลงรหัสตัวเลข (Code) แล้ววิเคราะห์และหาค่าสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ด้วยโปรแกรมทางสถิติ ดังนี้

สถิติที่นำมาใช้วิเคราะห์ข้อมูลนั้นสามารถแยกอธิบายลักษณะการใช้สถิติต่าง ๆ ดังนี้

1) สถิติเชิงพรรณนา ใช้เพื่อให้ทราบลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้การแจกแจงความถี่ (frequency) ร้อยละ (percent) ค่าเฉลี่ย (mean) และค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

3.6 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาครั้งนี้ ใช้สถิติในการวิเคราะห์ ดังต่อไปนี้

1. สถิติพื้นฐาน ได้แก่

1.1 ค่าความถี่ (frequency)

1.2 ค่าสถิติร้อยละ (percentage)

1.2 ค่าเฉลี่ย (arithmetic)

1.3 ค่าส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (standard deviation)

ใช้สำหรับอธิบายลักษณะข้อมูลทั่วไปเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคล และข้อมูลเกี่ยวกับการวิเคราะห์ประสิทธิพลเพื่อทดสอบสมมติฐานที่ตั้งไว้

2. สถิติที่ใช้ในการหาคุณภาพเครื่องมือ

2.1 หาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามทั้งฉบับ โดยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์อัลฟา (α – Coefficient) ของ (Cronbach)

พหุน ปณ ฑิโต ชีเว

บทที่ 4
ผลการวิจัย

ในการวิจัยเรื่อง การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ครั้งนี้โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล 2) ศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยนำเสนอผลการศึกษาค้นคว้าตามลำดับ ดังนี้

1. สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
2. ลำดับขั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล
3. ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

4.1 สัญลักษณ์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

การวิจัยครั้งนี้ผู้วิจัยได้ระบุสัญลักษณ์ทางคณิตศาสตร์ที่ใช้ในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อให้ง่ายต่อการศึกษา ดังต่อไปนี้

$\bar{X}$ แทน ค่าเฉลี่ย

S.D. แทน ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

4.2 ลำดับขั้นในการนำเสนอผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิจัยเรื่อง การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ในการวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้นำเสนอผลการวิจัยตามลำดับขั้นตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

4.3 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล

ตอนที่ 1 ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขต อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา รายได้เฉลี่ยต่อเดือน แหล่งมาของรายได้ อาชีพ เบี้ยยังชีพที่ได้รับ และโรคประจำตัว

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป ของผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขต อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ปัจจัยด้านเพศ

ตารางที่ 5 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบสอบถามจำแนกตามข้อมูลเพศ

ลำดับที่	เพศ	จำนวน	ร้อยละ
1	ชาย	140	43.75
2	หญิง	180	56.25
รวม		320	100.00

จากตารางที่ 5 พบว่า จำนวนและร้อยละของผู้ตอบสอบถามจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล ผู้ตอบแบบสอบถามสูงสุดเป็นเพศหญิง จำนวน 180 คน คิดเป็นร้อยละ 56.25

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล ของผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขต อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ปัจจัยด้านอายุ

ตารางที่ 6 จำนวน และร้อยละของผู้ตอบสอบถามจำแนกตามข้อมูลอายุ

ลำดับที่	อายุ	จำนวน	ร้อยละ
1	60-69 ปี	176	55.00
2	70-79 ปี	92	28.75
3	80-89 ปี	40	12.50
4	90 ปีขึ้นไป	12	3.75
รวม		320	100.00

จากตารางที่ 6 พบว่า จำนวนและร้อยละของผู้ตอบสอบถามจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคล อายุที่สูงสุด คือ 60-69 ปี คิดเป็นร้อยละ 55.00 รองลงมา คือ ช่วงอายุ 70-79 ปี คิดเป็นร้อยละ 28.75 และลำดับสุดท้าย คือช่วงอายุ 90 ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ 3.75 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ปัจจัยด้านสถานภาพ

ตารางที่ 7 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบสอบถามจำแนกตามข้อมูลสถานภาพ

ลำดับที่	สถานภาพ	จำนวน	ร้อยละ
1	โสด	24	7.50
2	สมรส	152	47.50
3	หย่าร้าง	8	2.50
4	หม้าย	136	42.50
รวม		320	100.00

จากตารางที่ 7 พบว่า จำนวนและร้อยละของผู้ตอบแบบสอบถามจำแนกตามข้อมูลสถานภาพสูงสุด สถานภาพสมรส คิดเป็นร้อยละ 47.50 รองลงมาคือ สถานภาพหม้าย คิดเป็นร้อยละ 42.50 และลำดับสุดท้าย คือ สถานภาพหย่าร้าง คิดเป็นร้อยละ 2.50 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล ของผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ปัจจัยด้านระดับการศึกษา

ตารางที่ 8 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบสอบถามจำแนกตามข้อมูลระดับการศึกษา

ลำดับที่	ระดับการศึกษา	จำนวน	ร้อยละ
1	ประถมศึกษา	288	90.00
2	มัธยมศึกษา	20	6.25
3	อนุปริญญา/ปริญญาตรี	4	1.25
4	สูงกว่าปริญญาตรี	4	1.25
5	ไม่ได้รับการศึกษา	4	1.25
รวม		320	100.00

จากตารางที่ 8 พบว่า จำนวนและร้อยละของผู้ตอบสอบถามจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป สูงสุดระดับประถมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 90.00 รองลงมา คือ ระดับการศึกษามัธยมศึกษา คิดเป็นร้อยละ 6.25 และลำดับสุดท้ายคือ อนุปริญญา/ปริญญาตรี สูงกว่าปริญญาตรี และไม่ได้รับการศึกษา คิดเป็นร้อยละ 1.25 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคลของผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ปัจจัยด้านรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ตารางที่ 9 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบสอบถามจำแนกตามข้อมูลรายได้เฉลี่ยต่อเดือน

ลำดับที่	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน	จำนวน	ร้อยละ
1	ต่ำกว่า 5,000 บาท	276	86.25
2	5,001-10,000 บาท	32	10.00
3	10,001-15,000 บาท	12	3.75
4	15,001-20,000 บาท	0	0.00
5	20,001 บาทขึ้นไป	0	0.00
	รวม	320	100.00

จากตารางที่ 9 พบว่า จำนวนและร้อยละของผู้ตอบสอบถามจำแนกตามข้อมูลส่วนบุคคลจำแนกตามข้อมูลรายได้เฉลี่ยต่อเดือน สูงสุด ต่ำกว่า 5,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 86.50 รองลงมา คือ 5,001-10,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 10.00 และลำดับสุดท้าย คือ 10,001-15,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.75 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล ของผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นในเขต อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ปัจจัยด้านแหล่งมาของรายได้

ตารางที่ 10 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบสอบถามจำแนกตามข้อมูลแหล่งมาของรายได้

ลำดับที่	แหล่งมาของรายได้	จำนวน	ร้อยละ
1	เงินเดือน	8	2.5
2	เงินบำเหน็จ/บำนาญ	12	3.75
3	บุตรหลานส่งเสีย	12	3.75
4	เบี้ยผู้สูงอายุ	268	83.75
5	ค้าขาย	8	2.50
6	อื่น ๆ โปรดระบุ	12	3.75
	รวม	320	100.00

จากตารางที่ 10 พบว่า จำนวนและร้อยละของผู้ตอบสอบถามจำแนกตามข้อมูลแหล่งมาของรายได้สูงสุด คือ เบี้ยผู้สูงอายุ คิดเป็นร้อยละ 83.75 รองลงมา คือ เงินบำเหน็จ/บำนาญ บุตรหลานส่งเสีย และอื่น ๆ โปรดระบุ คิดเป็นร้อยละ 3.75 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล ของผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ปัจจัยด้านอาชีพ

ตารางที่ 11 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบสอบถามจำแนกตามข้อมูลอาชีพ

ลำดับที่	อาชีพที่เคยทำในอดีต	จำนวน	ร้อยละ
1	ค้าขาย	12	3.75
2	รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ	12	3.75
3	ว่างงาน	44	13.75
4	เกษตรกร	224	70.00
5	ธุรกิจส่วนตัว	0	0.00
6	อื่น ๆ โปรดระบุ	28	8.75
รวม		320	100.00

จากตารางที่ 11 พบว่า จำนวนและร้อยละของผู้ตอบสอบถามจำแนกตามข้อมูลอาชีพ สูงสุด คือ เกษตรกร คิดเป็นร้อยละ 70.00 รองลงมา คือ ว่างงาน คิดเป็นร้อยละ 13.75 และลำดับสุดท้าย คือ ค้าขาย และรับราชการ/รัฐวิสาหกิจ คิดเป็นร้อยละ 3.75 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล ของผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ปัจจัยด้านเบี้ยยังชีพที่ได้รับ

ตารางที่ 12 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบสอบถามจำแนกตามข้อมูลเบี้ยยังชีพที่ได้รับ

ลำดับที่	จำนวนเงินเบี้ยยังชีพ	จำนวน	ร้อยละ
1	600 บาท	176	55.00
2	700 บาท	92	28.75
3	800 บาท	40	12.50
4	1,000 บาท	12	3.75
รวม		320	100.00

จากตารางที่ 12 พบว่า จำนวนและร้อยละของผู้ตอบสอบถามจำแนกตามข้อมูลเบี้ยยังชีพที่ได้รับ สูงสุด คือ 600 บาท คิดเป็นร้อยละ 55.00 รองลงมา คือ 700 บาท คิดเป็นร้อยละ 28.75 และลำดับสุดท้าย คือ 1,000 บาท คิดเป็นร้อยละ 3.75 ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลส่วนบุคคล ของผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ปัจจัยด้านโรคประจำตัว

ตารางที่ 13 จำนวนและร้อยละของผู้ตอบสอบถามจำแนกตามข้อมูลโรคประจำตัว

ลำดับที่	โรคประจำตัว	จำนวน	ร้อยละ
1	มี	240	75.00
2	ไม่มี	80	25.00
รวม		320	100.00

จากตารางที่ 13 พบว่าจำนวนและร้อยละของผู้ตอบสอบถามจำแนกตามข้อมูลโรคประจำตัว สูงสุด มีโรคประจำตัว คิดเป็นร้อยละ 75.00

ตอนที่ 2 ผลการศึกษาระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ผลการวิเคราะห์ระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ผลการวิเคราะห์ระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ในภาพรวมทั้ง 5 ด้าน

ตารางที่ 14 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ภาพรวมทั้ง 5 ด้าน

ลำดับที่	รูปแบบการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่น	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย	2.98	1.298	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
2	สวัสดิการด้านการศึกษา	3.54	0.944	ระดับความคิดเห็นมาก
3	สวัสดิการด้านนันทนาการ	3.64	0.918	ระดับความคิดเห็นมาก
4	สวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย	3.08	1.128	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
5	สวัสดิการด้านความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน	2.99	0.936	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
รวม		3.34	0.947	ระดับความคิดเห็นปานกลาง

จากตารางที่ 14 พบว่า ระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ในภาพรวมอยู่ในระดับความคิดเห็นปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.34 (S.D. = 0.947) โดยอันดับสูงสุด คือ สวัสดิการด้านนันทนาการ อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ย 3.64 (S.D. = 0.918) รองลงมา คือ สวัสดิการด้านการศึกษา อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ย 3.54 (S.D. = 0.944) อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก และอันดับสุดท้ายน้อยที่สุด คือ สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย อยู่ในระดับความคิดเห็นปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.98 (S.D. = 1.298) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ในด้านสุขภาพอนามัย

ตารางที่ 15 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ในด้านสุขภาพอนามัย

ลำดับที่	สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	เทศบาลมีบริการสุขภาพเคลื่อนที่ออกไปให้บริการแก่ท่านถึงชุมชน	3.25	1.464	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
2	เทศบาลมีบริการด้านกายภาพบำบัดและการนวดให้แก่ท่านถึงชุมชน	2.90	1.386	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
3	เทศบาลมีการจัดตรวจสุขภาพประจำปีให้ท่าน	2.93	1.483	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
4	เทศบาลมีบริการให้ความรู้ แนะนำการดูแลสุขภาพที่ถูกวิธีให้แก่ท่าน	2.91	1.354	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
5	เทศบาลมีสถานที่บริการพยาบาลที่มีมาตรฐาน และมีคุณภาพให้แก่ท่าน	2.90	1.302	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
รวม		2.98	1.289	ระดับความคิดเห็นปานกลาง

จากตารางที่ 15 พบว่า ระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ในด้านสุขภาพอนามัย อยู่ในระดับความคิดเห็นปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.98 (S.D. = 1.289) เมื่อพิจารณารายข้อ ปรากฏว่า อันดับสูงสุด คือ เทศบาลมีบริการสุขภาพเคลื่อนที่ออกไปให้บริการแก่ท่านถึงชุมชน อยู่ในระดับความคิดเห็นปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.25 (S.D. = 1.464) รองลงมา คือ เทศบาลมีการจัดตรวจสุขภาพประจำปีให้ท่าน อยู่ในระดับความคิดเห็นปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.93 (S.D. = 1.483) และลำดับสุดท้าย คือ เทศบาลมีบริการด้านกายภาพบำบัด และการนวดให้แก่ท่านถึงชุมชน และเทศบาลมีสถานที่บริการพยาบาลที่มีมาตรฐานและมีคุณภาพให้แก่ท่าน มีค่าเฉลี่ยเท่ากันที่ 2.90 (S.D. = 1.386, S.D. = 1.302) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ในด้านการศึกษา

ตารางที่ 16 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ในด้านการศึกษา

ลำดับที่	สวัสดิการด้านการศึกษา	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	เทศบาลมีการส่งเสริมการฝึกอาชีพให้กับผู้อายุ	3.25	1.251	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
2	เทศบาลมีการเชิญผู้อายุเป็นวิทยากรในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น	3.07	1.457	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
3	เทศบาลมีการส่งเสริมโรงเรียนผู้อายุ	4.14	1.150	ระดับความคิดเห็นมาก
4	เทศบาลมีการเครือข่ายผู้สูงอายุแต่ละชุมชนเพื่อจัดกิจกรรม	3.70	1.124	ระดับความคิดเห็นมาก
5	เทศบาลมีการบริการให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อายุ	3.46	1.152	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
รวม		3.54	0.944	ระดับความคิดเห็นมาก

จากตารางที่ 16 พบว่า ระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ในด้านการศึกษา อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ย 3.54 (S.D. = 0.944) เมื่อพิจารณารายข้อ ปรากฏว่า อันดับสูงสุด คือ เทศบาลมีการส่งเสริมโรงเรียนผู้อายุ มีค่าเฉลี่ย 4.14 (S.D. = 1.150) รองลงมา คือ เทศบาลมีการเครือข่ายผู้สูงอายุแต่ละชุมชนเพื่อจัดกิจกรรม มีค่าเฉลี่ย 3.70 (S.D. = 1.124) และลำดับสุดท้าย คือ เทศบาลมีการเชิญผู้สูงอายุเป็นวิทยากรในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น มีค่าเฉลี่ย 3.07 (S.D. = 1.457) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ในด้านนันทนาการ

ตารางที่ 17 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ในด้านนันทนาการ

ลำดับที่	สวัสดิการด้านนันทนาการ	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	เทศบาลมีการจัดสถานที่สำหรับการพักผ่อน และออกกำลังกายที่เหมาะสมและปลอดภัยสำหรับท่าน	3.08	1.117	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
2	เทศบาลมีการจัดกิจกรรมในวันที่สำคัญทางศาสนา เช่น กิจกรรมการทำบุญ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	3.94	1.066	ระดับความคิดเห็นมาก
3	เทศบาลมีการจัดกิจกรรมประเพณีประจำปี เช่น ประเพณีสงกรานต์ กิจกรรมรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ เป็นต้น	4.08	1.161	ระดับความคิดเห็นมาก
4	เทศบาลมีการจัดตั้งชมรมกีฬาสำหรับผู้สูงอายุ เช่น เปตอง หมากรุก เป็นต้น	3.30	1.290	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
5	เทศบาลมีการจัดโครงการพาผู้สูงอายุทัศนศึกษา ศาสนสถานแหล่งศึกษาทางธรรมชาติต่าง ๆ	3.80	1.328	ระดับความคิดเห็นมาก
รวม		3.64	0.918	ระดับความคิดเห็นมาก

จากตารางที่ 17 พบว่า ระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ในด้านนันทนาการ อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ย 3.64 (S.D. = 0.918) เมื่อพิจารณารายข้อ ปรากฏว่า อันดับสูงสุด คือ อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ย 4.08 (S.D. = 1.161) รองลงมา คือ เทศบาลมีการจัดกิจกรรมในวันที่สำคัญทางศาสนา เช่น กิจกรรมการทำบุญ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ย 3.94 (S.D. = 1.066) และอันดับสุดท้ายน้อยที่สุด คือ เทศบาลมีการจัดสถานที่สำหรับการ

พักผ่อน และออกกำลังกายที่เหมาะสม และปลอดภัยสำหรับท่าน อยู่ในระดับความคิดเห็นปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.08 (S.D. = 1.117) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ในด้านที่อยู่อาศัย

ตารางที่ 18 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ในด้านที่อยู่อาศัย

ลำดับที่	สวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	เทศบาลมีการจัดสถานที่อาศัยให้แก่ผู้สูงอายุที่คลาดแคลน	3.19	1.381	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
2	เทศบาลมีการปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้แก่ท่านอย่างเหมาะสม	3.04	1.290	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
3	เทศบาลมีการมีการประสานกับผู้นำชุมชนให้ดูแล ซ่อมแซมที่อยู่อาศัยของท่าน	3.19	1.227	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
4	เทศบาลมีการช่วยเหลือซ่อมแซมบ้านเรือนที่เสียหายจากภัยพิบัติธรรมชาติ	3.16	1.079	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
5	เทศบาลมีการจัดสรรที่พักพิงให้ผู้อาศัยที่ไร้บ้าน	2.83	1.244	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
รวม		3.08	1.128	ระดับความคิดเห็นปานกลาง

จากตารางที่ 18 พบว่า ระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ในด้านที่อยู่อาศัย ภาพรวมอยู่ในระดับความคิดเห็นปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.08 (S.D. = 1.128) เมื่อพิจารณารายข้อ ปรากฏว่า โดยอันดับสูงสุด คือ เทศบาลมีการจัดสถานที่อาศัยให้แก่ผู้สูงอายุที่คลาดแคลน และเทศบาลมีการมีการประสานกับผู้นำชุมชนให้ดูแล ซ่อมแซมที่อยู่อาศัยของท่าน อยู่ในระดับความคิดเห็นปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.19 (S.D. = 1.381, S.D. = 1.227) รองลงมา คือ เทศบาลมีการช่วยเหลือซ่อมแซมบ้านเรือนที่เสียหายจากภัยพิบัติธรรมชาติ อยู่ในระดับความคิดเห็นปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.16 (S.D. = 1.079) และอันดับสุดท้ายน้อย

ที่สุด คือ เทศบาลมีการจัดสรรที่พักพิงให้ผู้อาศัยที่ไร้บ้าน อยู่ในระดับความคิดเห็นปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.83 (S.D. = 1.244) ตามลำดับ

ผลการวิเคราะห์ระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ตารางที่ 19 ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ในด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน

ลำดับที่	สวัสดิการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	เทศบาลมีการจัดรักษาความสงบ และบริการความปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุในสถานที่สาธารณะ	2.98	1.163	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
2	เทศบาลมีการจัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุในสถานที่สาธารณะและสถานที่ราชการ	2.94	0.967	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
3	เทศบาลมีหน่วยงานที่คอยช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ได้รับอันตรายจากการถูกทารุณกรรม	2.90	1.115	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
4	เทศบาลมีการส่งเสริมการดูแลความปลอดภัยในชุมชนของท่าน	3.00	1.050	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
5	เทศบาลมีการดูแลความปลอดภัยผู้สูงอายุอย่างใกล้ชิด เมื่อมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้สูงอายุ	3.14	1.071	ระดับความคิดเห็นปานกลาง
รวม		2.99	.936	ระดับความคิดเห็นปานกลาง

จากตารางที่ 19 พบว่า ระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ในด้านความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน อยู่ในระดับความ

คิดเห็นปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.99 (S.D. = .936) เมื่อพิจารณารายข้อ ปรากฏว่า โดยอันดับสูงสุด คือ เทศบาลมีการดูแลความปลอดภัยผู้สูงอายุอย่างใกล้ชิด เมื่อมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้สูงอายุ อยู่ในระดับความคิดเห็นปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.14 (S.D. = 1.071) รองลงมา คือ เทศบาลมีการส่งเสริมการดูแลความปลอดภัยในชุมชนของท่าน อยู่ในระดับความคิดเห็นปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.00 (S.D. = 1.050) และอันดับสุดท้ายน้อยที่สุด คือ เทศบาลมีหน่วยงานที่คอยช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ได้รับอันตรายจากการถูกทารุณกรรม อยู่ในระดับความคิดเห็นปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.90 (S.D. = 1.115) ตามลำดับ

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

การวิจัยเรื่อง การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ การศึกษาเชิงคุณภาพครั้งนี้แบ่งการเก็บข้อมูลการสัมภาษณ์ออกเป็น 2 กลุ่มตัวอย่างดังนี้

จากการสัมภาษณ์ทั้ง 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ให้สัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 16 คน และผู้สูงอายุจำนวน 20 คน ผู้วิจัยสามารถสรุปเนื้อหาการสัมภาษณ์ได้รายละเอียดต่อไปนี้

ผู้วิจัยได้จัดกลุ่มผู้ให้ข้อมูลสำหรับการวิจัยในเชิงคุณภาพออกเป็นกลุ่ม ดังนี้ การสัมภาษณ์โดยใช้คำถามแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) ผู้ให้สัมภาษณ์ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ทั้ง 2 แห่ง จำนวน 16 คน ใช้การสุ่มแบบเจาะจง ได้แก่ คณะผู้บริหารเทศบาลละ 3 คน คือ นายกเทศมนตรี และรองนายกเทศมนตรี และนักบริหารงานทั่วไป จำนวน 5 คน รวมสองเทศบาล จำนวน 16 คน ในวันที่ 23 - 24 มกราคม 2566

3.1 ข้อมูลการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

1. ด้านการมีส่วนหน้าที่รับผิดชอบการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ในส่วนหน้าที่รับผิดชอบการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ สามารถสรุปได้ว่า ผู้ให้สัมภาษณ์มีส่วนเกี่ยวข้องในการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุโดยเฉพาะมีทั้งหน้าที่รับผิดชอบงานเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ งานวิทยากรโรงเรียนผู้สูงอายุ, เป็นคณะทำงานชมรมผู้สูงอายุ, เป็นคณะทำงาน

คณะกรรมการ สปสช. และการออกเยี่ยมและประชาสัมพันธ์การรับลงทะเบียนผู้สูงอายุเพื่อรับเบี้ยยังชีพ โดยยกตัวอย่างรายละเอียดการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“โดยตำแหน่งนายกเทศมนตรี หน้าที่รับผิดชอบการจัดสวัสดิการ คือ การมอบนโยบายสวัสดิการให้มีความพร้อม ส่งเสริม สนับสนุนสวัสดิการผู้สูงอายุในด้านงบประมาณ ด้านสุขภาพอนามัย มีส่วนร่วมในกิจกรรมวัฒนธรรมประเพณีท้องถิ่นเพื่อสอดคล้องนโยบายรัฐบาล” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1, สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2566)

“ในฐานะหัวหน้างานสวัสดิการ มีหน้าที่รับผิดชอบการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในเรื่องการให้ความเห็นในกิจกรรมโครงการต่าง ๆ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดกับผู้สูงอายุ” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 13, สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2566)

2. ด้านการมีส่วนดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการชีวิตผู้สูงอายุ

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ในส่วนดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการชีวิตผู้สูงอายุ สามารถสรุปได้ว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนใหญ่ดำเนินงานในด้านดูแลสวัสดิการเบี้ยยังชีพให้ได้รับทุกราย, จัดตั้งศูนย์บริการ รับเรื่องร้องทุกข์เกี่ยวกับสวัสดิการทุกด้าน, ส่งเสริมกิจกรรมด้านสุขภาพ อนามัย อาชีพ ให้ผู้สูงอายุ, ดูแลเรื่องที่พักอาศัย การจัดสภาพแวดล้อมผู้สูงอายุ, เป็นศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการร่วมกันและเป็นผู้บันทึกข้อมูลสารสนเทศเบี้ยยังชีพผู้สูงอายุ โดยยกตัวอย่างรายละเอียดการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ดูแลระบบสารสนเทศงานเบี้ยผู้สูงอายุ/พิการ/ผู้ป่วยเอดส์ ขึ้นทะเบียน ทำเรื่องขอให้มีบัตรพิการสำหรับคนที่ทำบัตรใหม่ ส่งต่อให้พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์, ทำเอกสารขอเงินช่วยเหลือผู้ประสบปัญหาทางสังคมของผู้ด้อยโอกาส และผู้ได้รับความเดือดร้อน” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1, สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2566)

“ดูแลสวัสดิการเบี้ยยังชีพให้ได้รับทุกราย, จัดตั้งศูนย์บริการ รับเรื่องร้องทุกข์เกี่ยวกับสวัสดิการทุกด้าน, ส่งเสริมกิจกรรมด้านสุขภาพ อนามัย อาชีพ ให้ผู้สูงอายุ, ดูแลเรื่องที่พักอาศัย การจัดสภาพแวดล้อมผู้สูงอายุ, เป็นศูนย์ประสานงานกับหน่วยงานที่เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการร่วมกัน” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 11, สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2566)

3. ด้านการมีส่วนได้ผลประโยชน์จากการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขต อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ในส่วนได้ผลประโยชน์จากการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ อย่างไรบ้าง สามารถสรุปได้ว่า ผู้ให้สัมภาษณ์ส่วนมากกล่าวว่า ไม่ได้ผลประโยชน์ในเชิงธุรกิจ แต่ได้ผลประโยชน์ในด้านมวลชน มวลชนให้

ความเชื่อถือศรัทธาจากผู้สูงอายุและได้ทำหน้าที่อย่างเต็มที่และมีความสุขโดยยกตัวอย่างรายละเอียดการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ไม่ได้ผลประโยชน์ในเชิงธุรกิจ แต่ได้ผลประโยชน์ในด้านมวลชน มวลชนให้ความเชื่อถือศรัทธา” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 3, สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2566)

“ผู้สูงอายุได้มีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น มีความสุขมากขึ้น” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6, สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2566)

4. ผลการดำเนินงานการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลนในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ของผลการดำเนินงานการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของท่านเป็นอย่างไรบ้าง สามารถสรุปได้ว่า ผลการดำเนินงานการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุนั้นที่เด่นชัดที่สุดคือ ผู้สูงอายุในเขตเทศบาลมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้นที่เหมาะสมสามารถพึ่งพาตนเองได้ไม่ต้องเป็นภาระลูกหลาน ผู้สูงอายุมีความพึงพอใจในการได้รับเบี้ยยังชีพตรงตามวันและเวลา, ผู้สูงอายุที่จะเริ่มขอรับลงทะเบียนรายใหม่มีความเข้าใจขั้นตอนและวิธีการยื่นเอกสารเพื่อลงทะเบียนรับเบี้ยยังชีพและผู้สูงอายุได้รับสวัสดิการอย่างเท่าเทียมและมีความสุข ยกตัวอย่างรายละเอียดการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“ทำให้ผู้สูงอายุ/คนพิการ มีความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น ช่วยลดรายจ่าย เพิ่มรายได้ในครอบครัว การจัดสวัสดิการที่ได้รับเป็นเบี้ยยังชีพซึ่งก็ไม่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1, สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2566)

“ผู้สูงอายุได้รับการจัดสวัสดิการครบทุกด้าน” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 15, สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2566)

5. สาเหตุของปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ

จากการสัมภาษณ์ผู้ที่เกี่ยวข้องกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ สาเหตุของปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุต่อตัวท่านอย่างไรบ้าง สามารถสรุปได้ว่า สาเหตุของปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุที่เป็นปัญหามากที่สุด คือ งบประมาณสนับสนุนจากเทศบาลที่สนับสนุนในการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุและเบี้ยยังชีพที่รัฐบาลจัดให้น้อยเกินไปไม่เพียงพอต่อสำหรับในการดำรงชีพ, รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณสำหรับผู้สูงอายุให้มากกว่านี้เพราะปัจจุบันนี้ค่าครองชีพสูงมากขึ้น ยกตัวอย่างรายละเอียดการสัมภาษณ์ต่อไปนี้

“เบี้ยยังชีพที่รัฐบาลจัดให้น้อยเกินไปไม่เพียงพอต่อสำหรับในการดำรงชีพ, รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณสำหรับผู้สูงอายุให้มากกว่านี้เพราะปัจจุบันนี้ค่าครองชีพสูงมากขึ้น” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 1, สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2566)

“ปัญหาการนำงบประมาณมาใช้ในการดำเนินการจัดกิจกรรมทำได้แบบจำกัด” (ผู้ให้สัมภาษณ์คนที่ 6, สัมภาษณ์ 24 มกราคม 2566)

3.2 รูปแบบการจัดสวัสดิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

จากการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ จำนวน 20 คน เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีรายละเอียดเกี่ยวกับรูปแบบการจัดสวัสดิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยยกตัวอย่างรายละเอียดการสัมภาษณ์ตามหัวข้อต่อไปนี้

1.1 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลมีการจัดสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัยให้ท่านอย่างไรบ้าง (เช่น การบริการสุขภาพเคลื่อนที่, การจัดตรวจสุขภาพ, บริการให้ความรู้ แนะนำการดูแลสุขภาพ)

จากการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุจำนวน 20 คน ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ สามารถสรุปเป็นภาพรวมของการจัดสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัยได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย มีการแนะนำด้านการตรวจสุขภาพอนามัย บริการให้ความรู้ด้านสุขภาพอยู่เป็นประจำ เช่น การตรวจวัดความดัน มีกองสาธารณสุขออกตรวจวัดความดัน การให้ความรู้ด้านการป้องกันภูมิแพ้ ตรวจสุขภาพช่องปากและฟัน มีรถกู้ชีพช่วยเหลือกรณีฉุกเฉิน และมีการให้ความรู้เรื่องป้องกันลูกน้ำยุงลาย (สัมภาษณ์ 25 มกราคม 2566)

1.2 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลมีการจัดสวัสดิการด้านการศึกษาให้ท่านอย่างไรบ้าง (เช่น การส่งเสริมการฝึกอาชีพ, การส่งเสริมโรงเรียนผู้อายุ, การบริการให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ)

จากการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุจำนวน 20 คน ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ สามารถสรุปเป็นภาพรวมของการจัดสวัสดิการด้านการศึกษา ได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดสวัสดิการด้านการศึกษา โดยมีการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุ มีการร่วมกิจกรรมให้ความรู้ และมีการสอนทำขนมไทยร่วมกับ กศน. เช่นการทำขนมไทย มีการฝึกอาชีพอาทิเช่น ทำเครื่องจักสานจากพลาสติก ทำไม้กวาดทางมะพร้าว เป็นต้น และกิจกรรมการเต้นเข้าจังหวะ (สัมภาษณ์ 25 มกราคม 2566)

1.3 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลมีการจัดสวัสดิการด้านนันทนาการให้ท่านอย่างไรบ้าง (เช่น สถานที่สำหรับการพักผ่อน และออกกำลังกาย, การจัดกิจกรรมในวันที่สำคัญทางศาสนา และประเพณีของท้องถิ่น, ทัศนศึกษา)

จากการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุจำนวน 20 คน ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ สามารถสรุปเป็นภาพรวมของการจัดสวัสดิการด้านนันทนาการ ได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดสวัสดิการด้านนันทนาการ โดยมีการจัดสถานที่ออกกำลังกายในเขตพื้นที่เทศบาล อีกทั้งส่งเสริมให้มีกิจกรรมในวันสำคัญต่าง ๆ อาทิ วันออกพรรษา วันลอยกระทง วันสงกรานต์ วันผู้สูงอายุ และสืบสานประเพณีท้องถิ่น เช่น งานสักการะเจ้าพ่อหลวงอุดมและงานกาชาดที่ร่วมกับอำเภอ ทำให้ผู้สูงอายุได้มีโอกาสทำนุบำรุงฟสาสนา และร่วมประเพณี และยังมีการพาผู้สูงอายุไปทัศนศึกษาการดูงานส่งเสริมอาชีพการเลี้ยงผึ้งโพรง การทำเกษตรอินทรีย์ (สัมภาษณ์ 25 มกราคม 2566)

1.4 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลมีการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยให้ท่านอย่างไรบ้าง (เช่น การปรับปรุงที่อยู่อาศัย, การประสานกับผู้นำชุมชนให้ดูแลซ่อมแซมที่อยู่อาศัย, การช่วยเหลือซ่อมแซ่มบ้านเรือนที่เสียหายจากภัยพิบัติ, การจัดสรรที่พักพิงให้ผู้สูงอายุที่ไร้บ้าน)

จากการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุจำนวน 20 คน ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ สามารถสรุปเป็นภาพรวมของการจัดสวัสดิการด้านอยู่อาศัย ได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดสวัสดิการด้านอยู่อาศัย ในกรณีเกิดภัยพิบัติทางองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลมีการเข้ามาช่วยเหลือ และซ่อมแซมบ้านเรือนให้อย่างสม่ำเสมอ และมีการมอบเงินเป็นค่าซ่อมแซมบ้านเมื่อประสบสาธารณภัยหรือร่วมกับกิ่งกาชาดในการซ่อมบ้านให้ผู้สูงอายุที่ยากไร้ (สัมภาษณ์ 25 มกราคม 2566)

1.5 องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดสวัสดิการด้านความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินให้ท่านอย่างไรบ้าง (เช่น การรักษาความสงบ และบริการความปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุในสถานที่สาธารณะ, การจัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุในสถานที่สารธารณะและสถานที่ราชการ, การส่งเสริมการดูแลความปลอดภัยในชุมชน)

จากการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุจำนวน 20 คน ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ สามารถสรุปเป็นภาพรวมของการจัดสวัสดิการด้านความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน ได้ดังรายละเอียดต่อไปนี้ องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลมีการจัดสวัสดิการด้านความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน โดยมีการดูแลด้านความปลอดภัยในชุมชนและพื้นที่รับผิดชอบในที่สาธารณะ และที่ชุมชนสถานที่ราชการต่าง ๆ มีการติดตั้งหลอดไฟส่องสว่าง แต่ยังไม่ทั่วถึง มีการติดตั้งกล้องวงจรปิดแต่ยังไม่ครอบคลุม สวนสาธารณะยังไม่มีกล้องวงจรปิดและไฟ

ส่องสว่างยังไม่ทั่วถึง ส่วนในสถานที่ราชการมีทางสำหรับผู้สูงอายุและผู้พิการ มีบริการรถเข็ญ (วิลแชร์) คอยอำนวยความสะดวก (สัมภาษณ์ 25 มกราคม 2566)

3.3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

จากการทำแบบสอบถามและการสัมภาษณ์ผู้สูงอายุในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ เกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยมีรายละเอียดในแบบสอบถามเกี่ยวกับรูปแบบการจัดสวัสดิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ โดยสรุปได้ตามหัวข้อดังต่อไปนี้

1) สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย

1.1) องค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ควรมีการให้บริการการตรวจสุขภาพ การบริการด้านสุขภาพแก่ผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง

2) สวัสดิการด้านการศึกษา

2.1) องค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ควรมีการส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มผู้สูงอายุเพื่อทำกิจกรรมที่มีประโยชน์ในด้านต่าง ๆ

2.2) องค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ควรมีการจัดหาอาชีพให้กับผู้สูงอายุ

3) สวัสดิการด้านนันทนาการ

3.1) องค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ควรมีการจัดกิจกรรมให้แก่ผู้สูงอายุในช่วงเทศกาล เช่น รดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ ในเทศกาลสงกรานต์

3.2) องค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ควรมีการจัดทัศนศึกษาทางธรรมให้แก่ผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ

4) สวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย

4.1) องค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ควรมีการดูแล ซ่อมแซมที่อยู่อาศัยให้กับผู้สูงอายุที่ยากจน และขาดแคลนให้กับผู้สูงอายุ

5) สวัสดิการด้านความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน

5.1) องค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ควรมีการดูแลเอาใจใส่ผู้สูงอายุอย่างใกล้ชิด

5.2) องค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ควรจัดสวัสดิการด้านเบี้ยยังชีพให้สอดคล้องกับค่าครองชีพในปัจจุบัน

ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ สามารถสรุปได้ว่า ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ นั้นที่ผู้สูงอายุเสนอแนะมากที่สุดเป็นเรื่องของสวัสดิการด้านเบี้ยยังชีพให้สอดคล้องกับค่าครองชีพในปัจจุบันและการบริการการตรวจสุขภาพ การบริการด้านสุขภาพแก่ผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง รวมถึงการจัดหาอาชีพให้กับผู้สูงอายุ

พหูน ปณ ฑิโต ชีเว

บทที่ 5
สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้สรุปผลของการวิจัยตามลำดับต่อไปนี้

1. วัตถุประสงค์ของการวิจัย
2. สรุปผลการวิจัย
3. อภิปรายผล
4. ข้อเสนอแนะ

5.1 วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1) เพื่อศึกษาระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

2) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

5.2 สรุปผลการวิจัย

จากการวิจัยเรื่อง การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผู้วิจัยได้สรุปผลวิจัยได้ดังนี้

1) ข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง

ข้อมูลผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง จำนวน 180 คน (ร้อยละ 56.25) มีอายุอยู่ที่ 60-69 ปี (ร้อยละ 55.00) สถานภาพสมรส (ร้อยละ 47.50) ระดับการศึกษาประถมศึกษา (ร้อยละ 90.00) รายได้เฉลี่ยต่อเดือนต่ำกว่า 5,000 บาท (ร้อยละ 86.50) แหล่งมาของรายได้ คือ เบี้ยผู้สูงอายุ (ร้อยละ 83.75) มีอาชีพเกษตรกร (ร้อยละ 70.00) เบี้ยยังชีพที่ได้รับ 600 บาท (ร้อยละ 55.00) และมีโรคประจำตัวสูงสุด (ร้อยละ 75.00)

2) ผลการศึกษาระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ พบว่า ระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ภาพรวม ค่าเฉลี่ย 3.34 ซึ่งหมายความว่า ระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่น รูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง

จังหวัดบุรีรัมย์ ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณารายด้าน อันดับสูงสุดอันดับหนึ่ง คือ สวัสดิการด้านนันทนาการ อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ย 3.64 รองลงมา คือ สวัสดิการด้านการศึกษา อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ย 3.54 และอันดับสุดท้ายน้อยที่สุด คือ สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย อยู่ในระดับความคิดเห็นปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.98 ตามลำดับ

3) ผลการศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

1) ด้านสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย องค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ควรมีการให้บริการการตรวจสุขภาพ การบริการด้านสุขภาพแก่ผู้สูงอายุอย่างต่อเนื่อง

2) ด้านสวัสดิการด้านการศึกษา องค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ควรมีการส่งเสริมการจัดตั้งกลุ่มผู้สูงอายุเพื่อทำกิจกรรมที่มีประโยชน์ในด้านต่าง ๆ และองค์กรปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ควรมีการจัดหาอาชีพให้กับผู้สูงอายุ

3) ด้านสวัสดิการด้านนันทนาการ องค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ควรมีการจัดกิจกรรมให้แก่ผู้สูงอายุในช่วงเทศกาล เช่น รดน้ำดำหัวผู้ใหญ่ในเทศกาลสงกรานต์ และองค์กรปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ควรมีการจัดทัศนศึกษาทางธรรมให้แก่ผู้สูงอายุอย่างสม่ำเสมอ

4) ด้านสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย องค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ควรมีการดูแล ซ่อมแซมที่อยู่อาศัยให้กับผู้สูงอายุที่ยากจน และขาดแคลนให้กับผู้สูงอายุ

5) ด้านสวัสดิการด้านความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน องค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ควรมีการดูแลเอาใจใส่ผู้สูงอายุอย่างใกล้ชิด และองค์กรปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ควรจัดสวัสดิการด้านเบี้ยยังชีพให้สอดคล้องกับค่าครองชีพในปัจจุบัน

5.3 อภิปรายผล

การวิจัยเรื่อง การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ผลการวิจัยสามารถอภิปรายผล ได้ดังนี้

1) ระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ค่าเฉลี่ย 3.34 ซึ่งหมายความว่าระดับของการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กร

ปกครองท้องถิ่น รูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ระดับความคิดเห็นอยู่ในระดับปานกลาง

1.1) สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย อยู่ในระดับความคิดเห็นปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.98 เป็นเพราะว่า เทศบาลมีบริการตรวจสุขภาพให้ผู้สูงอายุโดยจัดกิจกรรมร่วมกับหน่วยงานด้านสาธารณสุขและโรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพตำบลยังไม่ทั่วถึง และขาดช่วงไปบ้าง แต่ยังมีการออกหน่วยบริการตรวจเยี่ยมผู้สูงอายุในชุมชน ให้ความรู้ในการดูแลสุขภาพขั้นพื้นฐานกับผู้สูงอายุและสมาชิกในครอบครัวผู้สูงอายุ จัดให้มีอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านในการดูแลผู้สูงอายุที่ติดเตียงและถูกทอดทิ้ง เพื่อให้งานด้านสุขภาพอนามัยสอดคล้องกับขอบเขตงานสวัสดิการสังคมที่เกี่ยวกับการพัฒนาความเป็นอยู่และความมั่นคงของมนุษย์และการพัฒนาสภาพความเป็นอยู่ของประชาชนในสังคมให้มีความเป็นอยู่ที่ดีและมีคุณภาพชีวิตที่ดีขึ้น คือ การมีสุขภาพอนามัยดี และสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัมภิกา ศรีบุญเรือง (2556) เรื่อง การจัดการสวัสดิการสังคมด้านสุขภาพอนามัยสำหรับผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยด้านการบริหารมีผลต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านสุขภาพอนามัยผู้สูงอายุระดับมาก พนักงานที่มีปัจจัยส่วนบุคคลแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการสังคมด้านสุขภาพอนามัยผู้สูงอายุไม่แตกต่างกัน ปัจจัยด้านการบริหารมีความสัมพันธ์กับการจัดสวัสดิการสังคมด้านสุขภาพอนามัยผู้สูงอายุระดับต่ำ

1.2) สวัสดิการด้านการศึกษา อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ย 3.54 เป็นเพราะว่าสวัสดิการด้านการศึกษานั้น แต่ละเทศบาลมีการจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุ และชมรมผู้สูงอายุ ทำให้ผู้สูงอายุไม่โดดเดี่ยวมีการรับข่าวสาร ได้เพิ่มพูนความรู้ ความสามารถแม้อายุจะสูงแล้ว ซึ่งสอดคล้องกับผลงานของบุหลัน ทองกลีบ (2550) ที่กล่าวว่า แนวทางการพัฒนาระบบสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ ภาครัฐจะต้องมีการเปลี่ยนแนวคิดในการบริการสวัสดิการสังคมแก่ผู้สูงอายุจากเชิงรุก และวิธีแก้ไขปัญหาที่ต้นเหตุบนพื้นฐานของข้อเท็จจริงอย่างแท้จริง สนับสนุนให้มีการดำเนินการโดยชุมชนเพื่อชุมชน รัฐควรสนับสนุนด้านงบประมาณต่อปัญหา และความต้องการของผู้สูงอายุ และตั้งอยู่บนพื้นฐานของข้อเท็จจริง กำหนดนโยบายการยืดเวลาการเกษียณอายุของบุคคลในสาขาวิชาชีพที่จำเป็น สนับสนุนให้มีการจ้างงานผู้สูงอายุตามความรู้ความสามารถ และสนับสนุนกลุ่มกิจกรรมของผู้สูงอายุในวัดและโรงเรียนตามแนวทางที่ได้รับพระราชทาน คือ ความสัมพันธ์ระหว่าง บ้าน วัด โรงเรียน หรือ “บวร”

1.3) สวัสดิการด้านนันทนาการ อยู่ในระดับความคิดเห็นมาก มีค่าเฉลี่ย 3.64 เป็นเพราะว่าการจัดกิจกรรมนันทนาการทำให้ผู้สูงอายุได้ผ่อนคลาย และได้มีพบปะกับกลุ่มคนในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ประสบการณ์ต่างๆ ซึ่งเทศบาลได้จัดกิจกรรมนันทนาการให้กับผู้สูงอายุในงานเทศกาล เช่น งานวันผู้สูงอายุ งานวันปีใหม่ การจัดทัศนะศึกษานอกสถานที่ และจัดให้มีลานออกกำลังกาย ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของมณฑิตา ศรีพล (2562) ที่ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อ

การจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ กรณีศึกษา ชมรมผู้สูงอายุในพื้นที่เทศบาลตำบลท่าช้าง อำเภอบางคล่ำ จังหวัดสงขลา ผลการศึกษาพบว่า การจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ โดยรวมอยู่ในระดับสูงเมื่อจำแนกรายด้าน พบว่า ด้านนันทนาการอยู่ในระดับสูงมาก รองลงมาคือด้านสุขภาพ ด้านที่พักอาศัย และด้านการศึกษา อยู่ในระดับสูงในขณะที่ด้านรายได้และด้านความมั่นคงทางสังคมและครอบครัวอยู่ในระดับปานกลาง

1.4) สวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย อยู่ในระดับความคิดเห็นปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 3.08 เป็นเพราะว่า ที่พักอาศัยของผู้สูงอายุบางคนในเขตเทศบาลมีความเสื่อมโทรม และบางคนไม่มีที่พักที่ปลอดภัย เทศบาลจึงจัดให้มีการสำรวจความเป็นจริง เพื่อซ่อมแซมและหาที่พักให้กับผู้สูงอายุ โดยขอความร่วมมือกับหน่วยงานทั้งภาครัฐและภาคเอกชนในการหาวัสดุอุปกรณ์และงบประมาณเพื่อนำมาใช้ในการช่วยเหลือผู้สูงอายุ สอดคล้องกับผลการวิจัยของกัญญา แสงสี (2556) ที่ทำการศึกษา “การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดบุรีรัมย์” พบว่า การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตจังหวัดบุรีรัมย์ โดยภาพรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยเทศบาลตำบลมีค่าเฉลี่ยการจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุมากกว่าองค์การบริหารส่วนตำบล เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จำนวน 3 ด้าน คือ ด้านรายได้ ด้านที่พักอาศัย และด้านนันทนาการ

1.5) สวัสดิการด้านความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน อยู่ในระดับความคิดเห็นปานกลาง มีค่าเฉลี่ย 2.99 เป็นเพราะว่าสวัสดิการด้านความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน ขององค์การปกครองส่วนท้องถิ่นยังมีการบริหารจัดการที่ยังไม่ทั่วถึงยังมีบางพื้นที่ได้รับการช่วยเหลือช้า และตกหล่น ซึ่งสอดคล้องกับผลงานของอารีจิตร พินทุ และคณะ (2563) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุของเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร ผลการวิจัยพบว่า ด้านที่อยู่อาศัยมีความต้องการให้มีสภาพชุมชนที่มีความปลอดภัยจากอาชญากรรม ส่วนด้านการมีงานทำและรายได้ต้องการมีอาชีพเสริมและเบี้ยผู้สูงอายุที่เพิ่มขึ้น ด้านบริการสังคมทั่วไปความต้องการอาสาสมัครในชุมชนดูแลช่วยเหลือที่บ้าน เช่น การทำความสะอาดหรือช่วยกิจกรรมอื่น ๆ ด้านการออกกำลังกาย และการพักผ่อนนั้นมีการออกกำลังกายเสมอ ด้านโภชนาการนั้นมีพฤติกรรมมักเลือกรับประทานอาหารตามใจตนเอง ด้านสุขภาพและการสาธารณสุขส่วนใหญ่ต้องการคำแนะนำในการดูแลสุขภาพ และแนวทางการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในอนาคตคือ ต้องการให้มีการจัดตั้งศูนย์ผู้สูงอายุกระจายหลาย ๆ แห่ง

2) ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ในแต่ละด้านนั้นล้วนมีความคล้ายคลึงกันมุ่งไปที่ประเด็นงบประมาณการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุยังไม่เพียงพอต่อการบริหารจัดการ ทั้งนี้สอดคล้องกับผลงานของ

ปิยะธิดา อภัยภักดิ์ และคณะ (2561) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง การจัดสวัสดิการสังคมให้กับผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลบางกระทึก อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ผลการวิจัย พบว่า การจัดสวัสดิการสังคมให้กับผู้สูงอายุของเทศบาลตำบลบางกระทึก อำเภอสามพราน จังหวัดนครปฐม ภาพรวมมีการจัดสวัสดิการอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยมากที่สุดคือ ด้านการส่งเสริมรายได้ อยู่ในระดับมากที่สุด รองลงมา ด้านความมั่นคงทางสังคม อยู่ในระดับมากที่สุด และด้านที่มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด คือ ด้านสุขภาพอนามัย อยู่ในระดับมาก โดยผู้สูงอายุที่มีเพศ อายุ สถานภาพ ระดับการศึกษา อาชีพ และรายได้เฉลี่ยต่อเดือนแตกต่างกันมีความคิดเห็นต่อการจัดสวัสดิการสังคมให้กับผู้สูงอายุแตกต่างกัน และยังสอดคล้องกับผลงานของคะนอง พิลุน (2561) ที่ได้ทำการศึกษาเรื่อง รูปแบบการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองกุงศรี อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ พบว่า การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) สภาพการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ 2) ปัญหาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ และ3) รูปแบบการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ในเขตเทศบาลตำบลหนองกุงศรี อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์ โดยวิธีการสัมภาษณ์แบบเชิงลึก (in-depth interview) และการสนทนากลุ่ม (focus group discussion) จากคณะผู้บริหาร ข้าราชการ ประธานชุมชน คณะกรรมการกองทุนฯ และผู้สูงอายุผลการศึกษา พบว่าสภาพการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ ส่วนใหญ่เป็นการได้รับเบี้ยยัง ชีพผู้สูงอายุ โดยรัฐและการอบรมให้ความรู้เกี่ยวกับการดูแลและรักษาสุขภาพ ปัญหาการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ พบว่า ส่วนใหญ่เป็นปัญหาด้านผู้สูงอายุ คือ ไม่มีการจัดสวัสดิการด้านสุขภาพ ด้านรายได้ ด้านนันทนาการ และด้านความมั่นคงทางสังคมครอบครัวและการคุ้มครองให้ครอบคลุมกับความต้องการของผู้สูงอายุในหลายๆด้าน แนวทางการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุ พบว่า ส่วนใหญ่ผู้สูงอายุต้องการทางด้านจิตใจ คือ ควรมีการตั้งชมรมผู้สูงอายุต่างๆเพื่อเป็นการรวมกลุ่มในการทำกิจกรรมตามความสนใจและความถนัดของแต่ละคน

5.4 ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะเพื่อการนำผลการศึกษาไปใช้

1.1) ด้านสุขภาพอนามัย เทศบาลควรจัดให้มีช่องทางพิเศษสำหรับผู้สูงอายุเมื่อเข้าไปรับบริการในสถานพยาบาลในท้องถิ่น เช่น การจัดลำดับคิวการตรวจรักษาสำหรับผู้สูงอายุที่มีอายุ 70 ปีขึ้นไป เพื่อจะได้ไม่ต้องรอนาน ด้วยการขอความร่วมมือกับสถานพยาบาลให้จัดทำช่องทางสำหรับผู้สูงอายุในการตรวจรักษา การจ่ายเงินค่ารักษาพยาบาลและการรับยา นอกจากนี้ควรให้มีสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับผู้สูงอายุ เช่น ราวเกาะสำหรับให้ผู้สูงอายุในห้องสุขา มีเจ้าหน้าที่คอยให้ความช่วยเหลือ เป็นต้น

1.2) ด้านการศึกษา เทศบาลควรจัดตั้งโรงเรียนผู้สูงอายุให้ทั่วถึงทุกชุมชน เพื่อให้ผู้สูงอายุได้รับความรู้และได้แสดงความสามารถอย่างทั่วถึง

1.3) ด้านนันทนาการ เทศบาลควรส่งเสริมกิจกรรมให้ผู้สูงอายุได้มีการพักผ่อนทางกายและจิตใจด้วยการจัดกิจกรรมตามศาสนา เช่น การจัดกิจกรรมปฏิบัติธรรมที่วัดในวันพระ หรือวันสำคัญทางศาสนาเพื่อให้ผู้สูงอายุได้พบปะพูดคุยและได้รับฟังธรรม สนทนาธรรมกับพระสงฆ์

1.4) ด้านที่อยู่อาศัย เทศบาลควรกำหนดนโยบายการช่วยเหลือผู้สูงอายุในทุกด้าน ในด้านที่พักอาศัยควรทำการสำรวจสภาพที่พักอาศัยของผู้สูงอายุอย่างทั่วถึงเพื่อนำมาประเมินข้อเท็จจริงและทำการช่วยเหลือโดยการจัดหาที่พักอาศัยให้กับผู้สูงอายุที่ยากไร้หรือถูกทอดทิ้ง นอกจากนี้ควรจัดหางบประมาณหรือขอความร่วมมือกับภาคเอกชนในการซ่อมแซมและจัดทำที่พักอาศัย

1.5) ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน เทศบาลควรให้ความสำคัญกับการส่งเสริมความรู้ให้กับผู้สูงอายุโดยการให้ความรู้เรื่องการเข้าถึงข้อมูลข่าวสารต่างๆ และบริการทางสังคม เช่น การให้ความรู้เรื่องการใช้เครื่องมือสื่อสารในการค้นหาข้อมูลข่าวสาร การปิดประกาศในศูนย์ประชุมของท้องถิ่น วัด โรงเรียน และที่ทำการผู้ใหญ่บ้าน รวมถึงการติดตั้งหอกระจายข่าว

2) ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

2.1) จากการดำเนินงานวิจัยเชิงคุณภาพโดยใช้การสัมภาษณ์โดยใช้คำถามแบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured interview) ยังขาดข้อมูลจากหลายๆท่าน หลายๆ ตำแหน่ง ทั้งนี้อาจเกิดจากระยะเวลาที่กระชั้น แต่ถ้าหากมีเวลามากกว่านี้อาจได้ข้อมูลที่มากขึ้นกว่านี้ โดยอาจจะแยกเป็นฝ่ายบริหารสายงานผู้บริหาร งานสายผู้ปฏิบัติงาน เพื่อให้ได้ข้อมูลในหลายๆ มุมมอง หลายๆ ด้าน เนื่องจากตำแหน่งที่แตกต่างกันย่อมมีความคิดเห็นและมุมมองในแต่ละเรื่องที่แตกต่างกันออกไป

2.2) ผู้ที่สนใจควรศึกษาความคิดเห็นและความพึงพอใจของผู้สูงอายุที่ได้รับสวัสดิการผู้สูงอายุและผู้ที่ไม่ได้รับสวัสดิการผู้สูงอายุจะสะท้อนความคิดเห็นเกี่ยวกับการสวัสดิการผู้สูงอายุเป็นอย่างดี

2.3) ผู้ที่สนใจทำการวิจัยครั้งต่อไป ควรจะเตรียมการดำเนินการวิจัยเพื่อให้เกิดประสิทธิภาพมากขึ้นโดยสามารถทำงานวิจัยในระดับที่ใหญ่ขึ้น เช่น วิจัยองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภทในระดับอำเภอ ระดับจังหวัด หรือระหว่างจังหวัดที่เป็นพื้นที่ใกล้เคียง เพื่อให้ทราบถึงการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในสังกัดอื่นๆ หรือในพื้นที่ต่างๆ เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพัฒนางานการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุทุกพื้นที่ในประเทศไทยต่อไป

บรรณานุกรม

กรมกิจการผู้สูงอายุ. (2558). *ยุทธศาสตร์แผนผู้สูงอายุแห่งชาติ.* สืบค้นเมื่อวันที่ 21 มีนาคม 2565, จาก http://www.dop.go.th/th.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2561). *คู่มือการจัดทำแผนพัฒนาท้องถิ่น (แผนยุทธศาสตร์การพัฒนาแผนพัฒนาสามปีและแผนดำเนินงาน).* กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2560). *คู่มือการติดตามและประเมินผลการจัดทำและแปลงแผนไปสู่การปฏิบัติขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น.* กรุงเทพฯ: กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น.

กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น. (2561). *แนวคิดคู่มือปฏิบัติงานสภาตำบลและอบต.* กรุงเทพฯ.

กัญญา แสงสี. (2556). *การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น ในเขตจังหวัดบุรีรัมย์.* การประชุมวิชาการและนำเสนอผลงานวิจัยระดับชาติ ราชธานีวิชาการ ครั้งที่ 1 มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา.

กัลยา วานิชย์บัญชา. (2546). *การใช้ SPSS for Window ในการวิเคราะห์ข้อมูล.* พิมพ์ครั้งที่ 6. กรุงเทพฯ : บริษัทธรรมสาร.

เกษม และกุลยา ตันติผลาชีวะ. (2558). *การรักษาสุขภาพในวัยผู้สูงอายุ.* กรุงเทพฯ : อรุณการพิมพ์.

คะนอง พิลุน. (2561). *รูปแบบการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในเขตเทศบาลตำบลหนองกุงศรี อำเภอหนองกุงศรี จังหวัดกาฬสินธุ์.* วารสารการเมืองการปกครอง. 2561, 8 (3): 98 –109.

จรัสวรรณ เทียนประภาส และพัชรี ตันศิริ. (2556). *การพยาบาลผู้สูงอายุ.* กรุงเทพฯ : รุ่งเรืองธรรม.

จันทร์ฉาย ฉายากุล. (2558). *ประสิทธิผลการให้ความรู้เรื่องการฝึกออกกำลังกายเพื่อสุขภาพของผู้สูงอายุ.* วิทยานิพนธ์ พ.ม. กรุงเทพฯ : มหาวิทยาลัยมหิดล.

ณัฏฐ์ฐิตตา เทวาเลิศสกุล. (2559). *แนวทางการพัฒนาผู้สูงอายุจากภาระให้เป็นพลัง กรณีศึกษาเทศบาลนครรังสิต.* Veridian E-Journal, Silpakorn University. ISSN 1906 – 3431

ดวงฤดี ลาศุขะ. (2558). *ผลของโปรแกรมการส่งเสริมสมรรถนะแห่งตนและการสนับสนุนทางสังคมต่อพฤติกรรม การควบคุมโรคและระดับครีเอตินินในเลือดในผู้สูงอายุโรคไตเรื้อรังระยะสุดท้ายที่รับการฟอกเลือดด้วยเครื่องไตเทียม.* 39 (2), 21-30.

ดุสิดา พุทธิไสย. (2563). *เรื่องเล่าจากปก.* e-Magazine MOL. 18 (27), 5-7.

นริสา วงศ์พนารักษ์ และสายสมร เฉลยกิตติ. (2557). *ภาวะซึมเศร้า: ปัญหาสุขภาพจิตสำคัญในผู้สูงอายุ*. วารสารพยาบาลทหารบก, 2557, 15 (3), 24-31.

นารีรัตน์ จิตรมนตรี และสาวิตรี ทยานศิลป์. (2552). *การทบทวนองค์ความรู้และแนวทางการจัดระบบสวัสดิการผู้สูงอายุในประเทศไทย*. กรุงเทพฯ : สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.).

นิรมล อินทฤทธิ์. (2557). *พฤติกรรมส่งเสริมตนเองผู้สูงอายุในชมรมผู้สูงอายุโรงพยาบาลเจ้าพระยาอภัยภูเบศร์ จังหวัดปราจีนบุรี*. วิทยานิพนธ์ปริญญามหาบัณฑิต สาขาวิชาสุขภาพจิต ภาควิชาจิตเวชศาสตร์ คณะแพทย์ศาสตร์จุฬาลงกรณ์ มหาวิทยาลัย.

เนตรดาว สงวนสิน. (2556). *แนวคิดทฤษฎีทางสังคมที่เกี่ยวข้องกับผู้สูงอายุ*. สาขาวิชาสาธารณสุขศาสตร์, กรุงเทพฯ ; มหาวิทยาลัยราชภัฏบ้านสมเด็จเจ้าพระยา.

เนตรนภา กาบมณี และคณะ. (2564). *การศึกษาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุตำบลหนองไผ่ อ.เมือง จ.อุดรธานี*. ราชาวดีสาร วิทยาลัยพยาบาลบรมราชชนนีสุรินทร์ ปีที่ 11 ฉบับที่ 1 (มกราคม–มิถุนายน 2564).

บรรลุ ศิริพานิช. (2550). *สถานการณ์ผู้สูงอายุไทย พ.ศ. 2550*. กรุงเทพฯ: มูลนิธิสถาบันวิจัยและพัฒนาผู้สูงอายุไทย.

บุษยมาส สินธุประมา. (2539). *สังคมวิทยาความสูงอายุ*. กรุงเทพฯ: สมพรการพิมพ์.

บุหลัน ทองกลีบ. (2550). *บทบาทภาครัฐในการจัดสวัสดิการแก่ผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร* (ปริญญานิพนธ์หลักสูตรปริญญาปรัชญาดุษฎีบัณฑิต). กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

ปัณณทัต ตันบุญเสริม. (2561). *ความสำเร็จของการพัฒนาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในภาคกลางตอนล่างที่ 1*. วารสารรังสิตบัณฑิตศึกษาในกลุ่มธุรกิจและสังคมศาสตร์ปีที่ 4 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2561.

ปิยนาฏ เสงี่ยมศักดิ์. (2564). *การขับเคลื่อนยุทธาสตร์การพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุ 20 ปี จังหวัดบุรีรัมย์*. สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดบุรีรัมย์.

ปิยะธิดา อภัยภักดิ์. (2561). *แนวทางการป้องกันและปราบปรามการทุจริตคอรัปชั่นในหน่วยงานภาครัฐ*. วารสารบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏจันทรเกษม, 13(1), 1-12.

ปิยากร หวังมหาพร. (2555). *รูปแบบการจดัการเบี้ยยังชีพแก่ผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นไทย*. วารสารวิชาการมหาวิทยาลัยเจ้าพระยา, 1(1), : 135 – 154

พระราชบัญญัติส่งเสริมการจัดสวัสดิการสังคม. (2546). กรุงเทพฯ: ห้างหุ้นส่วนจำกัดเทพเพ็ญวานิสย์.

มณฑิตา ศรีพล. (2562). *ปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ต่อการจัดสวัสดิการสังคมสำหรับผู้สูงอายุ กรณีศึกษา ชมรมผู้สูงอายุในพื้นที่เทศบาลตำบลท่าช้าง อำเภอบางกล่ำ จังหวัดสงขลา.* วิทยานิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต. สาขาวิชาการบริหารและพัฒนาสังคม. มหาวิทยาลัยทักษิณ, สงขลา.

มัทยา ศรีพนา. (2557). *การจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในประเทศไทย.* กรุงเทพฯ: สำนักวิชาการสำนักงานเลขาธิการวุฒิสภา.

ระพีพรรณ คำหอม. (2552). แนวทางการพัฒนาบุคลากรกรมพัฒนาสังคมและสวัสดิการตามยุทธศาสตร์การเสริมสร้างสมรรถนะบุคลากร. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, กรุงเทพฯ.

รัชนีกร ภูกร. (2553). *มนุษยสัมพันธ์: พฤติกรรมมนุษย์ในองค์การ.* กรุงเทพฯ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

ราชบัณฑิตยสถาน. (2552). *พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ. 2552.* กรุงเทพฯ: นานมีบุคส์พับลิเคชั้นส์.

รำพรรณ ศิริจันทนันท์. (2555). *คุณภาพชีวิตและการจัดสวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุ ตำบลหนองผึ้ง อำเภอสารภี จังหวัดเชียงใหม่.* วิทยานิพนธ์ปริญญารัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (สาขาวิชาการบริหารองค์การภาครัฐและเอกชน). บัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยแม่โจ้.

วิพรรณ ประจวบเหมาะ. (2553). *รายงานการศึกษาโครงการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานตามแผนผู้สูงอายุแห่งชาติฉบับที่ 2 (พ.ศ. 2545-2564) ระยะที่ 2 (พ.ศ.2550-2554).* กรุงเทพมหานคร. วิทยาลัยประชากรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย และสำนักส่งเสริมและพิทักษ์ผู้สูงอายุกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่งคงของมนุษย์.

ศรีทับทิม (รัตนโกศล) พานิชพันธ์. (2555). *บริการสำหรับผู้สูงอายุในประเทศไทย.* วารสารสังคมสงเคราะห์, 6(1-2), 52-86.

ศศิพัฒน์ ยอดเพชร. (2559). *การเข้าถึงสิทธิตามพระราชบัญญัติผู้สูงอายุพ.ศ.2546 ของผู้สูงอายุ.* กรุงเทพฯ: มิสเตอร์ก๊อบปี้.

ศศิพัฒน์ ยอดเพชร. (2559). *สวัสดิการผู้สูงอายุ.* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

ศูนย์ข้อมูลประเทศไทย. (2564). *ข้อมูลอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์.* สืบค้นเมื่อวันที่ 1 สิงหาคม 2565. จาก. https://thailand.kapook.com/.

เศรษฐวัฒน์ โชควรกุล. (2555). *นโยบายการพัฒนาคุณภาพชีวิตผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ.* วารสารรัฐศาสตร์และนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัย ราชภัฏกาฬสินธุ์ ปีที่ 1 เล่มที่ 1 (ม.ค.-มิ.ย. 2555).

สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2549). *ตัวแบบ (Model) การคุ้มครองและพิทักษ์สิทธิผู้สูงอายุในชุมชน (Community Care).* เอกสารวิชาการ สทส. ลำดับที่ 1/2550.

สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ. (2553). *รายงานประจำปี 2552.* กรุงเทพฯ: คณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ.

สำนักงานส่งเสริมสวัสดิภาพและพิทักษ์เด็กเยาวชนผู้ด้อยโอกาส คนพิการ และผู้สูงอายุ. (2555). *มาตรฐานและคู่มือการใช้มาตรฐานการส่งเสริมสวัสดิภาพและคุ้มครองพิทักษ์ผู้สูงอายุ.* กรุงเทพฯ.

สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ. (2550). *คู่มือการบริหารกองทุนหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ เล่ม 3 การบริหารจัดการผู้ป่วยไตวายเรื้อรัง.* กรุงเทพฯ: แสงจันทร์.

สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลคูเมือง อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์. (2565). *ข้อมูลทั่วไป.* สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2565. จากเว็บไซต์ https://www.khumueang.go.th/manag.php.

สำนักทะเบียนท้องถิ่นเทศบาลตำบลหินเหล็กไฟ อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์. (2565). ข้อมูลทั่วไป. สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2565. จากเว็บไซต์ http://www.hinlekfailocal.go.th/portal/index.php.

สำนักปลัดเทศบาลตำบลคูเมือง. (2565). *ข้อมูลทั่วไป.* สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2565. จากเว็บไซต์ https://www.khumueang.go.th/manag.php.

สำนักปลัดเทศบาลตำบลหินเหล็กไฟ. (2565). *ข้อมูลทั่วไป.* สืบค้นเมื่อ 20 พฤศจิกายน 2565. จากเว็บไซต์ http://www.hinlekfailocal.go.th/portal/index.php.

สำนักส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น จังหวัดบุรีรัมย์. (2563). *ข้อมูลพื้นฐานจังหวัดบุรีรัมย์.* สืบค้นเมื่อ 27 สิงหาคม 2565, จากเว็บไซต์ https://buriramlocal.go.th/public/list/data/index/menu/1754.

สุดารัตน์ สุดสมบูรณ์. (2557). *สวัสดิการสังคมของผู้สูงอายุในประเทศไทย.* วารสารเทคโนโลยีภาคใต้ปีที่ 7 ฉบับที่ 1 มกราคม-มิถุนายน 2557. 73-82.

สุภาณี อ่อนชื่นจิตร และฤทัยพร ตรีตรง. (2549*). การบริการสุขภาพที่บ้าน Home Health Care Service.* สงขลา, มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.

อรนิษฐ์ แสงทองสุข. (2563). *การศึกษาคุณภาพชีวิตของผู้สูงอายุในประเทศไทย กรณีศึกษาเขตกรุงเทพมหานคร ปทุมธานี และนนทบุรี.* สาขาวิชาการบริหารและการจัดการสมัยใหม่คณะบริหารธุรกิจ, มหาวิทยาลัยศรีปทุม

อัมภิกา ศรีบุญเรือง. (2556). *การจัดสวัสดิการสังคมด้านสุขภาพอนามัยสำหรับผู้สูงอายุในเขตกรุงเทพมหานคร.* วารสารรัฐศาสตร์นิพนธ์, 4(1), 63-74.

อารีจิตร พินทุ และคณะ. (2563). *การจัดสวัสดิการสังคมผู้สูงอายุของเทศบาลนครสมุทรสาคร จังหวัดสมุทรสาคร.* วารสารวิชาการ มหาวิทยาลัยราชภัฏกาญจนบุรี. 10(2). 260-268.

Dijksterhuis, A, Nordgren, L. F., and Bos, M. W. (2011). *The best of both worlds: Integrating conscious and unconscious thought best solves complex decisions*. Journal of Experimental Social Psychology, 47, 509-511.

World Health Organization. (2011). *Word Health Day Safe Motherhood: Prevent Unwanted Pregnancy.* Retrieved December 7, 2010, from http://www.who.int/ archives/whday/en/pages 1998/whd98-09.html.

Yamane, Taro. (1973). *Statistics: An Introductory Analysis.* 3rdEd. New York.Harper and Row Publications.

Yurick, Ann Gera: et al. (1984). *The Aged Person and the Nursing process*. 2nd ed. Connecticut: Appleton-Century-Croft.

ภาคผนวก

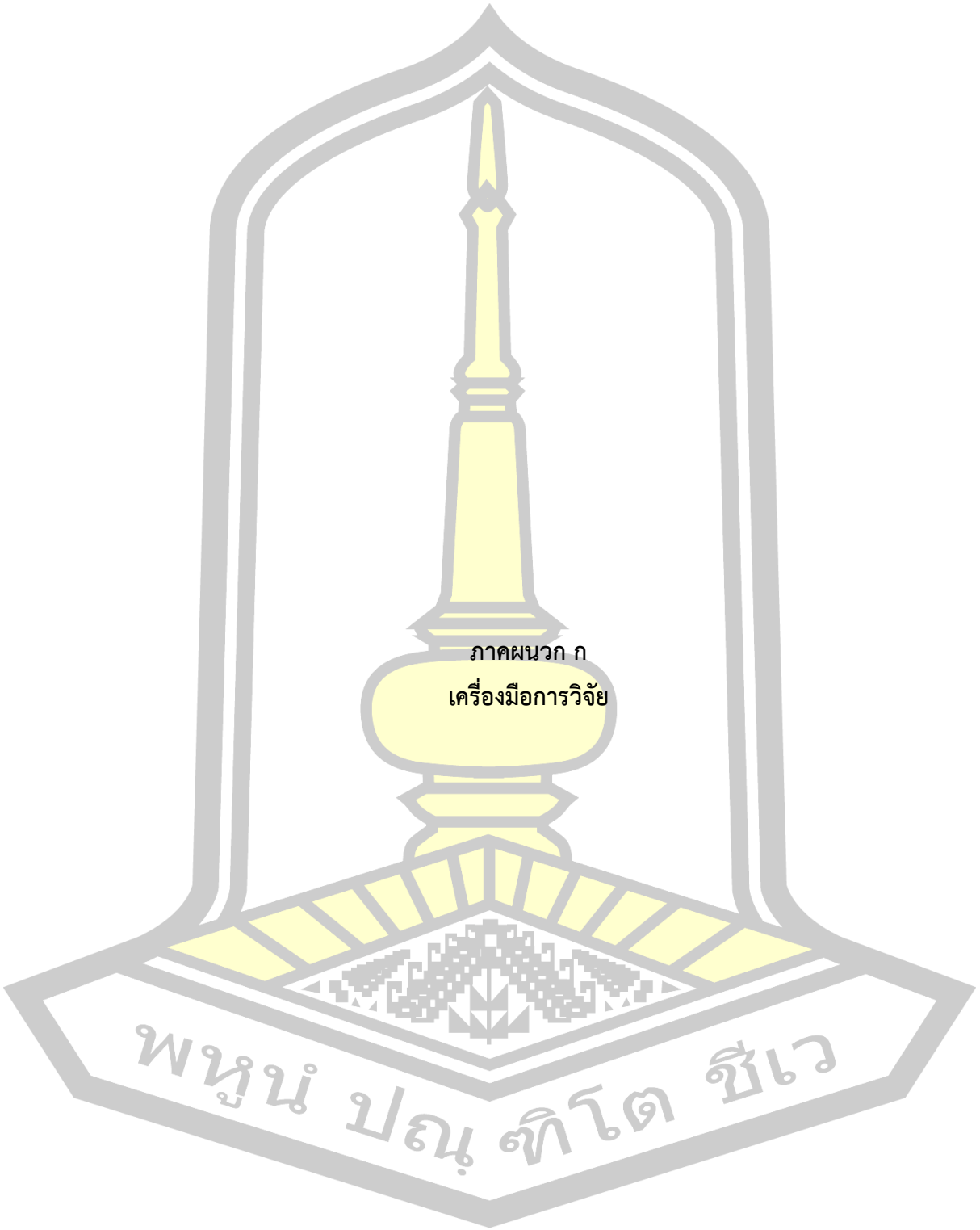

ภาคผนวก ก

เครื่องมือการวิจัย

แบบสอบถามการวิจัย

เรื่อง การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

แบบสอบถามนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อเก็บข้อมูลไปประกอบการวิจัยเรื่อง เรื่อง การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขต อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ข้อมูลที่ได้จะใช้ประโยชน์เพื่อการศึกษาวิจัยเท่านั้น จะไม่มีผลกระทบต่อการดำเนินชีวิตหรือด้านส่วนตัวของผู้ตอบแบบสอบถามแต่ประการใด ฉะนั้น ขอให้ท่านตอบแบบสอบถามให้ตรงกับความเป็นจริงที่สุด

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวข้อมูลส่วนบุคคล

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-Ended question) และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดสวัสดิผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในรูปแบบเทศบาลเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

<u>คำชี้แจง</u>โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่านที่สุดเพียงข้อเดียว

ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป

1. เพศ

( ) ชาย ( ) หญิง

2. อายุ

( ) 60-69 ปี ( ) 70-79 ปี

( ) 80-89 ปี ( ) 90 ปีขึ้นไป

3. สถานภาพ

( ) โสด ( ) สมรส

( ) หย่าร้าง ( ) หม้าย

4. ระดับการศึกษา

( ) ประถมศึกษา ( ) มัธยมศึกษา

( ) อนุปริญญา/ปริญญาตรี ( ) สูงกว่าปริญญาตรี

( ) ไม่ได้รับการศึกษา

5. รายได้เฉลี่ยต่อเดือน

( ) ต่ำกว่า 5,000 บาท ( ) 5,001-10,000 บาท

( ) 10,001-15,000 บาท ( ) 15,001-20,000 บาท

( ) 20,001 บาทขึ้นไป

6. แหล่งมาของรายได้

( ) เงินเดือน ( ) เงินบำเหน็จ/บำนาญ

( ) บุตรหลานส่งเสีย ( ) เบี้ยผู้สูงอายุ

( ) ค้าขาย ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

7. อาชีพที่เคยทำในอดีต

( ) ค้าขาย ( ) รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ

( ) ว่างงาน ( ) เกษตรกร

( ) ธุรกิจส่วนตัว ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....

8. เบี้ยยังชีพที่ได้รับ

( ) 600 บาท ( ) 700 บาท

( ) 800 บาท ( ) 1,000 บาท

9. โรคประจำตัว

( ) มี ( ) ไม่มี

พหุน ปณ ฑิโต ชีเว

ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

<u>คำชี้แจง</u>โปรดทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องที่ตรงกับความเห็นของท่านที่สุดเพียงข้อเดียว

รายละเอียดการให้คะแนนเกี่ยวกับความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ ดังต่อไปนี้

5 คะแนน หมายถึง มีระดับความคิดเห็นมากที่สุด

4 คะแนน หมายถึง มีระดับความคิดเห็นมาก

3 คะแนน หมายถึง มีระดับความคิดเห็นปานกลาง

2 คะแนน หมายถึง มีระดับความคิดเห็นน้อย

1 คะแนน หมายถึง มีระดับความคิดเห็นน้อยที่สุด

รูปแบบการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาล	**ระดับความคิดเห็น**				
	5	**4**	**3**	**2**	**1**
สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย					
1. เทศบาลมีบริการสุขภาพเคลื่อนที่ออกไปให้บริการแก่ท่านถึงชุมชน					
2. เทศบาลมีบริการด้านกายภาพบำบัด และการนวดให้แก่ท่านถึงชุมชน					
3. เทศบาลมีการจัดตรวจสุขภาพประจำปีให้ท่าน					
4. เทศบาลมีบริการให้ความรู้ แนะนำการดูแลสุขภาพที่ถูกวิธีให้แก่ท่าน					
5. เทศบาลมีสถานที่บริการพยาบาลที่มีมาตรฐาน และมีคุณภาพให้แก่ท่าน					
สวัสดิการด้านการศึกษา					
6. เทศบาลมีการส่งเสริมการฝึกอาชีพให้กับผู้อายุ					
7. เทศบาลมีการเชิญผู้อายุเป็นวิทยากรในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น					
8. เทศบาลมีการส่งเสริมโรงเรียนผู้อายุ					
9. เทศบาลมีการเครือข่ายผู้สูงอายุแต่ละชุมชนเพื่อจัดกิจกรรม					
10. เทศบาลมีการบริการให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อายุ					

รูปแบบการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่น รูปแบบเทศบาล	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
สวัสดิการด้านนันทนาการ					
11. เทศบาลมีการจัดสถานที่สำหรับการพักผ่อน และออกกำลังกายที่เหมาะสม และปลอดภัยสำหรับท่าน					
12. เทศบาลมีการจัดกิจกรรมในวันที่สำคัญทางศาสนา เช่น กิจกรรมการทำบุญ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์					
13. เทศบาลมีการจัดกิจกรรมประเพณีประจำปี เช่น ประเพณีสงกรานต์ กิจกรรมรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ เป็นต้น					
14. เทศบาลมีการจัดตั้งชมรมกีฬาสำหรับผู้สูงอายุ เช่น เปตอง หมากรุก เป็นต้น					
15. เทศบาลมีการจัดโครงการพาผู้สูงอายุทัศนศึกษา ศาสนสถานแหล่งศึกษาทางธรรมชาติต่าง ๆ					
สวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย					
16. เทศบาลมีการจัดสถานที่อาศัยให้แก่ผู้สูงอายุที่ขาดแคลน					
17. เทศบาลมีการปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้แก่ท่านอย่างเหมาะสม					
18. เทศบาลมีการมีการประสานกับผู้นำชุมชนให้ดูแล ซ่อมแซมที่อยู่อาศัยของท่าน					
19. เทศบาลมีการช่วยเหลือซ่อมแซ่มบ้านเรือนที่เสียหายจากภัยพิบัติธรรมชาติ					
20. เทศบาลมีการจัดสรรที่พักพิงให้ผู้อาศัยที่ไร้บ้าน					
สวัสดิการด้านความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สิน					
21. เทศบาลมีการจัดรักษาความสงบ และบริการความปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุในสถานที่สาธารณะ					
22. เทศบาลมีการจัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้อายุในสถานที่สาธารณะและสถานที่ราชการ					
23. เทศบาลมีหน่วยงานที่คอยช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ได้รับอันตรายจากการถูกทารุณกรรม					
24. เทศบาลมีการส่งเสริมการดูแลความปลอดภัยในชุมชนของท่าน					

รูปแบบการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่น รูปแบบเทศบาล	ระดับความคิดเห็น				
	5	4	3	2	1
25. เทศบาลมีการดูแลความปลอดภัยผู้สูงอายุอย่างใกล้ชิด เมื่อมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้สูงอายุ					

ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-ended question) และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดสวัสดิผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

.....

.....

.....

.....

.....

******ขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ*******

พหูน ปณฺฑิโต ชีเว

แบบสัมภาษณ์

เรื่อง การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

1. ชื่อ..... นามสกุล.....
2. เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง
3. อายุ ..... ปี
4. ตำแหน่ง .....
5. ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ..... ปี
6. สังกัดหน่วยงาน .....
7. วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ..... เริ่มเวลา ..... น. ถึง .....

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

1. ท่านมีส่วนหน้าที่รับผิดชอบการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขต อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ อย่างไรบ้าง

.....
.....
.....
.....

2. ท่านมีส่วนดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการชีวิตผู้สูงอายุอย่างไรบ้าง

.....
.....
.....

3. ท่านมีส่วนได้ผลประโยชน์จากการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขต อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ อย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

4. ผลการดำเนินงานการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของท่านเป็นอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

5. สาเหตุของปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุต่อตัวท่านอย่างไรบ้าง

.....

.....

.....

.....

.....

******ขอบพระคุณทุกท่านที่ให้ความร่วมมือ*******

พหุน ปณ ฑิโต ชีเว

แบบสัมภาษณ์การวิจัย

เรื่อง การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ส่วนที่ 1 ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์

1. **เพศ** ( ) ชาย ( ) หญิง

2. **อายุ** ..... ปี

3. **ชื่อหมู่บ้าน** ..... **หมู่ที่** .....

ส่วนที่ 2 รูปแบบการจัดสวัสดิการขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

1. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลมีการจัดสวัสดิการด้านสุขภาพอนามัยให้ท่านอย่างไรบ้าง (เช่น การบริการสุขภาพเคลื่อนที่, การจัดตรวจสุขภาพ, บริการให้ความรู้ แนะนำการดูแลสุขภาพ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

2. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลมีการจัดสวัสดิการด้านการศึกษาให้ท่านอย่างไรบ้าง (เช่น การส่งเสริมการฝึกอาชีพ, การส่งเสริมโรงเรียนผู้อายุ, การบริการให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ)

.....

.....

.....

.....

.....

.....

3. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลมีการจัดสวัสดิการด้านนันทนาการให้ท่านอย่างไรบ้าง (เช่น สถานที่สำหรับการพักผ่อน และออกกำลังกาย, การจัดกิจกรรมในวันที่สำคัญทางศาสนา และประเพณีของท้องถิ่น, ทัศนศึกษา)

.....

.....

.....

.....

.....

4. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นมีการจัดสวัสดิการด้านที่อยู่อาศัยให้ท่านอย่างไรบ้าง (เช่น การปรับปรุงที่อยู่อาศัย, การประสานกับผู้นำชุมชนให้ดูแลซ่อมแซมที่อยู่อาศัย, การช่วยเหลือซ่อมแซ่มบ้านเรือนที่เสียหายจากภัยพิบัติ, การจัดสรรที่พักพิงให้ผู้สูงอายุที่ไร้บ้าน)

.....

.....

.....

.....

.....

5. องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลมีการจัดสวัสดิการด้านความปลอดภัยในชีวิต และทรัพย์สินให้ท่านอย่างไรบ้าง (เช่น การรักษาความสงบ และบริการความปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุในสถานที่สาธารณะ, การจัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้สูงอายุในสถานที่สารธารณะและสถานที่ราชการ, การส่งเสริมการดูแลความปลอดภัยในชุมชน)

.....

.....

.....

.....

.....

พหุน ปญ ฑิโต ชีเว

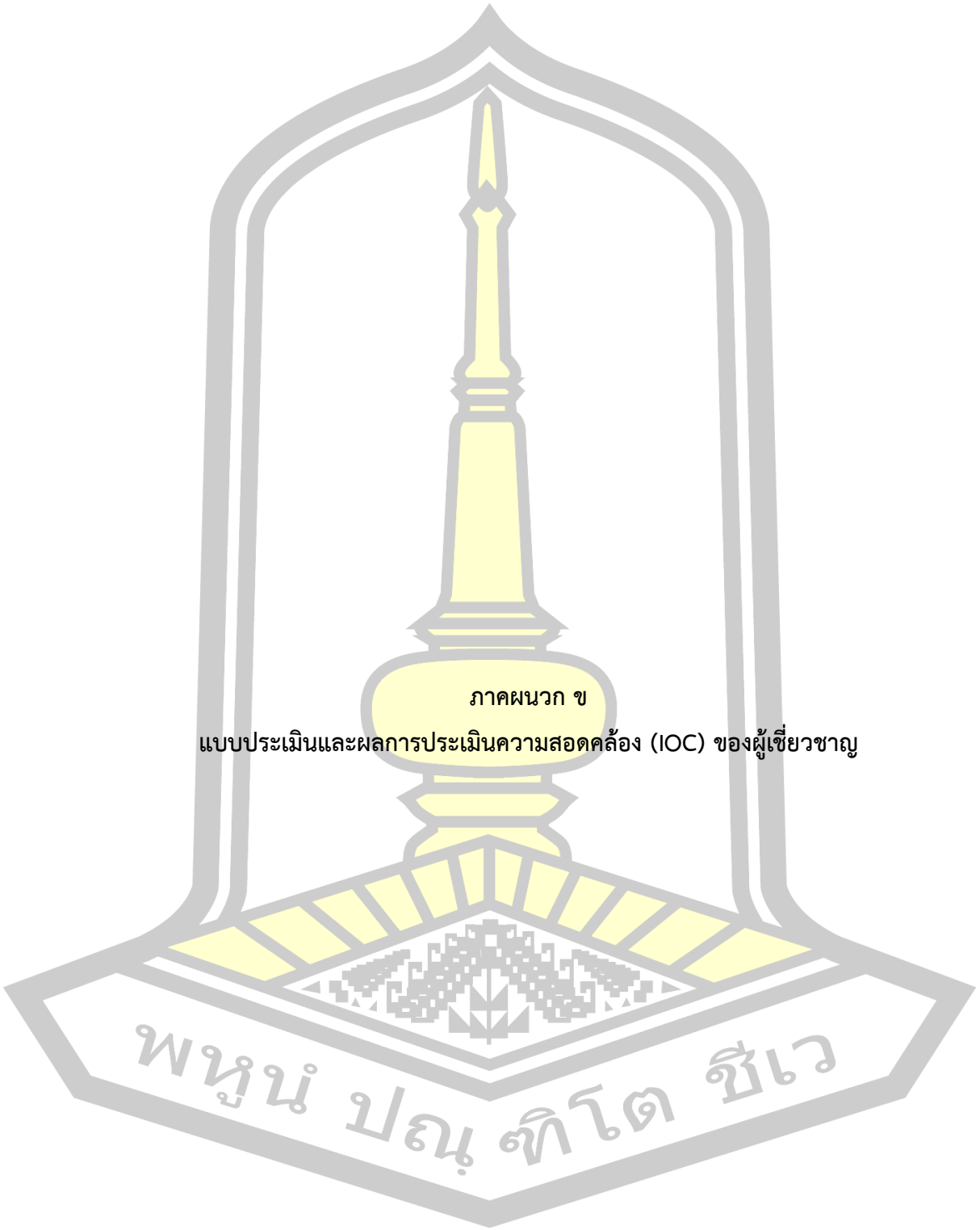

ภาคผนวก ข

แบบประเมินและผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) ของผู้เชี่ยวชาญ

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบสอบถามการวิจัย
เรื่อง การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขต
อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาความสอดคล้อง ความถูกต้องเหมาะสม ความชัดเจนของข้อความ และภาษาที่ใช้ในการเขียนของแบบสอบถามการวิจัย เรื่อง การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

พิจารณาแบบสอบถามการวิจัย เรื่อง การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ แต่ละข้อ ต่อไปนี้

โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐

☐ สอดคล้อง มีค่า +1 ☐ ไม่แน่ใจ มีค่า 0 ☐ ไม่สอดคล้อง มีค่า -1

ตามความคิดเห็นของท่าน พร้อมทั้งอธิบายเหตุผลหรือข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบสอบถามการวิจัย เรื่อง การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ตารางที่ 1 แบบประเมินความสอดคล้องของตารางที่ 1 แบบสอบถามการวิจัย เรื่อง การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ข้อที่	รายการที่ประเมิน	ระดับความสอดคล้อง			ข้อเสนอแนะ
		-1	0	+1	
	ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป				
1.	เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง				
2.	อายุ ( ) 60-69 ปี ( ) 70-79 ปี ( ) 80-89 ปี ( ) 90 ปีขึ้นไป				
3.	สถานภาพ ( ) โสด ( ) สมรส ( ) หย่าร้าง ( ) หม้าย				
4.	ระดับการศึกษา				

ข้อที่	รายการที่ประเมิน	ระดับความสอดคล้อง			ข้อเสนอแนะ
		-1	0	+1	
	( ) ประถมศึกษา ( ) มัธยมศึกษา ( ) ปริญญาตรี ( ) สูงกว่าปริญญาตรี ( ) ไม่ได้รับการศึกษา				
5.	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ( ) ต่ำกว่า 5,000 บาท ( ) 5,001-10,000 บาท ( ) 10,001-15,000 บาท ( ) 15,001-20,000 บาท ( ) 20,001 บาทขึ้นไป				
6.	แหล่งมาของรายได้ ( ) เงินเดือน ( ) เงินบำเหน็จ/บำนาญ ( ) บุตรหลานส่งเสีย ( ) เบี้ยผู้สูงอายุ ( ) ค้าขาย ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....				
7.	อาชีพที่เคยทำในอดีต ( ) ค้าขาย ( ) รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ( ) ว่างงาน ( ) เกษตรกร ( ) ธุรกิจส่วนตัว ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....				
8.	เบี้ยยังชีพที่ได้รับ ( ) 600 บาท ( ) 700 บาท ( ) 800 บาท ( ) 1,000 บาท				
9.	โรคประจำตัว ( ) มี ( ) ไม่มี				
	ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์				

ข้อที่	รายการที่ประเมิน	ระดับความสอดคล้อง			ข้อเสนอแนะ
		-1	0	+1	
	สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย				
1.	เทศบาลมีบริการสุขภาพเคลื่อนที่ออกไปให้บริการแก่ท่านถึงชุมชน				
2.	เทศบาลมีบริการด้านกายภาพบำบัด และการนวดให้แก่ท่านถึงชุมชน				
3.	เทศบาลมีการจัดตรวจสุขภาพประจำปีให้ท่าน				
4.	เทศบาลมีบริการให้ความรู้ แนะนำการดูแลสุขภาพที่ถูกวิธีให้แก่ท่าน				
5.	เทศบาลมีสถานที่บริการพยาบาลที่มีมาตรฐาน และมีคุณภาพให้แก่ท่าน				
	สวัสดิการด้านการศึกษา				
6.	เทศบาลมีการส่งเสริมการฝึกอาชีพให้กับผู้อายุ				
7.	เทศบาลมีการเชิญผู้อายุเป็นวิทยากรในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น				
8.	เทศบาลมีการส่งเสริมโรงเรียนผู้อายุ				
9.	เทศบาลมีการเครือข่ายผู้สูงอายุแต่ละชุมชนเพื่อจัดกิจกรรม				
10.	เทศบาลมีการบริการให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อายุ				
	สวัสดิการด้านนันทนาการ				
11.	เทศบาลมีการจัดสถานที่สำหรับการพักผ่อนและออกกำลังกายที่เหมาะสม และปลอดภัยสำหรับท่าน				
12.	เทศบาลมีการจัดกิจกรรมในวันที่สำคัญทางศาสนา เช่น กิจกรรมการทำบุญ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์				

ข้อที่	รายการที่ประเมิน	ระดับความสอดคล้อง			ข้อเสนอแนะ
		-1	0	+1	
13.	เทศบาลมีการจัดกิจกรรมประเพณีประจำปี เช่น ประเพณีสงกรานต์ กิจกรรมรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ เป็นต้น				
14.	เทศบาลมีการจัดตั้งชมรมกีฬาสำหรับผู้สูงอายุ เช่น เปตอง หมากรุก เป็นต้น				
15.	เทศบาลมีการจัดโครงการพาผู้สูงอายุทัศนศึกษา ศาสนสถานแหล่งศึกษาทางธรรมชาติต่าง ๆ				
	สวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย				
16.	เทศบาลมีการจัดสถานที่อาศัยให้แก่ผู้สูงอายุที่ขาดแคลน				
17.	เทศบาลมีการปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้แก่ท่านอย่างเหมาะสม				
18.	เทศบาลมีการมีการประสานกับผู้นำชุมชนให้ดูแล ซ่อมแซมที่อยู่อาศัยของท่าน				
19.	เทศบาลมีการช่วยเหลือซ่อมแซ่มบ้านเรือนที่เสียหายจากภัยพิบัติธรรมชาติ				
20.	เทศบาลมีการจัดสรรที่พักพิงให้ผู้อาศัยที่ไร้บ้าน				
	สวัสดิการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน				
21.	เทศบาลมีการจัดรักษาความสงบ และบริการความปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุในสถานที่สาธารณะ				
22.	เทศบาลมีการจัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้อายุในสถานที่สารธารณะและสถานที่ราชการ				
23.	เทศบาลมีหน่วยงานที่คอยช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ได้รับอันตรายจากการถูกทารุณ				

ข้อที่	รายการที่ประเมิน	ระดับความสอดคล้อง			ข้อเสนอแนะ
		-1	0	+1	
	กรรม				
24.	เทศบาลมีการส่งเสริมการดูแลความปลอดภัยในชุมชนของท่าน				
25.	เทศบาลมีการดูแลความปลอดภัยผู้สูงอายุอย่างใกล้ชิด เมื่อมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้สูงอายุ				
	ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-ended question) และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดสวัสดิผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์				

ลายมือชื่อ.....

(.....)

...../...../.....

พหูน ปณฺฑิโต ชีเว

แบบประเมินความสอดคล้องของแบบสัมภาษณ์
เรื่อง การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขต
อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาความสอดคล้อง ความถูกต้องเหมาะสม ความชัดเจนของข้อความ และภาษาที่ใช้ในการเขียนของแบบสัมภาษณ์การวิจัย เรื่อง การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

พิจารณาแบบสัมภาษณ์การวิจัย เรื่อง การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ แต่ละข้อ ต่อไปนี้

โดยทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่อง ☐

☐ สอดคล้อง มีค่า +1 ☐ ไม่แน่ใจ มีค่า 0 ☐ ไม่สอดคล้อง มีค่า -1

ตามความคิดเห็นของท่าน พร้อมทั้งอธิบายเหตุผลหรือข้อเสนอแนะในการปรับปรุงแบบสัมภาษณ์การวิจัย เรื่อง การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ตารางที่ 2 แบบประเมินความสอดคล้องของตารางที่ 1 แบบสัมภาษณ์การวิจัย เรื่อง การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ข้อที่	รายการที่ประเมิน	ระดับความสอดคล้อง			ข้อเสนอแนะ
		-1	0	+1	
	ส่วนที่ 1 ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์				
1.	ชื่อ..... นามสกุล.....				
2.	เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง				
3.	อายุ ..... ปี				
4.	ตำแหน่ง				
5.	ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ..... ปี				
6.	สังกัดหน่วยงาน				
7.	วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ..... เริ่มเวลา ..... น. ถึง ..... น.				
	ส่วนที่ 2 ข้อมูลการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขต				

ข้อที่	รายการที่ประเมิน	ระดับความสอดคล้อง			ข้อเสนอแนะ
		-1	0	+1	
	อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์				
1.	ท่านมีส่วนหน้าที่รับผิดชอบการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ อย่างไรบ้าง				
2.	ท่านมีส่วนดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการชีวิตผู้สูงอายุอย่างไรบ้าง				
3.	ท่านมีส่วนได้ผลประโยชน์จากการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ อย่างไรบ้าง				
4.	ผลการดำเนินงานการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของท่านเป็นอย่างไรบ้าง				
5.	สาเหตุของปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุต่อตัวท่านอย่างไรบ้าง				

ลายมือชื่อ.....

(.....)

...../...../.....

พหุน ปณ ฑิโต ชีเว

ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) แบบสอบถามการวิจัย
เรื่อง การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ตารางที่ 1 ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) แบบสอบถามการวิจัย เรื่อง การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ข้อที่	รายการที่ประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า IOC
		1	2	3		
ตอนที่ 1 แบบสอบถามเกี่ยวกับข้อมูลส่วนบุคคลทั่วไป						
1.	เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง	+1	+1	+1	3	1.00
2.	อายุ ( ) 60-69 ปี ( ) 70-79 ปี ( ) 80-89 ปี ( ) 90 ปีขึ้นไป	+1	+1	+1	3	1.00
3.	สถานภาพ ( ) โสด ( ) สมรส ( ) หย่าร้าง ( ) หม้าย	+1	+1	+1	3	1.00
4.	ระดับการศึกษา ( ) ประถมศึกษา ( ) มัธยมศึกษา ( ) ปริญญาตรี ( ) สูงกว่าปริญญาตรี ( ) ไม่ได้รับการศึกษา	+1	+1	+1	3	1.00
5.	รายได้เฉลี่ยต่อเดือน ( ) ต่ำกว่า 5,000 บาท ( ) 5,001-10,000 บาท ( ) 10,001-15,000 บาท ( ) 15,001-20,000 บาท ( ) 20,001 บาทขึ้นไป	+1	+1	+1	3	1.00
6.	แหล่งมาของรายได้ ( ) เงินเดือน	+1	+1	+1	3	1.00

ข้อที่	รายการที่ประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า IOC
		1	2	3		
	( ) เงินบำเหน็จ/บำนาญ ( ) บุตรหลานส่งเสีย ( ) เบี้ยผู้สูงอายุ ( ) ค้าขาย ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....					
7.	อาชีพที่เคยทำในอดีต ( ) ค้าขาย ( ) รับราชการ/รัฐวิสาหกิจ ( ) ว่างงาน ( ) เกษตรกร ( ) ธุรกิจส่วนตัว ( ) อื่น ๆ โปรดระบุ.....	+1	+1	+1	3	1.00
8.	เบี้ยยังชีพที่ได้รับ ( ) 600 บาท ( ) 700 บาท ( ) 800 บาท ( ) 1,000 บาท	+1	+1	+1	3	1.00
9.	โรคประจำตัว ( ) มี ( ) ไม่มี	+1	+1	+1	3	1.00
ตอนที่ 2 แบบสอบถามความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์						
สวัสดิการด้านสุขภาพอนามัย		+1	+1	+1	3	1.00
1.	เทศบาลมีบริการสุขภาพเคลื่อนที่ออกไปให้บริการแก่ท่านถึงชุมชน	+1	+1	+1	3	1.00
2.	เทศบาลมีบริการด้านกายภาพบำบัด และการนวดให้แก่ท่านถึงชุมชน	+1	+1	+1	3	1.00
3.	เทศบาลมีการจัดตรวจสุขภาพประจำปีให้ท่าน	+1	+1	+1	3	1.00
4.	เทศบาลมีบริการให้ความรู้ แนะนำการดูแลสุขภาพที่ถูกวิธีให้แก่ท่าน	+1	+1	+1	3	1.00
5.	เทศบาลมีสถานที่บริการพยาบาลที่มีมาตรฐาน และมีคุณภาพให้แก่ท่าน	+1	+1	+1	3	1.00

ข้อที่	รายการที่ประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า IOC
		1	2	3		
สวัสดิการด้านการศึกษา						
6.	เทศบาลมีการส่งเสริมการฝึกอาชีพให้กับผู้อายุ	+1	+1	+1	3	1.00
7.	เทศบาลมีการเชิญผู้อายุเป็นวิทยากรในด้านภูมิปัญญาท้องถิ่น	+1	+1	+1	3	1.00
8.	เทศบาลมีการส่งเสริมโรงเรียนผู้อายุ	+1	+1	+1	3	1.00
9.	เทศบาลมีการเครือข่ายผู้สูงอายุแต่ละชุมชนเพื่อจัดกิจกรรม	+1	+1	+1	3	1.00
10.	เทศบาลมีการบริการให้ความรู้ในเรื่องต่าง ๆ ที่เป็นประโยชน์แก่ผู้อายุ	+1	+1	+1	3	1.00
สวัสดิการด้านนันทนาการ						
11.	เทศบาลมีการจัดสถานที่สำหรับการพักผ่อนและออกกำลังกายที่เหมาะสม และปลอดภัยสำหรับท่าน	+1	+1	+1	3	1.00
12.	เทศบาลมีการจัดกิจกรรมในวันที่สำคัญทางศาสนา เช่น กิจกรรมการทำบุญ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์	+1	+1	+1	3	1.00
13.	เทศบาลมีการจัดกิจกรรมประเพณีประจำปี เช่น ประเพณีสงกรานต์ กิจกรรมรดน้ำดำหัวผู้สูงอายุ เป็นต้น	+1	+1	+1	3	1.00
14.	เทศบาลมีการจัดตั้งชมรมกีฬาสำหรับผู้สูงอายุ เช่น เปตอง หมากรุก เป็นต้น	+1	+1	+1	3	1.00
15.	เทศบาลมีการจัดโครงการพาผู้สูงอายุทัศนศึกษาศาสนสถานแหล่งศึกษาทางธรรมชาติต่าง ๆ	+1	+1	+1	3	1.00
สวัสดิการด้านที่อยู่อาศัย						
16.	เทศบาลมีการจัดสถานที่อาศัยให้แก่ผู้สูงอายุที่ขาดแคลน	+1	+1	+1	3	1.00

ข้อที่	รายการที่ประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า IOC
		1	2	3		
17.	เทศบาลมีการปรับปรุงที่อยู่อาศัยให้แก่ท่านอย่างเหมาะสม	+1	+1	+1	3	1.00
18.	เทศบาลมีการมีการประสานกับผู้นำชุมชนให้ดูแล ซ่อมแซมที่อยู่อาศัยของท่าน	+1	+1	+1	3	1.00
19.	เทศบาลมีการช่วยเหลือซ่อมแซ่มบ้านเรือนที่เสียหายจากภัยพิบัติธรรมชาติ	+1	+1	+1	3	1.00
20.	เทศบาลมีการจัดสรรที่พักพิงให้ผู้อาศัยที่ไร้บ้าน	+1	+1	+1	3	1.00
สวัสดิการด้านความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน						
21.	เทศบาลมีการจัดรักษาความสงบ และบริการความปลอดภัยแก่ผู้สูงอายุในสถานที่สาธารณะ	+1	+1	+1	3	1.00
22.	เทศบาลมีการจัดสรรสิ่งอำนวยความสะดวกแก่ผู้อายุในสถานที่สารธารณะและสถานที่ราชการ	+1	+1	+1	3	1.00
23.	เทศบาลมีหน่วยงานที่คอยช่วยเหลือผู้สูงอายุที่ได้รับอันตรายจากการถูกทารุณกรรม	+1	+1	+1	3	1.00
24.	เทศบาลมีการส่งเสริมการดูแลความปลอดภัยในชุมชนของท่าน	+1	+1	+1	3	1.00
25.	เทศบาลมีการดูแลความปลอดภัยผู้สูงอายุอย่างใกล้ชิด เมื่อมีการจัดกิจกรรมต่าง ๆ ของผู้สูงอายุ	+1	+1	+1	3	1.00
ตอนที่ 3 แบบสอบถามแบบปลายเปิด (Open-Ended question) และข้อเสนอแนะเพิ่มเติมเกี่ยวกับการจัดสวัสดิผู้สูงอายุขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์		+1	+1	+1	3	1.00
รวมเฉลี่ย						1.00

ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) แบบสัมภาษณ์
เรื่อง การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขต
อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ตารางที่ 2 ผลการประเมินความสอดคล้อง (IOC) แบบสัมภาษณ์การวิจัย เรื่อง การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์

ข้อที่	รายการที่ประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า IOC
		1	2	3		
ส่วนที่ 1 ข้อมูลผู้ให้สัมภาษณ์						
1.	ชื่อ..... นามสกุล.....	+1	+1	+1	3	1.00
2.	เพศ ( ) ชาย ( ) หญิง	+1	+1	+1	3	1.00
3.	อายุ ..... ปี	+1	+1	+1	3	1.00
4.	ตำแหน่ง	+1	+1	+1	3	1.00
5.	ระยะเวลาในการปฏิบัติงาน ..... ปี	+1	+1	+1	3	1.00
6.	สังกัดหน่วยงาน	+1	+1	+1	3	1.00
7.	วันที่ ..... เดือน ..... พ.ศ. ..... เริ่มเวลา ..... น. ถึง ..... น.	+1	+1	+1	3	1.00
ส่วนที่ 2 ข้อมูลการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์						
1.	ท่านมีส่วนหน้าที่รับผิดชอบการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ อย่างไรบ้าง	+1	+1	+1	3	1.00
2.	ท่านมีส่วนดำเนินงานเกี่ยวกับการจัดสวัสดิการชีวิตผู้สูงอายุอย่างไรบ้าง	+1	+1	+1	3	1.00
3.	ท่านมีส่วนได้ผลประโยชน์จากการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขตอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์ อย่างไรบ้าง	+1	+1	+1	3	1.00

ข้อที่	รายการที่ประเมิน	ผู้เชี่ยวชาญคนที่			รวม	ค่า IOC
		1	2	3		
4.	ผลการดำเนินงานการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุของท่านเป็นอย่างไรบ้าง	+1	+1	+1	3	1.00
5.	สาเหตุของปัญหาและอุปสรรคที่มีผลต่อการจัดสวัสดิการผู้สูงอายุต่อตัวท่านอย่างไรบ้าง	+1	+1	+1	3	1.00
รวมเฉลี่ย						1.00

พหุน ปณ ฑิโต ชีเว

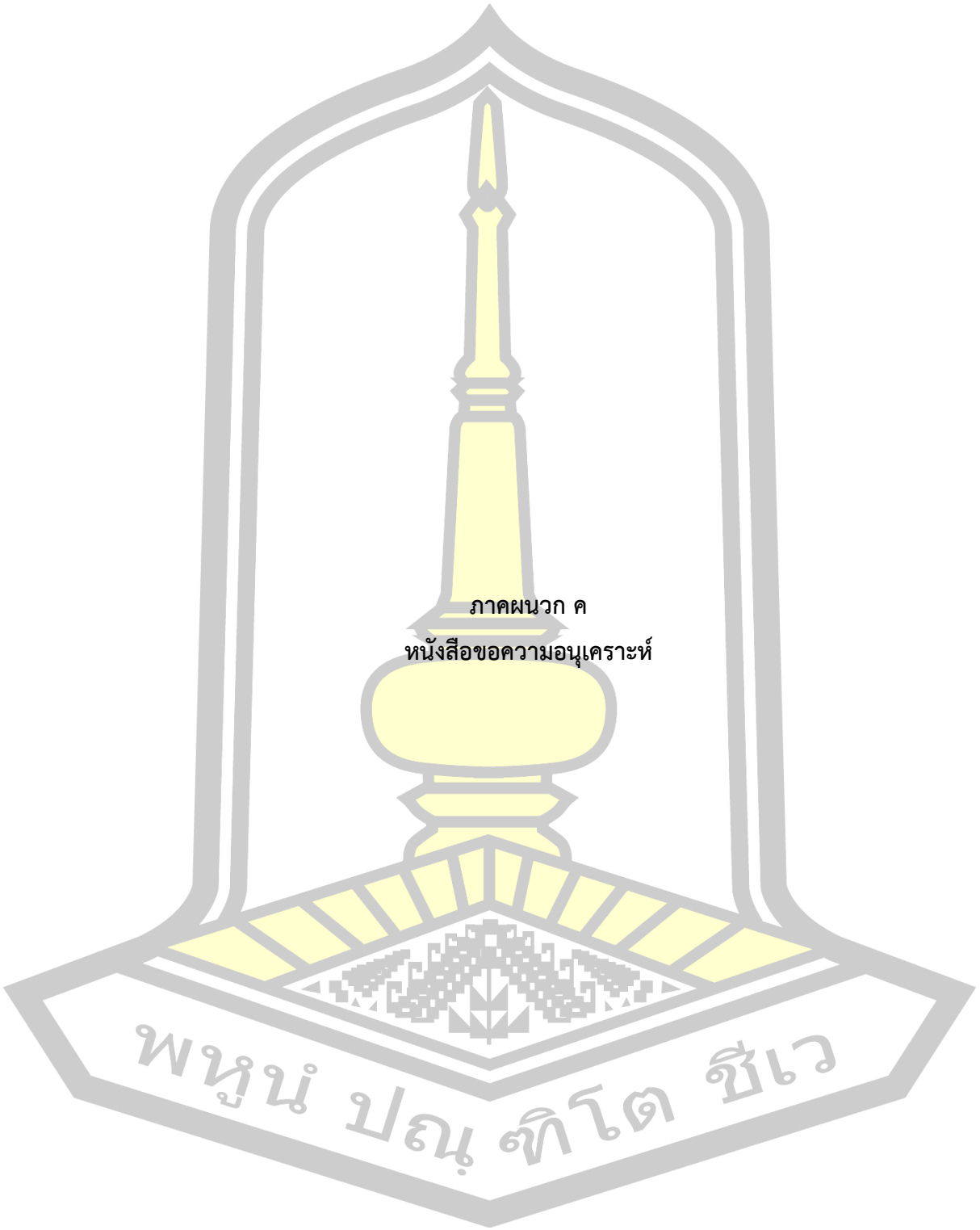

ภาคผนวก ค

หนังสือขอความอนุเคราะห์

ที่ อว 0605.19/ 02879

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

19 ธันวาคม 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เก็บข้อมูลเพื่อจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน นายกเทศมนตรีตำบลหัวเรือ

ด้วย นายภิญโญ สร่างไธสง นิสิตปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการเมืองการปกครอง (ร.ม.) วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ศึกษาวิทยานิพนธ์ เรื่อง "การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขต อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์" ของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วินัย ผลเจริญ เป็นประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ ในครั้งนี้

เพื่อให้การศึกษาวิทยานิพนธ์ของนิสิตดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ มหาวิทยาลัยฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้ นายภิญโญ สร่างไธสง ข้อมูลในเรื่องดังกล่าว เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา มหาวิทยาลัยฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กันตา วิลาชัย)
คณบดีวิทยาลัยการเมืองการปกครอง ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

นิสิตปริญญาโท
นายภิญโญ สร่างไธสง
โทรศัพท์. 088-9810528

ที่ อว 0605.19/ 02879

มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ตำบลขามเรียง อำเภอกันทรวิชัย
จังหวัดมหาสารคาม 44150

19 ธันวาคม 2565

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์สัมภาษณ์เก็บข้อมูลเพื่อจัดทำวิทยานิพนธ์

เรียน [illegible]

ด้วย นายภิญโญ สร่างไธสง นิสิตปริญญาโท หลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต กลุ่มวิชาการเมืองการปกครอง (ร.ม.) วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ศึกษาวิทยานิพนธ์เรื่อง "การจัดสวัสดิการผู้สูงอายุในองค์กรปกครองท้องถิ่นรูปแบบเทศบาลในเขต อำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์" ของการศึกษาตามหลักสูตรรัฐศาสตรมหาบัณฑิต โดยมี ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วินัย ผลเจริญ เป็นประธานควบคุมวิทยานิพนธ์ ในครั้งนี้

เพื่อให้การศึกษาวิทยานิพนธ์ของนิสิตดำเนินไปด้วยความเรียบร้อย และบรรลุตามวัตถุประสงค์ มหาวิทยาลัยฯ จึงขอความอนุเคราะห์จากท่านอนุญาตให้ นายภิญโญ สร่างไธสง ข้อมูลในเรื่องดังกล่าว เพื่อนำข้อมูลที่ได้ไปดำเนินการจัดทำวิทยานิพนธ์ต่อไป

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณา มหาวิทยาลัยฯ หวังเป็นอย่างยิ่งว่าคงได้รับความอนุเคราะห์จากท่าน และขอขอบคุณมา ณ โอกาสนี้

ขอแสดงความนับถือ

(ผู้ช่วยศาสตราจารย์กันตา วิลาชัย)
คณบดีวิทยาลัยการเมืองการปกครอง ปฏิบัติราชการแทน
อธิการบดีมหาวิทยาลัยมหาสารคาม

นิสิตปริญญาโท
นายภิญโญ สร่างไธสง
โทรศัพท์. 088-9810528

NU-NREC

NARESUAN UNIVERSITY
NETWORK OF RESEARCH ETHICS COMMITTEE

คณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์เครือข่าย มหาวิทยาลัยนเรศวร

ประกาศนียบัตรฉบับนี้ให้ไว้เพื่อแสดงว่า

ภิญโญ สร่างไธสง

ได้ผ่านการอบรมโครงการอบรมเชิงปฏิบัติการ ในหัวข้อ มาตรฐานการปกป้องอาสาสมัครในงานวิจัย

(Human Subjects Protection-Standard Course)

ประกาศนียบัตรฉบับนี้มีผลตั้งแต่วันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๖ ถึงวันที่ ๘ มีนาคม ๒๕๖๙

จัดโดย คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยวงษ์ชวลิตกุล

เวลา ๐๙.๐๐ – ๑๖.๐๐ น. รูปแบบวีดิโอออนไลน์ ผ่านโปรแกรม ZOOM Meeting

(นายแพทย์สมบูรณ์ ตันสุภสวัสดิกุล)

ประธานคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์เครือข่าย

มหาวิทยาลัยนเรศวร

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายภิญโญ สร่างไธสง
วันเกิด	7 เมษายน 2523
สถานที่เกิด	อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์
สถานที่อยู่ปัจจุบัน	28/4 ม.6 ตำบลพุทไธสง อำเภอพุทไธสง จังหวัดบุรีรัมย์ 31120
ตำแหน่งหน้าที่การงาน	ปลัดอำเภอ
สถานที่ทำงานปัจจุบัน	ที่ทำการปกครองอำเภอคูเมือง จังหวัดบุรีรัมย์
ประวัติการศึกษา	พ.ศ. 2566 รัฐศาสตรมหาบัณฑิต (ร.ม.) สาขาการเมืองการปกครอง วิทยาลัยการเมืองการปกครอง มหาวิทยาลัยมหาสารคาม พ.ศ. 2545 ศิลปศาสตรบัณฑิต (ศศ.บ.) สาขาการจัดการการพัฒนาสังคม คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น พ.ศ. 2547 รัฐศาสตรบัณฑิต (ร.บ.) สาขาทฤษฎีและเทคนิกทางรัฐศาสตร์ คณะรัฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยสุโขทัยธรรมาธิราช
ทุนวิจัย	-
ผลงานวิจัย	-

พหูน ปณฺ ฑิโต ชีเว